

BERETNING
1969-1970

arbeiderpartiet

Det norske Arbeiderparti

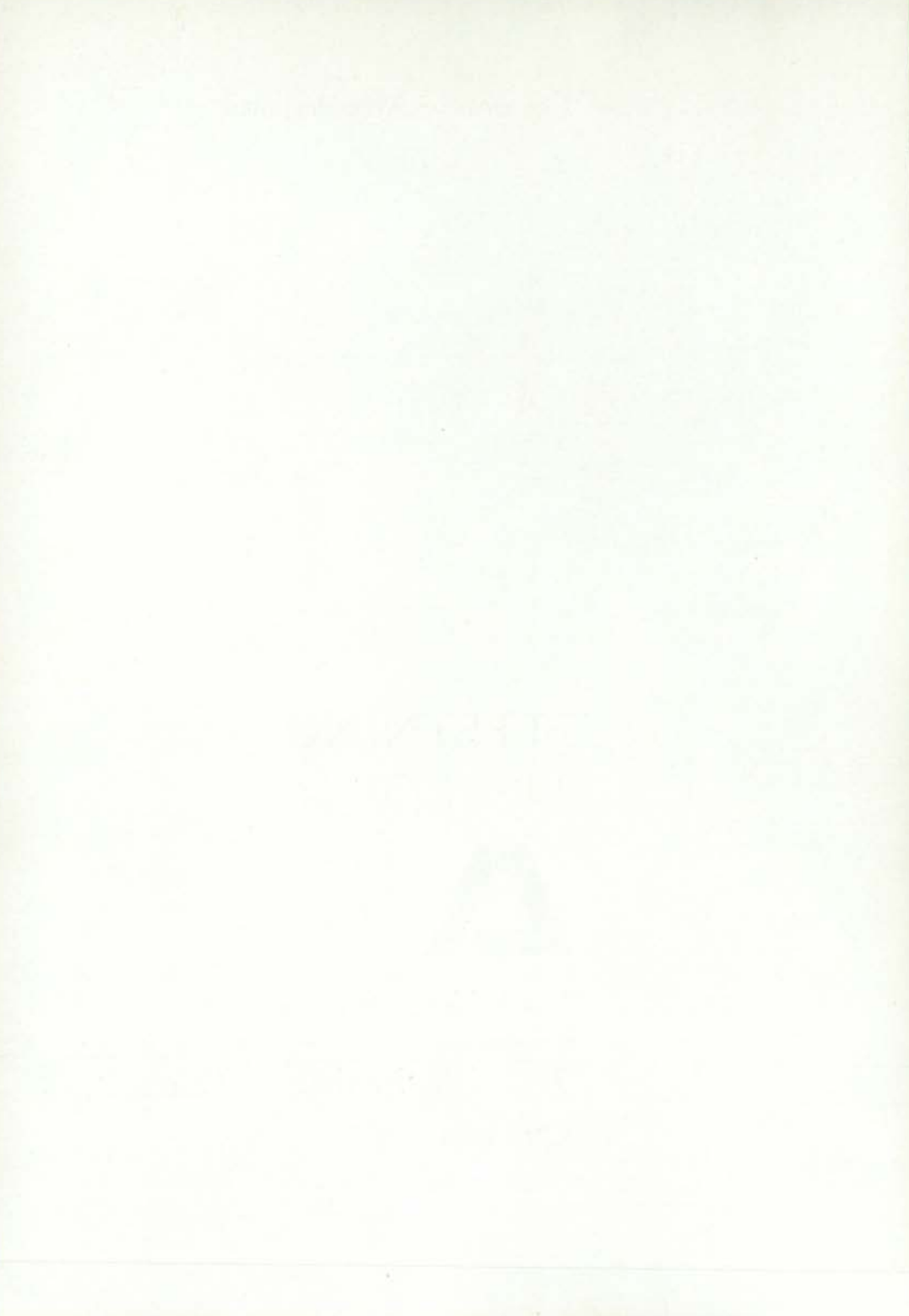
BERETNING
1969-1970

Utarbeidet av partikontoret

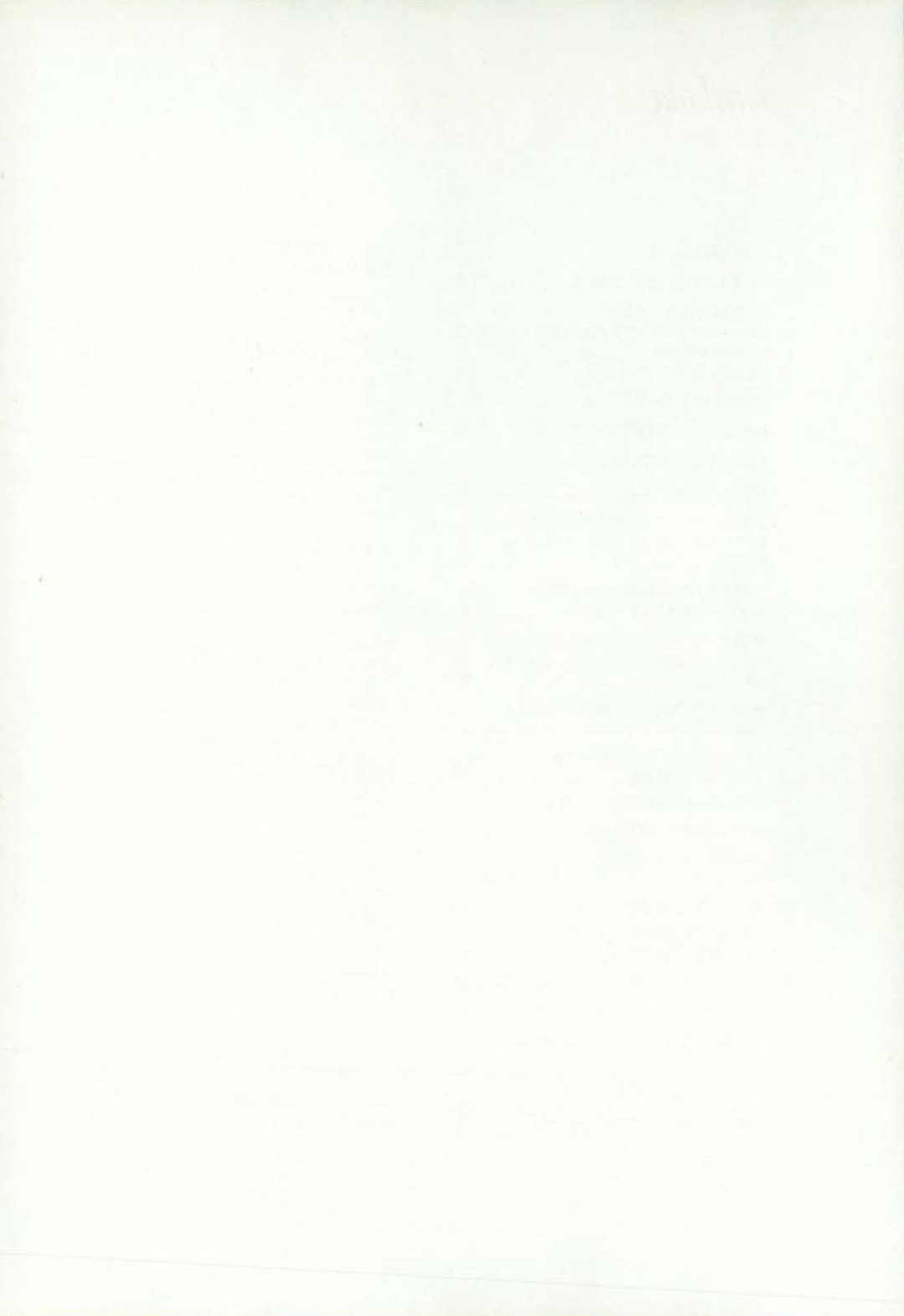
Trykt i Aktietrykkeriet - Oslo

Oslo 1971

Innhold

INNLEDNING	5	ARBEIDERBEVEGELSENS SOLIDARITETSFOND	63
LANDSMØTET 1969	6	ARBEIDERBEVEGELSENS UTREDNINGSKONTOR	65
SENTRALSTYRET	7	ARBEIDERPARTIETS STORTINGSGRUPPE	67
Sentralstyrets faste utvalg	8	Gruppas virksomhet generelt ..	69
Andre utvalg	9	Langtidsprogrammet 1970—1973	69
Fellesutvalg med LO	10	Programerklæringer	70
LANDSSTYRET	11	Skatter og avgifter	73
LANDSSTYRETS MØTER	13	Statsbudsjettet for 1970	74
PARTIKONTORET	17	Statsbudsjettet for 1971	77
FELLESMØTER	18	Priser og lønninger	79
BREV TIL REGJERINGEN OG UTTALELSER FRA FELLES- MØTER	19	Bolig- og tomtepolitikk	80
SAMARBEIDSKOMITÉEN MELLOM DNA OG LO	25	Distriktspolitikken	81
PARTIETS REPRESENTA- SJON I STYRER OG KOMI- TÉER	27	Arbeidsmarkedspolitikken	81
ARSMØTER I DISTRIKTS- PARTIENE	29	Natur- og miljøvern	81
PARTIETS DISTRIKTS- SEKRETÆRER	30	Kommunene	82
ORGANISASJONSSAKER	31	Pensjonaldager — førtids- pensjonering	82
MEDLEMSOVERSIKT	36	Ytelsene i folketrygden	83
RADSLAGSAKSJONEN DEMOKRATI I HVERDAGEN	37	Skoler, utdanning, forskning ..	83
KOMMUNALT ARBEID	40	Industripolitikken	84
STATSSTØTTE TIL DE POLITISKE PARTIENE	43	Fiskerispørsmål	85
FAGLIG-POLITISK UTVALG .	46	Jordbrukspolitikken	85
STORTINGSVALGET 1969	48	Internasjonale spørsmål — utviklingshjelp	85
100 DAGERS PROGRAMMET .	55	Markedspolitikken	86
1. MAI	59	Sikkerhetspolitikken	86
A-LOTTERIET — LOTTERISERVICE A/S	62	Økonomisk støtte til de politiske partier	87
		Formuesfordelingskomitéens innstilling	87
		Andre initiativ	87
		SOSIALISTISK PERSPEKTIV	89
		KVINNEBEVEGELSEN	90
		ARBEIDERNE UNGDOMS- FYLKING	104
		A-PRESSEN	114
		ARBEIDERBLADET OG AKTIETRYKKERIET A/S	120
		ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV	123

Innledning

Siste to-års periode har vært preget av en meget positiv utvikling for Det norske Arbeiderparti. Landsmøtet i 1969 la til rette samlende politiske opplegg som førte til konsolidering av kreftene og et meget sterkt stortingsvalg i september 1969.

Ved valget fikk Arbeiderpartiet 46,6 % av de avgitte stemmer, mot 43,1 % i 1965. Partiets samlede stemmetall ble 1 004 300 mot 883 300 i 1965. Partiet kunne notere en fremgang på 6 mandat og økte sitt representanttall i Stortinget fra 68 til 74.

For koalisjonspartiene ble valget et klart nederlag. Deres andel av stemmene gikk tilbake fra 49,4 % i 1965 til 48,9 % i 1969, og samlet mistet de 4 mandater, slik at flertallet i Stortinget ble det knappest mulige: 76 mot 74 representanter.

De månedlige meningsmålinger etter valget for øvrig bekreftet klart den tendens som valgresultatet ga uttrykk for. Arbeiderpartiet har styrket sin stilling fra måned til måned, og hadde i desember 1970 49,8 % av stemmene, mens koalisjonspartiene samlet hadde 46,1 %. SF falt ut av Stortinget ved valget i 1969, og hverken dette partiet eller NKP makter lenger å markere seg i det politiske bildet.

Det nye styrkeforhold i Stortinget har, sammen med den senere tids utvikling, skapt en helt ny situasjon i det politiske liv. Koalisjonen er etter hvert blitt nærmest lammet av indre strid og motsetninger, og Regjeringen har gått fra den ene krisesituasjon til den andre gjennom hele 1970.

Markedspolitikken har stått i sentrum i hele perioden. Forhandlingene om NORDØK ble ført helt fram til et konkret avtaleutkast da Finland i april 1970 satte bom for en realisering av utkastet. Da så EEC-statene ga grønt lys for gjenopptakelse av forhandlingene om en utvidelse av Det europeiske fellesskapet, var det igjen skapt en ny markedssituasjon både for Norge og de øvrige EFTA-land.

Forhandlingene mellom EEC og søkerlandene ble offisielt startet opp igjen i juni 1970. Fremdriftsplanen for forhandlingene synes å vise at det for Norges vedkommende kan foreligge en avklaring i 1971, idet de avgjørende forhandlinger med Storbritannia synes å gå raskere enn ventet.

Skatteomleggingen som koalisjonspartiene gjennomførte fra 1. januar 1970, har etter hvert gitt seg sterkere utslag i økonomien. Prisstigningen har vært rekordartet, noe som har medvirket til at fordelingsproblematikken igjen står i sentrum i den politiske debatt, blant annet i opplegget av den økonomiske politikk og utformingen av trygdesystemet.

Landsmøtet 1969

Det norske Arbeiderpartis 42. landsmøte var samlet i Folkets Hus, Oslo, i dagene 11.—14. mai 1969.

Landsmøtet skal ifølge lovene bestå av landsstyrets medlemmer og 300 utsendinger fordelt på de enkelte distriktsorganisasjoner etter medlemstall. Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter, men ved åpningen møtte 281 representanter. I tillegg møtte en rekke gjester fra inn- og utland.

Åpent landsmøte

Med grunnlag i landsstyrets forslag til arbeidsordning ble det enstemmig godkjent å føre forhandlingene for åpne dører.

Sakliste

Foruten de lovbestemte saker omfattet saklisten:

Den politiske situasjon: Innleder Trygve Bratteli.

Prinsipper og perspektiver, framlegg til nytt prinsippprogram:

Innleder Reiulf Steen.

Politikk for en ny tid. Arbeidsprogrammet 1970—73: Innleder Per Kleppe.

Stortingsvalget: Innleder Haakon Lie.

Landsmøtet behandlet en rekke forslag som var sendt inn av partiavdelingene.

En referatprotokoll som omfatter innledningene, ordskiftet og vedtakene på landsmøtet er trykt.

Foruten sentralstyret og landsmøtet valgte landsmøtet medlemmer av revisjonsnemnda.

Landsmøtet vedtok at samtlige av sentralstyrets 8 varamenn skulle innkalles til sentralstyrets møter.

Sentralstyret

har bestått av: Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen, nestformann, Reidar Hirsti, redaktør, Ronald Bye, sekretær, Helge Sivertsen, Tor Aspengren, Liv Østlie, Rolf Hansen, Lage Haugness, Per Andersen, Bengt Johansen, Aase Bjerkholt, Kåre Hansen, Hans Raastad, Sonja Ludvigsen.

Varamenn: Olaf Karling, Bjartmar Gjerde, Arild Boman, Ragnar Christiansen, Odvar Nordli, Einar Førde, Per Kleppe, Kurt Mosbakk.

Sentralstyret har holdt 25 møter i 1969 og 24 møter i 1970.

Sentralstyrets administrasjonsutvalg

Inntil landsmøtet i 1969 hadde sentralstyrets administrasjonsutvalg denne sammensetning: Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Håkon Lie, Bjartmar Gjerde, Ivar Mathisen, Ola Teigen, Frank Andersen, Trygve Hoem, John Sundhagen, Bjørg Bergh og Paul Engstad.

I Sentralstyrets møte 4. juni 1969 ble følgende valgt: Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen, nestformann, Roald Bye, Reidar Hirsti, Rolf Hansen, Bjartmar Gjerde, Hans Raastad og Sonja Ludvigsen. Det ble i tillegg vedtatt at sekretærene ved partikontoret og Kvinnesekretariatets sekretær skulle tiltre utvalget.

Administrasjonsutvalget har hatt 8 møter i 1969 og 11 møter i 1970.

Den 30/12 1970 sendte sentralstyret følgende telegrammer undertegnet av Trygve Bratteli:

- a) *Statsminister Alexcy Kosygin, Moskva*: Det norske Arbeiderparti fordømmer på det skarpeste dommene mot de russiske jøder som har ønsket å emigrere til Israel. Vi slutter oss til verdensopinionens krav om at fangene blir behandlet i samsvar med rettens og humanitetens prinsipper.
- b) *Generalissimo Francisco Franco, Madrid*: Det norske Arbeiderparti fordømmer på det skarpeste dommene mot de baskiske motstandere av det spanske regime. Vi slutter oss til verdensopinionens krav om benådning og en behandling av fangene som er i samsvar med rettens prinsipper.

Sentralstyrets faste utvalg:

Internasjonalt utvalg:

Reiulf Steen, formann, Knut Frydenlund, Guttorm Hansen, Reidar Hirsti, Odd Højdahl, Sverre Lodgaard, Jon Ivar Nålsund, Hans Raastad, John Sanness, Thorvald Stoltenberg, Liv Aasen.

Kommunalutvalget:

Arbeidsutvalg: Rolf Hansen, formann, Arne Born, Arne Nilsen, Thorleif Nilsen, Arne Michael Olsen, sekretær.

Øvrige medlemmer: Arvid Dyrendahl, Per Eggesvik, Knut Korsæth, Kjell Knudsen, Annemarie Lorentzen, Anders Salvesen, Norvald Strand.

Fiskeriutvalget:

Arbeidsutvalg: Magnus Andersen, formann, Valter Gabrielsen, Knut Hoem, Kåre Kristoffersen, Asbjørn Lillås, Einar Strand, Johan Toft, Magne Nedregård, sekretær.

Øvrige medlemmer: Hansteen Borgen, Sivert Haltbakk, Otto Holm, Albert Jensen, Bjarne Johnsen, Steiner Kvalø, Olav Landsnes, Birger Olsen, Trygve Olsen, Åge Petersen, Einar Volstad.

Landbruksutvalget:

Arbeidsutvalg: Rasmus Nordbø, formann, Asbjørn Lindhjem, Svein Morgenlien, Rolf Sæther, Thorstein Treholt, Liv Østlie, Leif Sveen, sekretær.

Øvrige medlemmer: Eilif Dahl, Rolf Frøysland, Hans Granum, Per Harald Gruer, Stein Halvorsen, Bjarne Hervik, Jacob Kringlebotten.

Industriutvalget:

Arbeidsutvalg: Arve Johnsen, formann, Erling Diesen, Kjell Holler, Reidar Melien, Finn Nilsen, Ingvald Ulveseth, Ulf Sand, sekretær.

Øvrige medlemmer: Per Andersen, Tor Aspengren, Elsa Rastad Bråten, Reidar Danielsen, Mentz Fredly, Niels Hoem, Knut Lange, Øivind Hvattum, Gunnar Alf Larsen, Børre Pettersen.

Utvalg for skole og utdanning:

Einar Førde, formann, Tor Andreassen, Bjartmar Gjerde, Tor Halvorsen, Per Karstensen, Vidar Keul, Arne Kokkvoll, Ivar Leverås, Eva Nordland, Kr. Ottosen, Sissel Rønbeck, Gunnfrid Sivertsen, Helge Sivertsen, Johs. Wike, Sverre Worum.

Utvalg for bolig-, miljø- og kulturpolitikk:

Helge Sivertsen, formann, Torbjørn Berntsen, Arild Boman, Kjell Bækkelund, Jack Fjeldstad, Olav Gjærevoll, Jan Gulbrandsen, Odd

Højdahl, Willy Jacobsen, Sturle Kojen, Gynt Krag, Sigurd Lønseth, Ivar Mathisen, Egil Monn-Iversen, Jostein Nyhamar, Torbjørn Rodahl, Gerd Hagen Schei, Inger Sitter, Åse Gruda Skard, Andreas Skartveit, Tor Skjånes, John M. Sørgaard, Asbjørn Tenmann, Else Helen Thingstad, Magne Thorsen, Olav Totland, Ingvald Ulveseth, Inger Louise Valle, Bjørn Skogstad Aarmo, Johs Aanderaa, Eldrid Nordbø, sekretær.

Samferdselsutvalget:

Kåre Ellingsgård, formann, Per Bratland, Magnus Anker Bakke, Bernt Bull, Arne Finstad, Olav Habberstad, Thorbjørn Hagen, Rolf Hultin, Nils Jacobsen, Sonja Ludvigsen, Erik Ribu, Rolf Torgersen, Odd Wivegh.

Sosialt utvalg:

Aase Bjerkholt, formann, Liv Buck, Birger Breivik, Svein Fakseth, Gudmund Harlem, Torbjørn Mork, Odvar Nordli, Håkon Pettersen, Knut Ribu, Tor Rønning, Merle Sivertsen, Oskar Skogly, Anders Salvesen, Erling Thorolvsson, Kåre B. Werner, John Sundhagen, sekretær.

Forsvarsutvalg:

Leif Granli, formann, Edgar Andreassen, Ronald Bye, Kåre Hansen, Jack Helle, Gunnar Alf Larsen, Kurt Mosbakk, Albert Uglem.

Økonomisk-politisk utvalg:

Trygve Bratteli, formann, Tor Aspengren, Juul Bjerke, Olav Bjerkholt, P. J. Bjerve, Erik Brofoss, Ragnar Christiansen, Per Dragland, Reidar Hirsti, Erik Himle, Kjell Holler, Trygve Haavelmo, Per Kleppe, Tore Lindholt, Aase Lionæs, Einar Magnussen, Jon Rikvold, Ulf Sand.

Andre utvalg:

Sosialreform-komiteen.

Komite for utredning av abortspørsmålet.

Komite for kontakt med idrettsorganisasjonene.

Norminasjonsutvalg.

Komite som skal utrede og legge fram forslag til felles velferdslov for alle kategorier utdanningssøkende ungdom.

Utvalg for utredning av partiets økonomi og omlegging av kontingentsystemet.

Vestlandskomiteen.

Sørlandskomiteen.

Valgordningsutvalget.

Pendler-utvalget.

Ad noc-utvalg for å vurdere energiforsyning og miljøvern.

Komite for det nye bygdesamfunn.

Komite for å vurdere produksjon, omsetning og kontroll av legemidler.

Fellesutvalg med LO:

Faglig-politisk utvalg:

Fra LO:

Tor Aspengren, formann, Einar Strand, Leif Andresen, Lillian Bekkevad, Otto Totland.

Fra DNA:

Ronald Bye, Øivind Hvattum, Helge Røed, Johan Støa, Lars Buer. Øivind Hvattum er utvalgets sekretær.

Aksjonskomité for demokrati og likestilling:

Tor Halvorsen, formann, Arne M. Olsen, sekretær, Odd Besserud, Bjørg Bergh, Lars Buer, Bjørn Tore Godal, Oluf Fuglerud, Øivind Larsen, Ivar Leverås, Magne Nedregård, Knut Ribu, Åge Søgård, Richard Trælnes.

Arbeidsgruppe for demokrati og likestilling:

Reiulf Steen, formann, Odd Højdahl, nestformann, Liv Andersen, Dagfinn Austad, Lorang Berg, Ronald Bye, Arvid Dyrendahl, Bjartmar Gjerde, Thor Gystad, Harry Hansen, Rolf Hansen, Harriet Holter, Per Kleppe, Gynt Krag, O. Wessel Larsen, Ivar Meyer, Nils Mugaas, Arne Nilsen, Erik Ribu, Helge Røed, Arne Strand, Eivind Strømmen, Inger Louise Valle, Thor Viksveen, Bjørn Skogstad Aamo.

LO/DNA's skatteutvalg:

Ragnar Christiansen, formann, Johan Støa, Asbjørn Lindhjem, Sven Olsen, Elsa Rastad Bråten, Hans Raastad, Tor Aspengren, Jon Rikvold, Klaus Kjelsrud, Bjørn Næss. Bjørn Skogstad Aamo er sekretær for utvalget.

Landsstyret

Landsstyret har foruten Sentralstyrets medlemmer bestått av (varamenn i parentes):

Østfold	Evelyn Andersen (Arvid Johanson).
Akershus	Eilif Dahl (Åse Dokken).
Hedmark	Kristian Gundersen (Egil Toreng).
Oppland	Liv Andersen (Jan Brende).
Buskerud	Guri Johannessen (Knut Jagland).
Vestfold	Anders Johansen (Ivar Tollnes).
Telemark	Oddvar Berrefjord (Elna Kabbe).
Aust-Agder	Jostein Helle (Osmund Faremo).
Vest-Agder	Oddvar Gøthesen (Torbjørn Aanensen).
Rogaland	Hans Frette (Peder Sæthre).
Stavanger	Svenn Aasen (Odlag Kristiansen).
Hordaland	Arne Nilsen (Arne Ekeland).
Bergen	Kristen Hatlevik (Jan Tonning).
Sogn og Fjordane	Knut Kramviken (Sverre Juvik).
Møre og Romsdal	Asbjørn Jordahl (Asbjørn Bortne).
Sør-Trøndelag	Ingrid Sandvik (Trygve Bjerkaker).
Trondheim	Per Aasen (Rigmor Hegle).
Nord-Trøndelag	Harald Johnsen (Kåre Sjøvold).
Nordland	Sven Olsen (Thv. Kibsgård).
	Elnar Bårdsen (Irene Bakkehaug).
Troms	Helge Jacobsen (Rolf Nilsen).
Finmark	Harald Samuelsberg (Arnt Isaksen).

Fram til landsmøtet i mai 1969 var representasjonen for enkelte distrikter slik:

Hedmark	Harald Løbak (Kristian Gundersen).
Oppland	Liv Andersen (Magne Henriksen).
Vestfold	Astrid Murberg Martinsen (Willy Jansson).
Aust-Agder	Erling Johnsen (Osmund Faremo).
Hordaland	Margit Tøsdal (Steffen I. Toppe).
Bergen	Nils Langhelle (K. O. Madsen).
Sør-Trøndelag	Roald Bye (Ingrid Sandvik).
Nord-Trøndelag	Kåre Sjøvold (Harald Johnsen).

Nordland	Sven Olsen (Aksel Søfting).
	Rolf Hellem (Elnar Bårdsen).
Troms	Helge Jacobsen (Marinius Holand).
Finnmark	Annemarie Lorentzen (Sonja Nilsen).

Etter Nils Langhelles død rykket K. O. Madsen opp som fast medlem av landsstyret.

Landsstyrets møter

Det har siden forrige beretning ble avgitt, blitt holdt 3 møter i Landsstyret.

9. mai 1969 var landsstyret samlet i Bygningsarbeidernes Hus, Oslo. Møtet behandlet beretning 1967—68, regnskap, forslag til fordeling av landsmøterepresentanter, innstilling om lovendringer, framlegg om Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite, forslag til funksjonærer og komitéer på landsmøtet og framlegg fra sentralstyret til nytt prinsippogram.

26. og 27. februar 1970 var landsstyret samlet i Sekretærsalen, Folkets Hus, Oslo. Møtet behandlet: Ordinære bevilgninger, Den politiske situasjon, innledning ved Trygve Bratteli, Partiarbeidet — utviklingen fra valget — den aktuelle situasjon — arbeidet framover, innledning ved Ronald Bye. Nominasjonsordningene, innledning ved Arvid Dyrendahl.

15. og 16. oktober 1970 var landsstyret samlet i Bygningsarbeidernes Hus, Oslo. Møtet behandlet: Den politiske situasjon, innledning ved Trygve Bratteli, Partiets økonomi, innledning ved Ronald Bye. Valgordningen, innledning ved Arvid Dyrendahl. Arbeidet fram til kommunevalget, innledning ved Reiulf Steen. Organisasjonsforholdene i de kommunale sentralforbund, innledning ved Rolf Hansen. I henhold til retningslinjer for forvaltningen av statsstøtten, som landsstyret vedtok, valgte det et økonomiutvalg med denne sammensetning: Arne Nilsen, formann, Bjartmar Gjerde, Sonja Ludvigsen, Bjørn Tore Godal, Sven Olsen, Ole Knapp, Gunnar Berge, Ronald Bye. Partiets økonomileder tiltrer utvalget uten forslags- og stemmerett.

Landsstyret vedtok 27/2 1970 å sende dette brevet vedrørende pensjonsalderen, til Regjeringen v/statsminister Per Borten:

«Herr statsminister!

Det norske Arbeiderpartis landsstyre har i møte den 26. og 27. februar drøftet spørsmålet om nedsettelse av pensjonsalderen. Som kjent går Arbeiderpartiet i sitt program for perioden 1970—73 inn for en senkning av den alminnelige pensjonsalder til 67 år.

Landsstyret føler seg forvissnet om at det står en bred folkeopinion bak dette kravet. Det haster med å fullføre de praktiske forberedelser til gjennomføring av denne viktige reform. Vi vil derfor be Regjeringen om å gjøre fortgang med utformingen av en gjennom-

føringsplan for nedsettelse av pensjonsalderen, slik at Stortinget kan fatte de nødvendige vedtak snarest mulig. Uten forsinkelser og under enhver omstendighet før utløpet av stortingsperioden i 1973, må en nedsettelse av pensjonsalderen til 67 år være gjennomført. Dette bør kunne skje ved at pensjonsalderen nedsettes ved en trinnvis nedtrapping slik at 67 års pensjonsalder blir endelig gjennomført i 1973.

For spesielle grupper som har særlig behov for det, må pensjonsalderen bli lavere enn den alminnelige pensjonsalder, med rett til full pensjon. Slike særlige aldersgrensebestemmelser bør omfatte alle grupper med arbeid som innebærer en spesiell belastning.

Når det gjelder pensjonsalderen, bør det åpnes adgang for den enkelte til, etter nærmere regler, å fratre inntil tre år før eller fortsette i sitt arbeid inntil tre år ut over vedkommendes aldersgrense.

Arbeiderpartiets landsstyre vil be Regjeringen om snarest å legge fram en pensjonsplan etter disse retningslinjer.»

Landsstyret vedtok samme dag disse uttalelser:

«Det nordiske samarbeid

Arbeiderpartiets landsstyre slutter opp om vedtaket i Nordisk Råds møte i Reykjavik og ber Regjeringen legge traktaten om Nordøk fram for Stortinget til ratifikasjon i vårsesjonen 1970. Landsstyret vil understreke kravet om at det også blir etablert et nordisk atom-selskap som et ledd i Nordøk. Forhandlingene om et reelt nordisk selskap for atomsamarbeidet må derfor sluttføres så snart som mulig. Arbeidet med å bygge opp Nordøk må nå føres videre, og de organer som skal gjennomføre avtalen, må komme i gang med sitt arbeid snarest.

*Den faglige og politiske arbeiderbevegelse i de nordiske land har stått i brodden for en utvidelse av det nordiske samarbeid. Under forhandlingene som er ført de to siste år *cm* et utvidet økonomisk samarbeid, har arbeiderbevegelsen i Norden vært en sterk drivkraft for å føre saken igjennom.*

Landsstyret uttrykker forhåpningen om at alle de fire land som har deltatt i forhandlingene, vil ratifisere avtalen før sommeren.

Utformingen av det kulturelle samarbeid i Norden i en egen kulturtraktat vil være et nytt steg videre i det nordiske samarbeid, og landsstyret vil støtte forslaget fra Nordisk Råd om at en slik traktat nå blir utarbeidet.»

«Demokrati og likestilling

Kravene om utvidet demokrati og økt likestilling vil bli stilt i forgrunnen for Arbeiderpartiets politikk i 1970-årene. Gjennom den senere tid har vi vært vitne til begivenheter i vårt arbeidsliv som viser at store folkegrupper med stigende utålmodighet stiller seg

bak disse kravene. Det haster med gjennomgripende reformer som kan sikre menneskene større innflytelse over sitt daglige liv — på arbeidsplassene og i bo-miljøene.

Både Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen har programfestet konkrete forslag til slike omfattende reformer for styrking av demokratiet i arbeidslivet og i lokalsamfunnene. I Arbeiderpartiets program for perioden 1970—73 har partiet forpliktet seg til å gjøre konkrete framstøt for en utjevning av inntektene, for lik arbeidstid og likeverdige arbeidsvilkår for alle lønnstakere, for likestilling mellom kjønnene, for de funksjonshemmede og mellom aldersgruppene. Med full styrke vil vi fortsatt reise kravet om større likhet mellom landsdelene når det gjelder industrireiseing, offentlig service, fraktkostnader, utdannings- og arbeidsmuligheter og menneskelig trivsel.

I arbeidsprogrammet går partiet videre inn for tiltak som kan gi de ansatte reell innflytelse både på sin egen arbeidssituasjon og på bedriftenes ledelse gjennom et bedriftsdemokrati som bl. a. bygger på opprettelse av bedriftsforsamlinger.

Gjennom de senere år er demokratiet i kommunene blitt svekket. Den borgerlige regjerings skattepolitikk, ved siden av at kommunene er blitt pålagt nye økonomiske byrder av betydelig omfang, har ført til at kommunenes handlingsfrihet og utfoldelsesmuligheter ytterligere innskrenkes. Arbeiderpartiet har programfestet tiltak som kan gjøre det lokale demokratiet mer levende og meningsfylt, bl. a. gjennom direkte valg til fylkestingene, ved styrking av kommunenes økonomi gjennom desentralisering, og ved å gi større makt til de folkevalgte organer.

Programforslag er imidlertid ikke nok. Bare ved en bred aktivitet med deltakelse av de store folkegruppene kan vi forme et levende demokrati. Den store aksjonen «Demokrati i hverdagen», som den samlede arbeiderbevegelse står bak, tar sikte på å engasjere ti-tusen av fagorganiserte og partimedlemmer i arbeidet med utformingen av et demokrati som er mer meningsfylt for den enkelte, og som sikrer større likhet mellom enkeltmennesker og folkegrupper.

Arbeiderpartiets landsstyre ber alle partiets medlemmer og tilhengere om å være med i dette viktige arbeid for omforming av det norske samfunn.»

Landsstyret vedtok 16/10 1970 disse uttalelser:

«Den økonomiske situasjon

Vi opplever en periode med en inflasjonspreget prisstigning. Hovedårsaken til denne er de direkte og indirekte virkninger av Regjeringens skatte-, avgifts- og budsjettpolitikk. Denne er drevet gjennom mot Arbeiderpartiets stemmer.

De økonomiske opplegg Regjeringen har gjort for 1971 fører ikke

til en nødvendig demping av prispresset. Prisstigningen rammer i særlig grad lavinntektsgruppene og utdyper de sosiale og økonomiske skjevheter i samfunnet. Dette vil gi ytterst uheldige virkninger for vår konkurranseevne og for våre muligheter til å løse påtrengende oppgaver.

I denne situasjon er det en hovedoppgave å finne fram til snarlige tiltak for effektivt å dempe prisstigningen på kortere og lengre tid.

Det må videre kreves at Regjeringen vurderer på nytt hele sitt økonomiske opplegg for 1971.

Det norske Arbeiderpartis landsstyre mener at det i denne situasjon er nødvendig å innføre midlertidig prisstopp.»

«EEC

Sammen med andre av medlemslandene i EFTA befinner Norge seg i dag i avgjørende forhandlinger med sikte på medlemskap i et utvidet EEC. Formålet med disse forhandlinger må være å overvinne den nåværende markedssplittelse i Vest-Europa.

Arbeiderpartiet har i programmet for inneværende periode gitt uttrykk for dette synet:

«Arbeiderpartiet mener at samling av Europa er av sentral betydning både for vårt land og utviklingen i verden som helhet. Vi går derfor inn for fortsatt sterk innsats for europeisk samling. Norge må opprettholde søknaden om medlemskap i EEC og ta initiativ for å påvirke utviklingen i den retning vi ønsker.»

På denne bakgrunn og med henvisning til Arbeiderpartiets merknader i Utenrikskomitéens innstilling vil landsstyret, samlet til møte den 15. og 16. oktober, understreke at Norges forhandlinger må føres i samsvar med det vedtak som Stortinget fattet den 25. juni 1970 med 132 mot 17 stemmer.

En avtalefesting av et nærmere økonomisk samarbeid mellom de nordiske land førte ikke fram i denne omgang. Men Norden utgjør et naturlig samarbeidsområde i Europa. I den aktuelle situasjon vil landsstyret peke på nødvendigheten av at det snarest skapes et realistisk grunnlag for en videreføring av det nordiske samarbeid. Det må unngås at det skapes nye tollmurer i Norden.

Forhandlingene om en utvidelse av EEC reiser også spørsmålet om forholdet til de øst-europeiske landene. Landsstyret vil gi uttrykk for sin fulle støtte til de krefter som i dag arbeider for en tilnærming mellom de to deler av Europa.

Utviklingen i hele den europeiske situasjon, vil få virkninger for vårt eget land. Den vil også stille krav til vår evne, både til å tilpasse oss og til å påvirke utviklingen i samsvar med vår politiske målsetting. Disse krav kan bare oppfylles ved at vi aktivt bidrar til en stadig utvidelse av det internasjonale samarbeid. Bare gjennom et stadig videregående samarbeid mellom nasjonene kan vi sikre varig fred og trygghet.»

Partikontoret

Følgende er pr. 31/12 1970 knyttet til partikontoret som fulltidsansatte:

Nestformann Reiulf Steen, partisekretær Ronald Bye, økonomileder Frank Andersen, kvinnesekretær Bjørg Bergh, organisasjonssekretær Magne Nedregård, kommunalsekretær Arne M. Olsen (tilsatt 15/10 -69), og sekretær John Sundhagen. Faglig sekretær Øivind Hvattum (tilsatt 15/8 -69), og sekretær Helge Røed (tilsatt 8/1 -70), begge tilsatt av Faglig/politisk utvalg, er også knyttet til kontoret. Ronald Bye tiltrådte 1/7 69, samtidig med at Haakon Lie fratrådte.

Ved kontoret arbeider også fast Inge Scheflo, redaktør for Sosialistisk Perspektiv.

Partiets formann Trygve Bratteli arbeider på partikontoret når arbeidet i Stortinget tillater det.

Randi Bratteli er redaktør for «Arbeiderkvinnen» på honorarbasis.

Ansatte sekretærer i Stortingsgruppa pr. 31/12 1970: Kjell Kristensen, Oluf Fuglerud, Anders Helseth og Leif Sveen.

Revisjonskontorets besetning pr. 31/12 1970: Hovedrevisor Rolf Jørgensen, revisor Arne Mangen og revisorassistent Nils-Jakob Moen.

Det øvrige personale ved partikontoret pr. 31/12 1970: Arve Firveld, Therese Djuvan, Bjørg Tenmann, Solveig Svendsen, Erna Johansen, Marit Jørgensen, Olga Rudsengen, Elsa Ovesen, Paula Kopperud. Ved ekspedisjonen: Nino Kristoffersen, Fredrik Martini, Ella Pedersen og på timebasis Alf Bjerke.

Ved Hustrykkeriet: Kjell Wangen og Kari Bakkhaug.

Fellesmøter

- 1) 3. februar 1969 ble det holdt fellesmøte mellom LO's sekretariat og sentralstyret på Sørmarka.
- 2) 14. februar 1969 ble det holdt fellesmøte mellom LO's sekretariat og sentralstyret i sekretariatssalen, Folkets Hus, Oslo.
- 3) 30. september 1969 ble det holdt fellesmøte mellom landsstyret og den nye stortingsgruppa, representanter fra Kvinnesekretariatet, AUF, LO's sekretariat og redaktørene fra A-pressen.
- 4) 28. oktober 1969 ble det holdt fellesmøte mellom gruppestyret, fraksjonsformennene, fraksjonen i Finanskomiteén og sentralstyret, i Stortinget.
- 5) 26. august 1970 ble det holdt fellesmøte mellom sentralstyrene i DNA og AUF på partikontoret, Oslo.
- 6) 31. oktober 1970 ble det holdt fellesmøte mellom LO's sekretariat og sentralstyret i sekretariatssalen, Folkets Hus, Oslo.

Brev til Regjeringen og uttalelser fra fellesmøter

Brev til Regjeringen fra fellesmøtet 3. februar 1969:

«Naturvern og miljø

Sekretariatet i Landsorganisasjonen og sentralstyret i Det norske Arbeiderparti har vedtatt å sende denne henvendelse til Regjeringen:

«Lengre ferier, kortere arbeidstid, høyere realinntekter og større muligheter til å reise har ført til at stadig flere kan dyrke friluftsliv, fritidsfiske og naturopplevelse. En stadig større del av levestandardsoøkningen tas ut i form av fritidsgoder. I helg og ferie søker de mange ut i naturen, til kysten, vatnet, skog og fjellet.

For den menneskelige velferd er trivselen av avgjørende betydning. En meget viktig del av vårt trivselsgrunnlag finner vi i den natur som omgir oss, i friluftsområder med rent vann og ren luft. Det er få industrialiserte land som gir befolkningen slike muligheter til friluftsliv som Norge. Disse mulighetene må sikres for kommende slekter.

Dette stiller samfunnet overfor to hovedoppgaver:

- 1. Å sikre at alle får del i de trivselsgoder vår natur byr på.*
- 2. Å disponere våre arealer slik at kvaliteten ikke forringes i vårt ytre miljø.*

Det er medisinsk fastslått at naturopplevelse og fysisk aktivitet i friluft er av de viktigste forebyggende tiltak mot de skadevirkninger på kropp og sinn som er typisk for det moderne samfunns livsform. Vernet av vårt ytre miljø blir derfor en stadig viktigere samfunnsoppgave. Vi må bevare fjell og skog og strand som dagens og morgendagens trivselsområder.

Dette betyr at naturområdene i sterkere grad må tas med i planleggingsarbeidet. Fritidsbebyggelsen ved kysten og i fjellet har aktualisert nødvendigheten av en regulering av disse områdene. Man skal legge mulighetene til rette for at alle som ønsker det, kan skaffe seg et fritidshus, men samtidig også bevare det miljø som gir trivsel og avkopling. Sett fra allmennhetens synspunkt er kysten mange steder påført store skader, men Norge har ennå mulighet til å unngå den ødeleggende av kysten som er skjedd andre steder i Vest-Europa. Hensikten med Strandloven er å holde et belte langs strendene åpent. Det gir de beste muligheter for de mange til å skaffe seg fritidshus med adgang til strandområdene.

Det er nødvendig å få en liknende regulering av strendene ved

ferskvann. Representanter for Arbeiderpartiets stortingsgruppe har fremmet forslag om å utvide Strandloven til også å omfatte strendene ved innsjøer og større vassdrag. Vi henstiller til Regjeringen å legge dette forslag fram for Stortinget.

Det foreligger forslag til fjellplanlov. Dette tar sikte på å sikre at snaufjellet forblir friområde til nytte og glede for alle i samfunnet og å sørge for en hensiktsmessig regulering av bebyggelsen i fjellområdene. En god regulering som bevarer attraksjonsverdiene, vil også være til fordel for dem som bor i fjellbygdene.

Fjellplanloven har møtt motstand i grunneierorganisasjoner. Vi vil understreke at arealplanleggingen må gjennomføres ut fra en helhetsvurdering. Private eierinteresser må ikke hindre samfunnsmessig riktige løsninger. Snaufjellet må bevares som et nasjonalt felleseie, som det åpne frie turområde for dagens og framtidens slekter. Her må det legges et langsiktig perspektiv til grunn. Det haster med å få dette lovforslag fram for Stortinget.

Forslaget til ny naturvernlov har også møtt motstand i grunneierorganisasjoner. Hensikten med den er å verne karakteristiske deler av norsk natur, bevare rikdommen i den og hindre nedspoling og forurensning. Vi ber om at også dette lovforslag blir forelagt Stortinget.

Den teknologiske utvikling har dannet grunnlaget for den økonomiske framgang og dermed for vår velferd. Men medaljen har en bakside: Vi har fått forurensningsproblemer av stort og stadig voksende omfang. Hvis dette fortsetter, vil det skape en ytterst kritisk situasjon som kan bidra til å ødelegge morgendagens velferdssamfunn. En utarmet, forsøpelt og forgiftet natur kan ikke by menneskene trivsel.

Det kommer stadig alarmerende meldinger om luftforurensninger. De forårsaker skader, fører med seg ekstra arbeid i hjemmene og er en alvorlig trusel mot folkehelsen. Dette gjør det nødvendig å få en lov mot luftforurensninger.

Rikelig tilgang på rent vann er en forutsetning for en rekke industrier. For det enkelte menneske er rent vann en livsbetingelse. Friluftslivet er sterkt knyttet til rent vann. En hel del vassdrag, innsjøer og fjorder er blitt sterkt forurenset av kloakker, industrielle avfallsprodukter, nedfall og biocider. Det er åpenbart at dette ikke kan fortsette. Ettersom tiden går uten at det blir gjort noe for å forbedre og forebygge, desto dyrere blir det å reparere skadene. I 1965 ble det lagt fram forslag til lov mot vannforurensninger. Det haster med å få nye lovbestemmelser på dette område, og Regjeringen må nå sørge for at Stortinget får forslaget til behandling.

Med ca. 300 000 fiskevann foruten elver og bekker byr Norges natur på utmerkede forhold for de mange hundre tusener som søker rekreasjon på avkopling gjennom fritidsfiske. Både på offentlig og privat grunn har det utviklet seg en fiskekortjungel som er fritids-

fiskerens bøyg og en alvorlig hindring for den trivsel dette skulle gi, og som også skaper et beklagelig motsetningsforhold mellom grunneiere og andre. Det er her nødvendig å finne fram til en enklere ordning med fiskekort som gjelder for et størst mulig område.

For å sikre både områder of rettigheter er det nødvendig at staten fører en aktiv innkjøpspolitikk slik at både skog, strender og fjell står til disposisjon for allmennheten.

Landsorganisasjonen i Norge
P. Mentsen (s.)

Det norske Arbeiderparti
Trygve Bratteli (s.)»

Brev til Regjeringen fra fellesmøtet 14. februar 1969:

«Nordisk økonomisk samarbeid

Drøftingene om et utvidet nordisk økonomisk samarbeid kommer nå til et punkt hvor det må finnes løsninger ved politiske forhandlinger mellom regjeringene. Dette gjelder både saksområder som ikke blir klarlagt av embetsmannsutvalget og hele opplegget til et utvidet samarbeid. Det norske Arbeiderpartis sentralstyre og Landsorganisasjonens sekretariat henstiller til Den norske regjering om å gå inn i disse forhandlingene med positiv vilje til at Norge skal medvirke aktivt til å løse de problemer som står igjen. I denne forbindelse viser en til uttalelsen fra fellesmøtet av representanter for de nordiske faglige landsorganisasjoner i Göteborg 8. november 1968 og til uttalelsen fra fellesmøtet av representanter for de nordiske sosialdemokratiske partier og landsorganisasjoner på Harpsund 9. februar 1969.

Den nordiske samhandel og arbeidsdeling er blitt en sterk drivkraft i den økonomiske og industrielle vekst i disse land. Men virkningen av denne utvikling vil bli begrenset hvis den ikke følges opp med et sterkt utvidet samarbeid.

Alle nordiske land står foran avgjørende oppgaver med å nyttiggjøre seg moderne teknikk, hevde seg produksjonsmessig og handelspolitisk i en skjerpet internasjonal konkurranse og sikre seg styring over utviklingen av næringslivet og de stadig større finans- og produksjonsgruppering som følger av strukturrasjonaliseringen.

Et nordisk økonomisk fellesskap vil ha betydelig større muligheter til å fremme en teknologisk utvikling i konkurranse med de store land, og langt større styrke til å åreta Nordens interesser i det mellomfolkelige økonomiske samarbeid. Den stadig mer omfattende arbeidsdeling i Norden skaper også et økende behov for et nært samarbeide om den økonomiske politikk, nærings- og industripolitikken, forskning, utdanning, handelspolitikk, distriktspolitikk, sosial- og arbeidsmarkedspolitikken.

Det er en forutsetning at det utvidede samarbeid formes slik at

det gir rimelig balanse mellom fordeler og ulemper for det enkelte land.

Uansett hvordan de europeiske markedsproblemer kan løses, representerer det nordiske fellesskap så store verdier for hvert av landene at det må bevares og utvikles også innenfor et større økonomisk fellesskap.

Vi vil understreke at arbeidet nå kommer til det stadium at det er de politiske myndigheter som må løse problemene. Forbigående vansker på enkelte områder må ikke hindre en utvikling som vil representere avgjørende fordeler for alle de nordiske land.

*Landsorganisasjonen i Norge
P. Mentsen (s.)*

*Det norske Arbeiderparti
Trygve Bratteli (s.)»*

Brev til Regjeringen fra fellesmøtet 30. september 1969:

«Skattepolitikken

Regjeringens beslutning av 26. september d. å. om å gjennomføre en rekke økonomiske tiltak er et resultat av at koalisjonen ikke har hatt en tilfredsstillende styring med den økonomiske utvikling. Tiltakene har direkte sammenheng med Regjeringens planer om å innføre en 20 prosent merverdiavgift fra kommende årsskifte. Ett av tiltakene går ut på å øke renten — noe som vil føre til uheldige konsekvenser på en rekke områder. Ytterligere tiltak er forøvrig varslet i samband med framleggelsen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet.

Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen har helt siden Regjeringen la fram sitt forslag om innføring av 20 prosent merverdiavgift advart mot de følger en slik drastisk avgiftsforhøyelse ville få. Når det allerede 3—4 måneder før avgiftsforhøyelsen settes i verk er registrert en rekke uheldige tendenser, er det grunn til å frykte at den videre utvikling både før og etter avgiftsforhøyelsen vil føre med seg betydelige skadevirkninger. Panikkartede tiltak løser ikke de problemer som en eventuell gjennomføring av Regjeringens skatteforslag vil resultere i. Ingen har i dag oversikt over hvilke følger Regjeringens forslag vil få for landet og for den enkelte.

Arbeiderpartiets landsstyre og stortingsgruppe og Landsorganisasjonens sekretariat vil derfor alvorlig henstille til Regjeringen omgående å vurdere skattepolitikken på ny. Forslaget om 20 prosent merverdiavgift fra 1. januar 1970 bør trekkes tilbake. I stedet bør det legges til rette en skattepolitikk som er sosialt forsvarlig, og som ikke medfører økonomiske konsekvenser som ingen har oversikt over.»

Uttalelse fra fellesmøtet 31. oktober 1970:

«EEC

I samsvar med enstemmig vedtak på DNA's landsmøte og vedtak på LO's kongress 1969 slutter Det norske Arbeiderparti og Landsorganisasjonen i Norge seg til Stortingets vedtak om at Norge skal føre forhandlinger om medlemskap i Det Europeiske Økonomiske Fellesskap.

Norsk arbeiderbevegelse har i hele etterkrigstiden stilt seg positivt til nye samarbeidsformer landene mellom. Dette har bestemt vår holdning til FN's økonomiske kommisjon for Europa (ECE), EFTA, OECD, til de nordiske samarbeidsorganer og til forhandlinger med EEC for å unngå markedssplittelse i Vest-Europa.

Det vil være av avgjørende betydning for en videre vekst i norsk industri at man får tilgang til større markeder på det europeiske kontinent. En tilslutning til Det Europeiske Økonomiske Fellesskap vil derfor sikre gode og trygge arbeidsplasser for lønnstakerne.

Et eventuelt britisk medlemskap i Det Europeiske Økonomiske Fellesskap vil bety en oppløsning av det nåværende EFTA — og en ytterligere markering av at sentrum for den økonomiske og politiske avgjørelsesprosess i Europa ligger innen Fellesskapet.

Norge er et lite land med stor avhengighet av den internasjonale utvikling. Skal vi i framtiden ha muligheter for i størst mulig utstrekning å påvirke utviklingen i Europa, og dermed også i vårt eget samfunn, må Norge forhandle om medlemskap i et utvidet Fellesskap.

Dette Fellesskaps politikk vil være av avgjørende betydning for utviklingen i øst-vest-forholdet og for samarbeidet med utviklingslandene.

I den teknologiske, industrielle og økonomiske utvikling som nå foregår på tvers av de nasjonale grenser, blir lønnstakernes og forbrukernes interesser i økende grad truet. Skal disse grupperes interesser ha noen mulighet for å vinne gjennom internasjonalt, må lønnstakerne og forbrukerne også organiseres på tvers av grensene.

Innen et forpliktende internasjonalt samarbeid vil mulighetene for en effektiv organisering av disse gruppene øke, i og med at felles problemer kan løses gjennom felles kanaler.

Bare gjennom et planmessig organisert samarbeid mellom progressive krefter innen et utvidet Europeisk Fellesskap vil det være mulig å skape et framtidens Europa preget av de demokratiske sosialistiske prinsipper. Norsk arbeiderbevegelse forbereder derfor i samarbeid med arbeiderbevegelsen i andre europeiske land, et demokratisk sosialistisk program for Europa.

Den økonomiske og teknologiske utvikling vil skape problemer for Norge enten vi blir med i Det Europeiske Økonomiske Fellesskap eller ikke. For å oppnå at de europeiske land får kjennskap til norsk

økonomis struktur og forståelse for Norges problemer i forbindelse med et medlemskap og dermed også oppnå et best mulig forhandlingsresultat, er det nødvendig å føre en aktiv Europa-politikk — ikke bare overfor Kommisjonen i Bryssel, men også i hovedstedene til medlemslandene som skal ta standpunkt til de norske ønsker.

Det er når forhandlingsresultatet foreligger at det endelige vedtak skal gjøres om Norge skal gå med i et utvidet Fellesskap.

DNA og LO akter å sette i gang et opplysningsarbeid som grunnlag for en åpen og bred debatt i grunnorganisasjonene om den beslutning som skal treffes. Hensikten med dette er å gi medlemmene det best mulige grunnlag for å ta standpunkt til saken, slik at den avgjørelse som fattes er i samsvar med medlemmenes interesser og oppfatning.»

Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO

I 1969 hadde samarbeidskomitéen denne sammensetning fram til landsmøtet og kongressen i mai 1969:

Fra DNA:

Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Haakon Lie. Varamann Reidar Hirsti.

Fra LO:

P. Mentsen, Tor Aspengren, Alf Andersen og Fritz W. Hannestad.

Etter landsmøtet og kongressen i mai 1969 fikk samarbeidskomitéen denne sammensetning, etter forutgående oppnevninger i sentralstyret og sekretariatet:

Fra DNA:

Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Ronald Bye. Varamann Reidar Hirsti.

Fra LO:

Tor Aspengren, Odd Højdahl og Fritz W. Hannestad. Varamann Einar Strand.

Komitéen holdt 18 møter i 1969.

Av saker som ble behandlet kan nevnes:

Naturvernloven.

Feiringen av 1. mai.

Statutter for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.

Fjellplanloven.

Nordisk økonomisk samarbeid.

LO's ungdomsutvalg.

Utenlandsk kapital i norske bedrifter.

Martin-hytta i Kroken i Maridalen.

Landsorganisasjonens krav overfor Norsk Arbeidsgiverforening om felleserklæring.

Vedrørende lov om representasjon for arbeidstakere i bedriftenes besluttende organer.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.
Opprettelse av Arbeiderbevegelsens Reklamekontor.
Demokrati i hverdagen.
Utredning av spørsmålet om «felles velferdslov for alle kategorier utdanningsøkende».
DNA's forslag til statsbudsjett.

I 1970 hadde samarbeidskomitéen den sammensetning som i 1969.

Komitéen holdt i løpet av året 14. møter.

Av saker som ble behandlet kan nevnes:

Ukebladet Aktuell — utvalg til å forberede fremstøt angående forbundsabonnement.

Utvalg til utredning av inntektsfordelingsspørsmålet.

Statsbedrifter — arbeiderbevegelsens representasjon i styrer — konferanser.

1. mai.

Forskingskonferanse.

Statsbedriftenes medlemskap i Norsk Arbeidsgiverforening.

Arbeiderbevegelsens Utredningskontor.

Nordøk.

Reklamekontor for betjening av arbeiderbevegelsens organisasjoner og institusjoner.

Forskningsutvalg.

LO — DNA's skatteutvalg.

Martin-hytta.

Markedsspørsmålet — opplysningsarbeid vedrørende Norges forhold til Det europeiske Fellesskap.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité — opprettelse av fond.

Tilleggs-sykelønnsordningen mellom LO og NAF.

Landsorganisasjonens krav overfor Regjeringen vedrørende prisstopp, subsidier og kreditt-tilstramming.

Partiets representasjon i styrer og komitéer

Storingsgruppas styre:
Reiulf Steen.

Kvinnesekretariatet:
Arne Michael Olsen.

AUF's sentralstyre:
Øivind Hvattum.

Arbeiderbladet/Aktietrykkeriet A/S:
Trygve Bratteli, formann, Rolf Hansen, styremedlem, med Magne Nedregård som varamann.

Representantskapet:
Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, Liv Østlie, Ola Teigen, Sverre Frogner.

Norsk Arbeiderpresse A/S:
Frank Andersen, nestformann, Olav Brunvand, Reidar Hirsti. Varamenn: Magne Nedregård, Egil Toreng, Ole J. Eriksen.

Arbeiderpressens Samvirke A/L:
Reiulf Steen, nestformann, Thor Bjurstrøm, Egil Toreng, Varamenn: Frank Andersen, Odd Kjus, Kaare Wilhelmsen.

Idekommunikasjon A/S (IDEKO):
Frank Andersen, varamann Ronald Bye.

A-lotteriets styre:
Frank Andersen, John Sundhagen, Bjørg Bergh. Varamenn: Magne Nedregård, Arne Michael Olsen, Elsa Rastad Bråten.

Lotteriservice A/S:
Frank Andersen, John Sundhagen, Bjørg Bergh. Varamenn: Magne Nedregård, Arne Michael Olsen, Elsa Rastad Bråten.

Arbeiderbevegelsens Arkiv:
Edvard Bull, John Sundhagen, Odd Besserud.

Arbeidernes Opplysningsforbund:
Ronald Bye, Magne Nedregård, Sonja Ludvigsen.

Ukebladet Aktuell:
Frank Andersen.

Tiden Norsk Forlag:
Frank Andersen, Ivar Opsahl. Varamann: Ronald Bye.

Styret for Oscar Torp Heimen:
Frank Andersen.

Folketeaterbygningens representantskap:
Frank Andersen, Magne Nedregård.

Arbeiderbevegelsens Tarifforening:
Frank Andersen.

Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA:
Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Ronald Bye. Varamann: Reidar Hirsti.

Arbeiderbevegelsens Støttekomité:
Aase Bjerkholt, Magne Nedregård, Bjørn Tore Godal.

Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond:
Reiulf Steen, Ronald Bye.

Årsmøter i distriktspartiene

Sentralstyret har vært representert med disse utsendingene på distriktspartiens årsmøter i 1969 og 1970:

Distrikt:	1969:	1970:
Oslo	—	Ronald Bye
Østfold	Ivar Mathisen	Reiulf Steen
Akershus	Reiulf Steen	Ronald Bye/G. Hansen
Hedmark	Einar Gerhardsen	Ronald Bye
Oppland	Trygve Bratteli	Helge Sivertsen
Buskerud	Reiulf Steen	Ronald Bye
Vestfold	Bjartmar Gjerde	Ragnar Christiansen
Telemark	Ragnar Christiansen	Per Kleppe
Aust-Agder	Kjell Kristensen	Magne Nedregård
Vest-Agder	Olav Brunvand	Magne Nedregård
Rogaland	Haakon Lie	Ronald Bye
Bergen	—	Frank Andersen
Hordaland	Reidar Hirsti	Odvar Nordli
Sogn og Fjordane	Johan Støa	Ingvald Ulveseth
Sunnmøre	Ingvar Bakken	Odvar Nordli
Romsdal	Helge Sivertsen	Bjartmar Gjerde
Nordmøre	Guttorm Hansen	Reiulf Steen
Sør-Trøndelag	Guttorm Hansen	Reiulf Steen
Inn-Trøndelag	} felles- møte	Helge Sivertsen
Namdal		Haakon Lie
Sør-Helgeland	—	Thor Lund (kom ikke fram p.g.a. værforholdene)
Nord-Helgeland	Gunnar Berge	Aksel Fossen
Salten	Willy Jansson	Magnus Andersen
Ofoten	—	Arne Michael Olsen
Lofoten	—	Magnus Andersen
Vesterålen		Einar Førde
Nordland	Olav Brunvand	(Årsmøte holdes bare annethvert år.)
Troms	Per Andersen	Ronald Bye
Finnmark	Magne Nedregård	Gunnar Berge

Partiets distriktssekretærer

Som distriktssekretærer fungerer følgende:

Østfold	Jan M. Johansen	
	Rolf Hansen	
	Øivind Larsen	
Oslo	Marit Brynhildsen	
	Thor Viksveen	sluttet i perioden
	Even Rusten	tiltrådt i perioden
Akershus	Tryggve Aakervik	
Asker og Bærum	Helge Jagland	
Hedmark	Alfred Gulbrandsen	
Oppland	Bjørn Dahl	tiltrådt i perioden
Buskerud	Bjørn Brotangen	sluttet i perioden
	Morten Hammerstad	tiltrådt i perioden
Vestfold	Willy Gundersen	
Agder-fylkene	Arne M. Olsen	sluttet 1/10 1969
	Thor Eigil Gruer	sluttet i perioden
Rogaland	Fritz Y. Jensen	tiltrådt i perioden
Hordaland	Osvald Eikemo	død i perioden
	Olav Espe Kvestad	tiltrådt i perioden
Bergen	Jan Tonning	tiltrådt i perioden
Sogn og Fjordane	Hans Offerdal	
Møre og Romsdal	Edvin Hugo Pedersen	
Sør-Trøndelag	Olav Skurdal	
Nord-Trøndelag	Fredrik Hveding	
Nordland	Herlof Gjerde	
Troms	Karl Ingebrigtsen	
Finnmark	Odd Granum	tiltrådt i perioden
	Jan Jacobsen	tiltrådt i perioden

Organisasjonssaker

Organisasjonsarbeidet i 1969 ble sterkt preget av stortingsvalget (se eget avsnitt).

Vervekampanjen «A 69» som ble startet 1. oktober 1968 ble avsluttet 1. mai 1969. Resultatet av denne ble omlag 10 000 nye medlemmer. De som deltok i vervearbeidet ble premiert etter innsats.

Langtidsplan for partiarbeidet

Umiddelbart etter stortingsvalget la partikontoret fram et forslag til en langtidsplan for partiarbeidet. Sentralstyret sluttet seg til forslaget høsten 1969 og partiets distriktssekretærer ble informert på en konferanse på Rapham i november 1969.

Planen omfatter 4-årsperioden 1970—1973. Den ble sendt ut til alle partiavdelinger høsten 1969. Den gir en oversikt over hovedoppgaver som bør prioriteres i partiarbeidet i perioden. Første tiltak var en omfattende partiundersøkelse. Resultatet av denne vil bli forelagt landsmøtet i en spesiell trykksak.

Av planens innhold for øvrig nevnes: Partiorganisasjonens behandling av valgordningen, Rådslagsaksjonen, «Demokrati i hverdagen», forberedelser i forbindelse med kommunevalget 1971, faglig-politiske tiltak og landsmøteforberedelser.

Alle tiltak som ble forutsatt for 1970 er satt ut i livet.

Ungdomsarbeid

Arbeiderbevegelsens arbeid mellom de unge har vært drøftet både i partiet og fagbevegelsen i løpet av perioden. Samarbeidskomitéen har oppnevnt følgende utvalg som skal utrede saken:

Ivar Leverås, formann,
Ronald Bye,
Kjell Lien,
Britt Hilding Hauge,
Sigurd Birkeland,
Hans Raastad.

Rolf Lasse Lund er tilsatt som sekretær for utvalget.

Vervearbeidet

Etter avslutningen av vervekampanjen «A 69» har det ikke vært avviklet sentrale verveaksjoner. Lokalt har det imidlertid vært drevet mye godt vervearbeid. For å oppmuntre de kommunepartier som ønsker å drive kontinuerlig vervearbeid har landspartiet tilbudt et sett av premier til de som verver medlemmer.

Ifølge langtidsplanen skal det avvikles en større sentral vervekampanje umiddelbart etter kommunevalget 1971. En arbeidsgruppe er nedsatt for å komme med forslag til opplegget av denne kampanjen.

Sammenslåing av kretspartier

I perioden har en behandlet et forslag om sammenslåing av de seks kretspartiene i Nordland. Landsstyret gjorde et vedtak som innebar en utsettelse av sammenslåingen, men ba om at en i Nordland arbeidet videre med saken.

I Nord-Trøndelag var det også til behandling et forslag om sammenslåing av de to kretspartiene. Forslaget ble imidlertid forkastet av de lokale organer.

Saker til debatt

Foruten behandlingen av utkastene til nytt prinsipp-program og nytt arbeidsprogram har partiavdelingene hatt valgordningen til behandling.

Sekretærkonferanser

Det er i perioden holdt fire konferanser for partiets distriktssekretærer.

Sekretærkonferanse 9.–13. juni 1969 på Leangkollen

Organisering av valgkampinnspurten — situasjonen i distriktene, v/Magne Nedregård.

I debatten korte innlegg om

- a) ungdommens valgkamp — herunder valgkampen i militærforlegningene v/Lars Buer, AUF.
- b) kvinnene og valget v/Björg Bergh.
- c) faglig-politisk arbeid v/John Sundhagen
- d) distribusjon av materiell v/Frank Andersen
- e) A-pressen og valget v/Olav Brunvand
- f) sjøfolkene og valget v/Thorbjørn Hagen.

Gruppearbeid om det praktiske valgkampopplegget.
Hvordan best samordne valgkampen i et fylke?
Oppsummering av gruppearbeid.
Spesielle problemer drøftes.

Våre muligheter og sjanser.

Rundebordskonferanse av gallup, marginalvelgere og mobilisering.

Bo Elmgren, Sverige innleder med en oversikt over de svenske ettervalgundersøkelsene.

Henry Valen og Haakon Lie kommenterer og diskuterer norsk valgforskning og galluptall.

Spørsmål og diskusjon.

Partiets informasjonsvirksomhet

v/Oluf Fuglerud. Spørsmål og diskusjon.

Valgkampens politiske innhold

v/Trygve Bratteli.

Oddvar Nordli: «*Skatten.*»

Per Kleppe: «*Et program for de første 100 dager.*»

Spørsmål og diskusjon.

I tilknytning til denne konferansen ble det også holdt et fellesmøte mellom partiets distriktssekretærer og Norsk Kommuneforbunds sekretærer. En drøftet her faglig-politiske arbeidsformer, særlig innenfor den kommunale sektor.

Sekretærkonferanse 28. oktober–1. november 1969 –
Rapham hotell, Otta

«*Valgets tall.*»

En vurdering ved dosent Henry Valen.

Diskusjon.

«*Den politiske situasjon.*»

Innledning ved partiets nestformann.

«*Sekretærenes arbeid, skolering, informasjon.*»

Korte innledninger ved John Sundhagen og Magne Nedregård.

«Søkelys på partiets administrasjon.»

Innledninger ved

John Sundhagen. Administrasjonen av partikontoret.

Frank Andersen: Landspartiets og distriktpartiernes økonomi.

Kontingentinnkrevningen. A-lotteriet 1970.

Øivind Hvattum: Faglig-politisk arbeid.

Hans Raastad: Arbeidet i AUF.

Kjell Kristensen: Arbeidet i stortingsgruppa.

«Samarbeid LO—AOF-partiet på fylkesplanet.»

Rundebordskonferanse om samspillet mellom LO-sekretæren, AOF-instruktøren og partisekretæren i fylket.

Deltakere: Aage Søgaard, Thorbjørn Kultorp og Arne Michael Olsen.

«Hva kunne vi gjort bedre i organiseringen av valgkampen 1969.»

Tryggve Aakervik vurderer valgarbeidet fra en distriktssekretærs synspunkt.

«En fire-års plan for partiarbeidet.»

Innledning ved Ronald Bye.

Felles sekretærkonferanse LO's, DNA's og AOF's distriktssekretærer på Sanderstølen 31. mai—6. juni 1970

Ronald Bye: Arbeidet fram til kommunevalget 1971.

Tor Aspengren: Den faglige situasjon.

Reiulf Steen: Strategi for demokrati.

Tor Halvorsen: Status for rådslagsaksjonen.

Korte innlegg v/

Helge Røed: Programarbeidet, PR-tiltak.

Lars Buer: Materiellet. Rådslagsteknikk.

Arne M. Olsen: Høstens oppgaver. Oppsummering før gruppearbeidet.

Bjartmar Gjerde: AOF og voksenopplæringen.

Diskusjon.

Program for DNA's sekretærkonferanse.

Frank Andersen: A-lotteriet.
Kontingenten.
Støttefondet.

Magne Nedregård: Feiringen av 1. mai.
Ragnar Larsen:

- Magne Nedregård: Distriktpartiens årsmøter.
Ronald Bye: En presentasjon av informasjons- og opplæringsopplegget for distriktssekretærene.
Stortingsgruppas høstplan 1970.
John Sundhagen: Administrasjon.

Ordskifte.

- Arild Kolstad: Reklame.
100 diskusjonsmøter med koalisjonen og nominasjonsordningen.

Sekretærkonferanse på Sørmarka 11., 12. og 13. desember 1970

Valgkampen:

- Innleder: Magne Nedregård.
Supplement: Det faglig/politiske opplegget v/Øivind Hvattum.
Programarbeidet i distriktene v/Arne M. Olsen.

Det svenske valget 1969.

Innleder: Steen Andersson.

Administrativesaker:

Innledere: Frank Andersen, John Sundhagen.

Partiets informasjonsvirksomhet.

Innleder: Oluf Fuglerud.

Politisk skoleringsarbeid.

Innleder: Lars Buer.

Den politiske situasjon.

Innleder: Trygve Bratteli.

EEC og andre internasjonale spørsmål.

- a. De politiske spørsmål.
Innleder: Thorvald Stoltenberg.
- b. EEC-informasjonsutvalgets arbeid.
Innleder: Oddvar Gøthesen.

Arbeidsoppgavene våre.

Innleder: Ronald Bye.

Partikontorets sekretærer i panel for utspørring.

Medlemsoversikt

Fylker	Ant. komm.	Komm.- part.	Parti- avd.	Medl. 1969	Medl. 1970
Østfold	25	25	159	11 946	11 829
Akershus	22	22	208	8 736	8 942
Hedmark	22	23	217	8 728 ^{1/2}	8 213
Oppland	25	25	126	6 691	6 467
Buskerud	20	20	223	7 458	6 946
Vestfold	21	21	100	6 347	6 550
Telemark	18	18	145	5 946	5 924
Aust-Agder	19	20	28	2 361	2 361
Vest-Agder	15	15	29	2 929	2 403
Rogaland	26	23	62	5 249	5 294
Hordaland	36	28	42	3 631	6 988
Sogn og Fjordane	25	23	40	2 873	2 201
Sunnmøre	14	13	25	1 703	1 748
Romsdal	8	8	21	864	844
Nordmøre	13	13	76	3 213	2 909
Sør-Trøndelag	26	22	185	9 396	9 617
Inn-Trøndelag	12	12	89	3 527	3 486
Namdal	12	11	44	1 142	1 600
Sør-Helgeland	4	3	9	401	400
Nord-Helgeland	13	13	35	1 446	1 400
Salten	9	11	54	1 231	1 231
Ofoten	7	7	28	1 003	1 153
Lofoten	5	5	18	225	227
Vesterålen	6	5	31	599	677
Troms	24	21	95	2 717	2 717
Finnmark	20	20	62	1 745	1 578
Bergen	1	1	33	3 405	0
Oslo	1	1	219	52 024	51 554
	479	454	2 403	157 536	155 254

Rådslagsaksjonen „Demokrati i hverdagen”

Bakgrunn og retningslinjer

for rådslagsaksjonen ligger i vedtak på landsmøtet og LO's kongress 1969, gjennom behandling i landstyret etter stortingsvalget, vedtak i samarbeidskomitéen 24. oktober og 20. november og tilhørende behandling i Sentralstyret og LO's ledelse. Gjennomføringen skjedde i samarbeid med AOF, Folkets Brevskole, fagforbund og AUF, og har vært den største og mest arbeidskrevende enkeltoppgave i perioden etter valget.

Målsettingen

har vært å engasjere flest mulig i arbeidet og debatten for arbeiderbevegelsens demokratiprogram foran kommunevalget i 1971, og der i gjennom legge grunnlaget for det fremtidige faglige, politiske og organisasjonsmessige arbeid.

Organiseringen

ble ledet av et sentralt aksjonsutvalg med Tor Halvorsen, LO, som formann, Arne Michael Olsen, DNA og Odd Besserud AOF, som sekretærer. Lars Buer erstattet Besserud våren 1970. Distriktsvise aksjonsutvalg samordnet og ledet arbeidet i fylkene i kontakt med aksjonsutvalg på kommune- og samorganisasjonsplan. Enkelte fagforbund organiserte en god virksomhet direkte overfor sine avdelinger.

Den grunnleggende programdebatten ble organisert gjennom et nett av rådslagsgrupper.

Programarbeidet

har vært ledet av en sentral arbeidsgruppe med Reulf Steen, DNA, som formann, Odd Højdahl, LO som nestformann og Utredningskontoret som sekretariat.

Arbeidet i rådslagsgruppene har skjedd på grunnlag av et brevkurs, utformet av Helge Røed, DNA, i kontakt med arbeidsgruppa. En sentral referatgruppe har sammenfattet gruppenes meninger, som danner grunnlag for utforminge nav demokratiprogrammet.

For å få til en best mulig samordning av lokale og sentrale program, har partikontoret utarbeidd en serie hjelpemateriale, som er sendt kommune- og fylkespartiene.

Informasjon og gjennomføring

Aksjonen fikk god dekning i massemedia allerede fra starten, ved et åpent presentasjonsmøte i Oslo Arbeidersamfunn 25. november 1969 og en pressekonferanse i januar 1970. Partiets og LO's distriktssekretærer drøftet opplegget på konferanser i oktober og november 1969. Fylkespartiene og arbeideravisene ble orientert på lokale konferanser i løpet av januar og februar på nyåret. Et stort antall informasjonskonferanser, møter og kurs ble utviklet i løpet av våren. Faglig-politisk utvalg sto alene for vel 50 kurs om rådslagsaksjonen. For å styrke partiets studieapparat, ble det avholdt over 20 studielederkonferanser for kommunepartiene. Aksjonens symbol og slagord preget talene, hovedparolen og merket for 1. mai-feiringene 1970.

Aksjonens informasjons- og reklamemateriell ble utarbeidd ved hjelp av reklamefolk. Følgende materiell ble laget og distribuert:

Organisasjonsbrosjyre — for aksjonsutvalgene o. a. på våren 1970
liten plakat — for arbeidsplassene i anledning 1. mai,
flip-over for startmøtene på høsten 1970,
stor plakat — for startmøtene o. a. på høsten 1970,
deltakerbrosjyre — for startmøtene og kurs på høsten 1970,
publikumsbrosjyre — for massespredning høsten 1970,
demokratimerke — for salg 1. mai og senere,
aksjonsorientering — for tillitsmenn og ringledere høsten 1970,
debattopplegget/brevkurset — hefter og bok, for rådslagsgruppene og kurs høsten/vinteren 1970,
råd og tips til gruppelederen — høsten 1970.

En tok sikte på å registrere flest mulig ledere for rådslagsgruppene allerede før sommeren 1970. Flere enn 2700 gruppeledere ble registrert sentralt og lokalt. De ble fortløpende tilsendt informasjonsmateriale.

En felleskonferanse i juni av DNA, LO og AOF's distriktssekretærer, samt forbundskontaktene, drøftet høstens aksjonsopplegg.

På høsten 1970

ble det gjort en rekke tiltak for å få i gang aksjonen etter sommerferien. Arbeideravisene, fagbladene og andre tidsskrifter brakte mye stoff om aksjonen. Større konferanser i Tromsø, Mo i Rana, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Hamar og Oslo tok for seg spesielle sider av demokratidebatten og fikk bred dekning også i B-prensa og lokalkringkastinga flere steder. Rodemannskapene ble organisert mange steder etter opplegget og brakte ut materiell til husstandene. Gjennom reklamebyrå gjennomførte aksjonsutvalget en plakatkampanje over mesteparten av landet i september. Gjennom en bredt anlagt møte- og kursvirksomhet ut over høsten ble det dannet ca. 1500 rådslagsgrupper. Det var også målsettingen.

En kunne også konstatere at temaet «Demokrati i hverdagen» fikk fullt gjennomslag i den offentlige opinion i løpet av året 1970. Således ble det 20. oktober avviklet 120 debattmøter over hele landet i samarbeid med de fire borgerlige partiene om lokaldemokratiet. Møtene fikk bred dekning i fjernsynet og den samlede presse. Den 6. november gjennomførte fjernsynet en direkte sending av en partilederdebatt om «Demokratiet — en utfordring».

Rådslagsgruppenes

fremtidige plass og rolle når demokratidebatten er avviklet, vil bli utredet av et eget utvalg oppnevnt av LO og DNA's samarbeidskomité. Utvalget skal også lede det viktige oppfølgingsarbeidet for og blant gruppene i 1971.

Kommunalt arbeid

Arbeidet i første del av perioden var noe hemmet på grunn av personalsituasjonen ved partikontoret. Landsstyret tilsatte Arne Michael Olsen som kommunalsekretær med funksjon fra 15. oktober 1969.

Kommunalutvalget

har bestått av: Rolf Hansen, formann, Arne Nilsen, Arne Born, Thorleif Nilsen, Arvid Dyrendahl, Anders Salvesen, Knut Korsæth, Annemarie Lorentzen, Per Eggesvik, Norvald Strand, Kjell Knudsen, Arne Michael Olsen, sekretær.

De fire førstnevnte, pluss sekretæren, har utgjort arbeidsutvalg. Kommunalutvalget har hatt 5 møter. Dertil har arbeidsutvalget hatt flere møter, delvis sammen med partiets representanter i styrene for By- og Herredsforbundet.

De kommunale sentralforbunds

organisasjonsforhold har opptatt mest tid i kommunalutvalget. Saken har stått på dagsordenen i mange år, og ble aktualisert ved en innstilling fra et utvalg i By- og Herredsforbundet sommeren 1969, med sikte på realitetsbehandling våren 1971. Kommune- og fylkespartiene fikk en foreløpig orientering om saken i juni 1970. Den ble behandlet i et særutvalg — i samarbeid med representanter fra de mest berørte parter — og på alle møtene i kommunalutvalget, som sammen med partiets styremedlemmer i By- og Herredsforbundet 9. september 1970 formet en endelig innstilling, som ble behandlet og vedtatt av landsstyret 16. oktober s. å. Innstillingen ble deretter sendt kommune- og fylkespartiene. Hovedpunktene omfatter en samordning av virksomheten i alle sentralforbund som har kommunene og fylkeskommunene som medlemmer, en sterkere folkevalgt ledelse, styrke den faglige aktivitet på alle områder — også i distriktene — foruten en grenseoppgang for studie- og opplysningsvirksomheten i forhold til de politiske partier.

Lovene for det nye fellesforbundet i kommunalsektoren blir behandlet på partiets gruppemøte før de ekstraordinære landsmøter i By- og Herredsforbundet i mars 1971.

Studievirksomheten

har fått uvanlig stor bredde gjennom rådslagsaksjonen «Demokrati i hverdagen» som i det alt vesentlige har tatt opp kommunal- og lokalpolitiske spørsmål. (s. d.) Behovet for en mer prinsipiell betont debatt og studievirksomhet på kommunalsektoren har vist seg å være betydelig.

Den tradisjonelle kursvirksomheten for folkevalgte har vært beskjeden. Derimot har forberedelsene av et større og mer omfattende kursopplegg vært viet stor oppmerksomhet. Planer for dette er utarbeidd i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund. Det har åpnet seg muligheter for finansiering av et effektivt skoleringsarbeid blant ombuds- og tillitsmenn i kommunalsektoren fra 1971.

Konsulentvirksomheten

overfor kommune- og fylkespartiene har først og fremst omfattet det lokale budsjettarbeid og programarbeidet i anledning kommende kommunevalg.

Det er lagt vekt på å få til mer somordnede og konkrete lokalprogrammer og en mer åpen behandling, der en trekker med flest mulig medlemmer og velgere i arbeidet.

Den faglig-politiske kontakten

med Norsk Kommuneforbund har vært forholdsvis god. Sommeren 1969 ble det avviklet en felleskonferanse på Leangkollen mellom NKF's og DNA's distriktssekretærer og ledelse. En diskuterte da opplegg for et styrket faglig/politisk arbeid på kommunalsektoren. I forbindelse med konstitueringen av fylkestingsgruppene høsten 1969 gjorde partiet et opplegg sammen med NKF da en tok sikte på å informere de lokale tillitsmenn om aktuelle fellesinteresser og fremstøt. Rammene for kurs- og opplysningsvirksomheten har vært drøftet i flere fellesmøter med NKF, blant annet på bakgrunn av opprettelsen av et opplærings- og opplysningsfond i kommunalsektoren.

NKF's representasjon i Kommunal Landspensjonskasses styre kom i stand etter samarbeid med partiet. Partiet har bistått med å få gjennomført ordningen med at uorganiserte arbeidstakere i kommunalsektoren må søke om lønnstillegg som følger av tariffoppgjør. Pr. i dag har et stort antall kommuner vedtatt en slik ordning.

Det er et gjensidig ønske å styrke det faglig-politiske samarbeidet ytterligere i kommunalsektoren.

Tidsskriftet «Kommunal-nytt»

lå nede i lengre tid grunnet personalsituasjonen ved partikontoret. Tidsskriftet er siden gått inn. Det skyldes at det tidligere behovet for alminnelig konsulentvirksomhet er langt mindre; dessuten at aktuelle informasjonen om kommunalpolitiske spørsmål nå blir dekket gjennom «Tillitsmannen» og andre informasjonsdokumenter.

Statsstøtte til de politiske partiene

Vedtaket om statsstøtte til de politiske partiene ble gjort av Stortinget 19/6 1970. (Det vises her til nærmere omtale av saken under kapitlet «Stortingsgruppas arbeid».)

For 1970 ble det bevilget i alt 8 mill. kroner. Fordelingen til de enkelte partier skjer på grunnlag av den prosentvise andel av stemmene ved siste stortingsvalg. Partiets andel av bevilgningen var for 1970 kr. 3 723 891,—.

Sentralstyret valgte allerede i møte 20. april 1970 et utvalg med mandat å vurdere forvaltningen av statsstøtten. Utvalget fikk følgende sammensetning:

Ronald Bye, formann,
Sonja Ludvigsen,
Bjartmar Gjerde,
Arne Nilsen,

Odvar Nordli,
Ragnar Christiansen,
Bjørn Tore Godal
Frank Andersen.

En innstilling fra utvalget som også inneholdt forslag til fordeling av bevilgningen for 1970, ble forelagt landsstyret i møte 15.—16. oktober. Innstillingen, som ble enstemmig vedtatt, lyder slik:

- «1. Statsbevilgningen gjøres til eget budsjett og regnskapsobjekt.
2. Fordelingen av statsbevilgningen skjer av Sentralstyret etter forslag fra et økonomiutvalg med medlemmer valgt av Landsstyret.
3. Landsstyret skal årlig ha en melding om partiets økonomi og anvendelsen av statsstøtten.
4. Fra statsbevilgningen skal det skje bevilgninger til følgende budsjetter: Landspartiets virksomhet, distriktsekretærordningen, bevilgninger til distriktspartiene og bevilgninger til andre organisasjoner.
5. Statsbevilgningen for 1970 benyttes som budsjettet i utredningen.
6. Det nedsettes en komité som får i oppdrag å utrede partiets økonomi på bredest mulig basis, herunder komme med forslag til omlegging av kontingentsystemet.
7. Fagbevegelsen orienteres om partiets økonomi og forvaltningen av statsmidlene.
8. Det landsstyrevalgte utvalg (punkt 2) vurderer disponering av statsbevilgningen for 1971.

Forvaltningen av statsstøtten:

- I. Landsstyret velger et økonomiutvalg bestående av 8 medlemmer. Det legges vekt på at fylkespartiene er godt representert i utvalget.
- II. Økonomiutvalget skal komme med forslag til fordelingen av statsstøtten etter at søknader om bevilgning er innkommet og forslag til budsjetter for landspartiets virksomhet og distriktssekretærordningen er satt opp.
- III. Økonomiutvalget legger fram sin innstilling for Sentralstyret til endelig godkjenning.
- IV. Det utarbeides hvert år en melding om partiets økonomi, inklusive bruk og fordeling av statsstøtten, som framlegges for landsstyret.
- V. Sentralstyret har ansvar for at statsstøtten blir forvaltet på den mest lønnsomme og hensiktsmessige måten, bl. a. gjennom avtaler med banken som sikrer best mulig renteavkastning. Melding om forvaltningen skal gis hvert år.
- VI. Statsstøtten etableres som selvstendig regnskapsobjekt som revideres på samme måte som partiets øvrige regnskaper.

Økonomiutvalget som skal fremme innstilling for Sentralstyret om fordeling av statsmidlene ble av Landsstyret gitt denne sammensetning:

Arne Nilsen, Hordaland, formann,
Bjartmar Gjerde, A.O.F.,
Sonja Ludvigsen, Kvinnesekretariatet,
Bjørn Tore Godal, A.U.F.,
Sven Olsen, Nordland,
Ole Knapp, Oppland,
Gunnar Berge, Rogaland,
Ronald Bye, Sentralstyret,
Frank Andersen, Partikontoret, ble valgt som sekretær for utvalget.

Økonomiutvalget fremmet innstilling for Sentralstyret om fordeling av statsstøtten for 1971 i møte 9. november 1970 slik:

Inntekter:

Statsbevilgning for 1971	kr. 3 723 891,—
Overført fra 1970	» 203 891,—
	<hr/>
	kr. 3 927 782,—
	<hr/>

Utgifter:

Landspartiets virksomhet	kr. 1 788 000,—
Sekretærordningen	» 1 347 000,—
Bevilgning til distriktpartiene	» 400 000,—
Bevilgning til andre organisasjoner	» 158 000,—
Overføres 1972	» 234 782,—

kr. 3 927 782,—

Innstillingen ble vedtatt.

Faglig/politisk utvalg

Utvalgets sammensetning: Tor Aspengren, formann, Leif Andresen, Lillian Bekkevad, Ronald Bye, Einar Strand og Otto Totland. Disse har tiltrådt utvalget: Odvar Nordli, stortingsgruppa, til 31/12 1969, fra og med 1/1 1970 møtte Johan Støa som representant fra stortingsgruppa. Knut Ribu har fungert som redaktør av «Tillitsmannen» fram til 31/12 1969. Fra 20/2 1970 har Helge Røed virket som redaktør av «Tillitsmannen». Fra Arbeidernes Ungdomsfylking har Lars Buer møtt. Sekretær har vært John Sundhagen fram til 31/8 1969. Deretter har Øivind Hvattum fungert som utvalgets sekretær.

Det er oppnevnt en kontaktsmann/kvinne i 34 av LO-forbundene. Innenfor stortingsgruppa har FPU hatt 20 faglige/politiske kontakter, dvs. 1 representant fra hvert valgdistrikt.

Utvalgets virksomhet

Utvalget har i perioden avviklet 10 møter og behandlet en rekke saker. Blant disse saker kan nevnes: Faglig/politisk aktiviseringsopplegg for Mo i Rana, — spørsmål om solidaritetsavgift for uorganiserte, — mulighetene for å få Arbeidslederforbundet tilsluttet Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, — framtidig finansieringsordning for FPU, — tilsetting av egen faglig/politisk sekretær for Nordland fylke, — manifest for trygghet og trivsel i arbeidslivet, — tariffstridige konflikter, — prisutviklingen, — og forberedelsene til nominasjonen for kommunevalget 1971.

Faglig/politisk Utvalg har videre hatt ansvaret for en del møter og konferanser. En vil i denne forbindelse nevne følgende:

Den faglig/politiske konferansen på Gjøvik før stortingsvalget 1969, hvor en bl. a. drøftet og tok stilling til 100 dagers programmet.

Det er avviklet en serie på 3 helgekonferanser i Mo i Rana for å kunne aktivisere det faglig/politiske arbeidet på dette industristedet.

I Odda har det vært avviklet en konferanse med faglige tillitsmenn for å drøfte urolighetene som i den senere tid har vært på arbeidsplassene der.

For de faglig/politiske forbundskontakter har det vært avviklet en 2-dagers konferanse på Sanderstølen, hvor en bl. a. inngående drøftet de siste tiders uroligheter i vårt arbeidsliv.

Utvalget tok initiativet til en konferanse på Karmøy, hvor en fikk bilagt stridigheter mellom partiet og fagbevegelsen.

På Sørmarka avholdt utvalget en stor konferanse om «Industristedenes problemer». Her var det representanter fra alle de store industristeder i landet vårt.

For arbeidsplasskontraktene er det gjennomført 2 serier med lokale konferanser. Den første var i forbindelse med stortingsvalget 1969, og den andre i forbindelse med oppstartingen av Demokrati-aksjonen.

Det faglig/politiske innslaget i valgkampen 1969

Valgkampen i 1969 ble ført med stor styrke i fagbevegelsen. Fagbevegelsens tillitsmenn i alle ledd var aktivt med i valgarbeidet, både som foredragsholdere og som valgarbeidere. I tillegg til det arbeid som våre ca. 25 000 arbeidsplasskontakter utførte ble det avviklet en rekke møter på arbeidsplassene i spisepausen. Som foredragsholdere på disse møtene virket partiets stortingsrepresentanter. Hovedtemaet på møtene ble spørsmålet om merverdiavgiftssystemet (moms).

Gjennom FPU var forbundene også ansvarlig for 14 korttidssekretærer i ulike distrikter, og for A-presse-abonnement til arbeidsplassene i en del fylker.

Stortingsvalget 1969

Ved stortingsvalget 7. og 8. september 1969 fikk partiet for første gang tilslutning fra over en million velgere. Det nøyaktige sluttresultat ble 1 004 348 stemmer. Dette utgjorde 46,6 % av de godkjente stemmer. Dette gode valgresultat ga 6 nye mandater i Stortinget, slik at en i perioden 1969—73 har 74 mandater mot 76 fra de borgerlige partiene. Sosialistisk Folkeparti mistet sine to mandater og er ikke representert i nasjonalforsamlingen.

Arbeiderpartiet økte sin tilslutning over hele landet. Størst var økningen i de tre fylkene i Nord-Norge, fiskerikommunene sørover langs kysten og i typiske industri- og byområder. For øvrig vises til tabellene som gjengir valgresultatene for alle fylker sammenliknet med resultatet i 1965.

Valgkampen

tok til samtidig som utkastene til nytt prinsipp-program og nytt arbeidsprogram forelå. Disse ble offentliggjort like over årsskiftet 1968—69. En tok sikte på en åpen behandling i partiorganisasjonen og gjennom annonser i pressen ble alle interesserte oppfordret til å komme med meningsyttringer om programmene og konkrete forslag til endringer. Programbehandlingen fikk enorm oppslutning i partiorganisasjonen. I alt kom det inn til partikontoret omlag 2500 kommentarer og endringsforslag. Alle ble oversendt til redasjonskomitéene som behandlet programmene i landsmøtet.

Etter vedtak av landsmøtet i 1967 ble nominasjonene av partiets stortingskandidater i fylkene gjennomført etter en ny ordning. Partiavdelingene ble dermed i større grad enn tidligere engasjert i nominasjonen. Et resultat av den nye ordningen var at det ble større offentlighet om nomineringen.

Situasjonen foran valget ga grunn til å la en nøktern optimisme prege opplegget. Det ble lagt stor vekt på å få organisert valgarbeidet i god tid før sommerferien, samt å markere partiet politisk. Et ledd i dette var 100 diskusjonsmøter mot Høyre. Disse ble gjennomført i april. Foran disse møtene ble det i samtlige fylker holdt såkalte trim-kurs for debattantene i diskusjonsmøtene.

Det ble også omdelt valgmateriell før sommerferien. Politisk ble det bestemt å satse sterkt på Nord-Norge og Vestlandet i tillegg til de øvrige programsaker. I samarbeid med partiets distriktsorganisasjoner i Nord-Norge ble det utarbeidd en aksjonsplan for

landsdelen «Trygghet i Nord-Norge». Et liknende program ble laget for Vestlandet. Programmet ble spredt til samtlige husstander i de to landsdelene.

Sentralstyret oppnevnte høsten 1968 et kampanjeråd med Arve Johnsen som formann. Dette rådet var i virksomhet under planleggingen av valgkampen og ga partikontoret råd og retningslinjer for arbeidet.

Valgkampinnspurten ble åpnet med et stort familiestevne på Kongsvinger søndag 17. august 1969. Landspartiet samarbeidet med Kongsvinger Arbeiderparti og avisa «Glåmdalen» om dette arrangementet. Hovedtalere var Trygve Bratteli og Tage Erlander. Valgkampåpningen ble fulgt opp av en stor faglig-politisk konferanse i Gjøvik 21. og 22. august 1969. På denne konferansen ble 100-dagersprogrammet presentert.

Rundt om i landet ble det gjennomført et stort antall møter og konferanser i løpet av de tre hektiske ukene i innspurten. Det generelle inntrykk er at partiets arrangementer var mer vellykket og bedre besøkt enn på lange tider. Partiets kandidater på listene lot seg i langt større grad enn tidligere engasjere i nye tiltak med tanke på å oppsøke velgerne (husmøter, torgmøter, arbeidsplassmøter m. v.).

De politiske programmene i radio- og fjernsyn endret karakter i 1969, idet en i større grad enn før holdt de to media atskilt. Bare partilederdebatte til slutt var felles for radio og fjernsyn.

Partiet hadde følgende deltakere i radio- og fjernsynsprogrammene:

4. juni 1969	Fjernsyn.
<i>Bosetting og næringsliv.</i>
Ragnar Christiansen — Arne Nilsen.
11 juni 1969	Fjernsyn.
<i>Boligpolitikken.</i>
Ivar Mathisen — Odvar Nordli.
18. juni 1969	<i>Fjernsyn.</i>
<i>Sosialpolitikken og de svake i samfunnet.</i>
Oskar Skogly — Annemarie Lorentzen.
19. august 1969	Radio.
<i>Telefonvakt.</i>
Trygve Bratteli.
27. august 1969	Fjernsyn.
<i>Partiene svarer.</i>
Ragnar Christiansen — Odvar Nordli.
5 september 1969	<i>Partilederdebutt.</i>
Trygve Bratteli — Reiulf Steen.

Over NRK's lokale stasjoner ble det sendt regionale valgdebatter i radio. Det var fylkespartiene som tok ut representantene til disse programmene.

Prinsippene for deltakelse både sentralt og lokalt var de samme som i 1967, det vil si at Arbeiderpartiet fikk to deltakere i programmene og at de øvrige partiene fikk en hver samt en fra regjeringen.

Under hele valgkampen — fra høsten 1968 og fram til innspurten — gikk det med jevne mellomrom ut valgkampmeldinger fra landspartiet til kommune- og distriktpartiene. Som vanlig sørget landspartiet for at de som ønsket det fikk adresselister for sjøfolk, førstegangselgere og pensjonister gratis. De aller fleste i kommune-partiet benyttet seg av dette tilbudet.

En stor del av valgbudsjettet ble brukt til kjøp av valgabonninger i vår egen presse. Medregnet Arbeiderbladet kunne arbeiderpressen på denne måten øke sitt samlede opplag til 600 000 i de tre siste ukene før valget.

Den politiske annonseringen ble også i 1969 begrenset til våre egne aviser.

Følgende trykksaker ble gitt ut:

Type/tittel	Opplag	Rettet mot	Distribuert
Forslag til arbeidsprogram	50 000	partiavd. og andre interesserte	februar
«Slik kan De stemme på forhånd»	24 000	sjøfolk m. v.	mai–juni
Arbeiderbladets skattebilag	100 000	partimedl., arbeidsplassene og andre interesserte	mai
«Idéer skal bli til virkelighet»	250 000	partimedl., arbeidsplassene og andre interesserte	juni
«Et bedre samfunn»	500 000	partimedl., arbeidsplassene og andre interesserte pluss et utvalg av velgerne	juni–august
Arbeidsprogrammet «Politikk for en ny tid»	50 000	medlemmene og andre interesserte	august
Prinsippprogrammet «Prinsipper og perspektiver»	30 000	interesserte medlemmer, partiavd.	august

Type/tittel	Opplag	Rettet mot	Distribuert
«De eldre i en ny tid»	359 000	pensjonistene	september
«Klar til start»	5 000	idrettsledere	august
«Trygghet i Norge»	80 000	velgere i Nord-Norge	september
«Aksjonsplan for Vestlandet»	70 000	velgere på Vestlandet	september
Fellesskap i Norden	25 000	tillitsmenn	august
Politiske poenger	25 000	tillitsmenn	mai
Stagnasjon eller vekst i forskningen	5 000	forskere	september
Trygghet i hverdagen	1,3 mill.	alle husstander	september
«Hva betyr den nye skatteordningen for meg?»	250 000	medlemmer, arbeidsplasser, interesserte	september
Plakat om forhåndsstemmegeving	8 000	utenriksstasjoner, lennsmannskontorer	mai—juni
To plakater «Trygghet i fellesskapet»			august
Fyrstikkesker	75 000		
Oblater	75 000		

Sentralstyrets representanter på fylkespartienes trim-kurs våren 1969:

Østfold	Gunnar Alf Larsen.
Akershus	Per Kleppe.
Hedmark	Sverre Frogner.
Oppland	Haakon Lie
Buskerud	Reidar Hirsti.
Vestfold	Aase Lionæs.
Telemark	Kjell Kristensen.
Aust-Agder	Salve Salvesen.
Vest-Agder	Thor Viksveen.

Rogaland	Arne Nilsen.
Hordaland	Jon Sundhagen.
Sogn og Fjordane	Sverre Frogner.
Møre og Romsdal	Magne Nedregård.
Sør-Trøndelag	Oluf Fuglerud.
Nord-Trøndelag	Frank Andersen.
Nordland	Guttorm Hansen.
Troms	Sonja Ludvigsen.
Finnmark	Harald Samuelsberg.

Stortingsvalg 1965—1969

	Godkjente stemmer		Prosent		Mandater	
	1965	1969	1965	1969	1965	1969
Arbeiderpartiet	883 320	1 004 348	43,15	46,53	68	74
Høyre	415 612	406 209	20,30	18,82	31	29
Kr. Folkeparti	160 331	169 303	7,83	7,84	13	14
NKP	27 996	21 517	1,37	1,0	—	—
Senterpartiet	191 702	194 128	9,36	8,99	18	20
SF	122 721	73 284	5,99	3,39	2	—
Venstre	207 834	202 553	10,15	9,38	18	13
B. fl. ¹⁾ ²⁾	37 513	83 073	1,93	3,85		
SF—NKP (fellesliste)	—	3 203	—	0,15		
Andre ³⁾ ⁴⁾	365	1 094	0,02	0,05		

¹⁾ Fellesliste Senterpartiet—Kristelig Folkeparti.

²⁾ Fellesliste Høyre—Kristelig Folkeparti.

³⁾ Norges Demokratiske Parti.

⁴⁾ Samefolkets liste.

I rubrikken for prosent er ikke felleslistenes stemmer splittet opp på de borgerlige partiene. Det er gjort forsøk på en slik oppsplitting. Prosentene blir da: Høyre 19,6, Kristelig Folkeparti 9,4, Senterpartiet 10,5, Venstre 9,4 og Sosialistisk Folkeparti 3,5.

I rubrikken for mandatfordeling er representanter som er valgt på felleslister tatt med under sine respektive partier.

Stortingsvalg 1965 – 1969 – DNA's resultat:

	Godkjente stemmer		Prosent		Mandater	
	1965	1969	1965	1969	1965	1969
Hele landet	883 320	1 004 348	43,15	46,53	68	74
Østfold	63 041	71 102	51,41	54,15	4	5
Akershus	64 882	79 458	42,65	45,48	3	3
Oslo	122 953	137 676	40,17	44,50	6	6
Hedmark	59 484	66 691	57,07	61,31	5	5
Oppland	50 755	56 822	53,53	56,27	4	5
Buskerud	56 798	61 111	50,82	52,42	4	4
Vestfold	39 750	43 781	42,43	44,31	3	4
Telemark	42 952	47 002	48,76	52,42	3	3
Aust-Agder	17 556	19 047	41,55	43,01	2	2
Vest-Agder	19 413	21 337	31,77	33,01	2	2
Rogaland	43 020	48 649	32,58	34,83	3	4
Hordaland	39 572	47 093	33,28	36,68	3	4
Bergen	28 787	30 440	42,56	45,64	2	2
Sogn og Fjordane	15 745	17 824	31,26	33,64	1	2
Møre og Romsdal	36 055	41 497	32,82	35,60	3	3
Sør-Trøndelag	55 155	62 199	45,07	48,17	5	5
Nord-Trøndelag	26 475	29 722	43,42	46,53	3	3
Nordland	53 185	64 033	46,28	53,38	6	6
Troms	28 861	36 549	48,55	55,45	3	3
Finnmark	18 881	22 315	55,63	61,34	3	3

Etter Stortingsvalget

ble det i partiorganisasjonen gjennomført en ettervalgundersøkelse. Kommunepartiene ble gjennom en rekke spørsmål bedt om å vurdere både sitt eget og landspartiets valgkampopplegg, mens samtlige partiavdelinger drøftet de politiske sider i valget. Ettervalgsundersøkelsen førte til stor aktivitet i partiets organisasjon de to første månedene etter valget. Resultatet av undersøkelsen er inngående vurdert, og det er kommet fram mange erfaringer en vil kunne dra nytte av i kommende valgkamper.

100-dagers programmet

Under den faglige-politiske konferansen på Gjøvik 22. og 23. august 1969 la partiet fram dette programmet for de første 100 dagene for en eventuell A-regjering etter stortingsvalget:

Arbeiderpartiet har lagt fram et omfattende arbeidsprogram som partiet har forpliktet seg til å sette ut i livet om det får folkets støtte ved valget 7.—8. september. — En Arbeiderpartiregjering vil straks ta fatt på virkeliggjørelsen av sitt program. I de første 100 dagene av regjeringsperioden vil den legge særlig vekt på å løse følgende saker:

Lovforslag om opprettelse av bedriftsforsamlinger. Retningslinjer om det videre arbeid for å utvikle bedriftsdemokrati.

Opprettelse av en statlig forettningsbank.

Igangsetting av en grundig undersøkelse av de faktiske maktforhold i samfunnet, som grunnlag for å utvide demokratiet.

Ny skatteordning fra 1. januar 1970 i samsvar med Arbeiderpartiets forslag til erstatning for det urettferdige skatteopplegget som det borgerlige flertall i Stortinget fikk vedtatt i juni 1969.

Meravgiften begrenses til 15 %, med fritak for elektrisk kraft til husholdningsbruk og uten alminnelig oppkreivingsplikt for fiskere og jordbrukere. Minsking av direkte skatter, særlig for lave inntekter, lønntakere, pensjonister og trygdede. Minstefradraget opp fra 8 til 15 %. Økte tygdeytelser, barnetrygd for første barn og forsørgelsestilskudd for barnefamilier med særlig lave inntekter. Strengere straff for skattesnyteri.

Forsering av arbeidet med de neste trinn av Arbeiderpartiets plan for et mer rettferdig skattesystem, derunder lønnskatt og omlegging av bedriftsbeskatningen.

Rette opp stillingen for funksjonshemmede

Samlet plan for integrering av de funksjonshemmede i samfunnet, med fullt ansvar for det offentlige for behandling og opplæring. Sterkt økte bevilgninger til disse formålene, særlig for å øke utdanningsmulighetene for alle grupper av funksjonshemmede.

Særtillegget til folketrygden på 480 kroner forhøyes. Den urimelige behovsprøven endres slik at den ikke rammer mindre tilleggsinntekter.

*Betydelig økt støtte til hjemmehjelp og sosial service for eldre.
Starte arbeidet med en økonomisk, sosial og næringspolitisk aksjonsplan for de samiske bosettingsområdene.*

40 timers arbeidsuke faktum fra 1. april 1970

Styrke arbeidsmarkedspolitikken i samsvar med LO's og Arbeiderpartiets forslag.

Nedsettelse av arbeidstida for skiftarbeidere til 40 timer pr. uke fra 1. april 1970.

Lovforslag om at karensdagene i arbeidsløysetrygden tas bort. Innføring av omstillingslønn for arbeidstakere over 60 år, som blir ledige.

Forsert arbeid for å senke den alminnelige pensjonsalder til 67 år med adgang til å fratruke inntil 3 år før eller fortsette inntil 3 år ut over den alminnelige pensjonsalder.

Lovforslag om at arbeidsåret skal legges til grunn for beregning av ferier og hjemreiser for sjøfolk, om at trygdeordningene for sjøfolk skal gjelde fullt ut også under reiser og ferier, og om økning av sjømannstrygdens ytelser, spesielt for krigsseilere.

Finansieringsinstitutt for industri-omstilling

Oppretting av et statlig finansieringsinstitutt for omstilling og vekst i industrien i samsvar med Arbeiderpartiets og LO's forslag.

Bevilgning til statlig aksjetegning og aksjekjøp for å få større muligheter for industrireiseing i næringssvake områder.

Forberede økt tempo i kraftutbyggingen.

Starte forberedelser for reising av to nye kraftkrevende storbedrifter, én i Hordaland og én i Sogn og Fjordane.

Tiltak med sikte på å sikre en vesentlig større og jevnere tømmeravvirkning.

Starte oppbyggingen av et stort selskap for produktutvikling og markedsføring av fiskeprodukter.

Økt statsstøtte til utbyggingskommunene

Omfattende statlig støtte og lån til utbyggingskommunene og lovforslag om investeringstilskott på inntil 25 % av kostnaden til maskiner og bygg ved investeringer i utbyggingsområder. De direkte statlige tilskott etter disse 2 sett av tiltak skal bli minst 400 mill. kroner i fireårsperioden.

Gjennomføring av meldeplikt for nyetablering av industri i pressområdene, kombinert med lokaliseringssveiledning og byggeløyveordning.

Starte gjennomføringen av Arbeiderpartiets aksjonsplaner for Nord-Norge og Vestlandet. —

Forsert utbygging av planleggingsapparatet i veivesenet. Betydelig økning av veibyggingen med vekt på å få bygget ut et sammenhengende veinett i kystdistriktene.

Opprettelse av et eget selskap for brubygging, med staten som hovedaksjonær.

Vesentlig større lån til tomte-oppkjøp

Vesentlig økning av lånemidlene til kommunene til oppkjøp av tomter, med sikte på langsiktig utbygging og sanering, og til det som er nødvendig for utvikling av boligmiljøene.

Midlertidig lov for å sette en stopper for urimelige tomtegevinster.

Forslag om at Husbanken skal kunne gi lån for 85 % av boligkostnaden. Vanskeligstilte grupper skal få boliger uten innskudd. Opprettelse av en ordning med innskuddslån for unge familier, slik at det beregnede innskudd forrentes og nedbetales over 15 år. Spesiell behovsprøvet bostøtte til unge familier.

Eget departement for bolig, miljø, kultur

Opprettelse av et bolig- og miljødepartement, som omfatter boligsaken, vern om natur og miljø, familie- og forbrukerspørsmål, fritidsvirksomhet og kultur.

Forslag om fjellplanlov. Ny strandlov som også omfatter vassdrag og innsjøer.

Opprettelse av et Statens Naturvernfond, med førstegangsbevilgning på 30 mill. kroner og adgang til å gi støtte bl. a. til kloakkrenseanlegg.

Økte bevilgninger til Kulturfondet.

Forsert arbeid for å reise Musikkhøyskolen.

Omfattende forsøk mot ny videregående skole

Vedtak om å sette i gang omfattende forsøk med sikte på utformingen av ny videregående skole, der allmenn- og yrkesutdanning er likestilt, med stor valgfrihet for den enkelte.

Oppretting av direktorat og økt bevilgning til voksenopplæring. Plan for rask utbygging av utdanningstiltak gjennom radio og fjernsyn.

Lovforslag om daginstitusjoner for barn og sterkt økt statsstøtte for å sikre raskere tempo i utbyggingen. Betydelig støtte til forsøksvirksomhet med førskoleklasser.

Bevilgninger som sikrer en rask utbygging av forskningen og av universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Utpeking av flere steder for forsøksvirksomhet med distriktshøy-skoler, med utvidet ramme for forsøkene og større mulighet for lokalt initiativ.

Få satt i gang utstrakt og fritt lagt opp forsøksvirksomhet med sikte på utvidet demokrati i skoler og universiteter.

Oppheving av behovsprøvingen ved lån i Statens lånekasse for utdanning. Samme rett til studielån og stipend for yrkesskoleelever og lærlinger som for ungdom som tar annen utdanning.

Nord-Vietnam anerkjennes

Aktiv innsats for å oppnå enighet mellom de nordiske landene om en NORDØK-løsning som omfatter mest mulig av de foreslåtte samarbeidsordninger.

Arbeid for et felles nordisk framstøt for å få i gang all-europeiske sikkerhetsdrøftinger.

Diplomatisk anerkjennelse av Nord-Vietnam.

Forslag i FN om at organisasjonen skal ta opp arbeidet med å få brakt de store multinasjonale selskapene under internasjonal kontroll.

Styring av utviklingen

Gjennomføringen av 100-dagers programmet vil bli opptakten til en fireårsperiode preget av nyskapende aktivitet. Arbeiderpartiregjeringen vil systematisk arbeide for likestilling på alle områder, trygghet for arbeid og inntekt, et menneskeverdig miljø og en utvidelse av demokratiet til alle deler av samfunnslivet. Arbeiderparti-regjeringen vil straks sette i gang et omfattende arbeid for å utvide og styrke samfunnets styring av utviklingen, basert på økt innsikt i samfunnsforholdene, sterkere virkemidler og en effektiv administrasjon. Ved demokratisering og desentralisering av oppgavene vil flest mulig bli med i omformingen av samfunnet, i samsvar med den demokratiske sosialismens prinsipper.

1. mai

I 1969 ble 1. mai feiret under parolen «Trygghet i fellesskapet». 1. mai-merket var preget av bilde av Trygve Lie.

Det ble formidlet talere og appellanter til om lag 500 arrangementer over hele landet.

Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti sto i fellesskap for feiringen. I forbindelse med 1. mai sendte de to organisasjonene ut dette oppropet:

1. mai 1969

«1. mai er fellesskapets dag.

Samhold mellom mennesker og solidaritet over landegrenser preger derfor feiringen av dagen.

Fellesskap gir makt. Ikke makt til misbruk, men en makt som menneskeheten trenger til byggende arbeid. Fellesskapet trenger vi for å løse våre egne nære problemer. Samholdets styrke trenger vi for å bringe verden ut av den tilstand den befinner seg i.

Vi føler fellesskap med millioner som kjemper mot overgrep og urett i Biafra, Hellas, Midt-Østen, Portugal, Tsjekkoslovakia, Vietnam og i diktaturstatene i Sør-Amerika. Norsk arbeiderbevegelse vil støtte alle tiltak som minsker kløften mellom fattige og rike land, som gir alle nasjoner rett til å styre seg selv, og tiltak som bidrar til internasjonal avspenning og varig fred.

Men vi føler også fellesskapet i vårt eget Norden. De nordiske folk må sammen skape trygghet for arbeid og inntekt, for frihet og demokrati. Norsk arbeiderbevegelse gir derfor sin fulle tilslutning til planene om et forsterket nordisk samarbeid.

I fellesskapets ånd vil vi føre en sosialdemokratisk politikk innenfor våre egne grenser. Vi går inn for en mer rettferdig fordeling av skattebyrdene. Lønnstakerinntekter og personlige næringsinntekter må skattlegges likt. Av hensyn til fellesskapet vil vi slå vern om naturen og kjempe mot forurensningene. Vi vil bygge ut demokratiet i det politiske liv, på arbeidsplassene, i skoler og institusjoner. Vi vil skape større likhet gjennom 40 timers og 5 dagers uke og ved en nedsettelse av pensjonsalderen, i første omgang til 67 år. Vi vil legge forholdene til rette for flere og billigere boliger. Gjennom sosialpolitikken vil vi gi økt velstand til de grupper som er blitt liggende etter.

Om vel 4 måneder skal det velges Storting for fire år. Det norske

Arbeiderparti ber folket om tillit gjennom et nytt politisk opplegg. Målsettingen er et sosialdemokratisk flertall på Stortinget. La oss bruke 1. mai dagen til en mønstring for en ny politikk under slagordet:

Trygghet i fellesskapet.

Det norske Arbeiderparti
Trygve Bratteli.

Landsorganisasjonen i Norge
P. Mentsen.»

1. mai 1970 hadde som parole «Demokrati i hverdagen». For første gang på en lang årrekke brøt en tradisjonen med å la en av arbeiderbevegelsens pionerer prege 1. mai-merket. Denne gangen valgte en symbolet fra Demokratiaksjonen.

Det ble formidlet talere til nærmere 500 arrangementer og tilstelninger. Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti sto i fellesskap for feiringen.

Følgende opprop ble sendt ut:

1. mai 1970

Ved inngangen til 70-årene opplever vi en verden der flertallet av menneskeheten lever under sultens byrder. Store folkemasser på alle kontinenter er undertrykket av diktatur og totalitære regimer. Krigen raser fortsatt i Vietnam. I Midt-Østen er våpnene daglig i bruk. Forurensninger og hensynsløs utnyttelse av naturressursene har ødeleggende virkninger for menneskenes helse og trivsel, og på verdens dyre- og planteliv.

Norsk arbeiderbevegelse krever fred i Vietnam, frihet og nasjonal selvstendighet for det vietnamesiske folk. USA må trekke ut sine tropper og overlate til det vietnamesiske folk selv å bestemme over sin framtid.

Norsk arbeiderbevegelse krever frihet for det greske folk. I samarbeid med andre land må den norske regjering gjøre alt som står i dens makt for å få militærjuntaen fjernet og erstattet av et folkevalgt styre.

Norsk arbeiderbevegelse tar skapt avstand fra diktaturene i Spania og Portugal, og fra Portugals undertrykkelse av kolonier i Afrika.

Norsk arbeiderbevegelse krever utvidet innsats i utviklingslandene, en innsats som også må omfatte støtte til bevegelser som kjemper for nasjonal og sosial frigjøring.

1. mai 1970 er det mer berettiget enn noen gang å demonstrere for fred og for folkenes frihet, for en fornuftig utnyttelse av naturens rikdommer og en rettferdig fordeling av jordens goder.

I vårt eget samfunn vil 70-årene stille oss overfor store og nye oppgaver. De viktigste er å utvikle et meningsfylt demokrati og å skape økt likestilling mellom enkeltmennesker og grupper av men-

nesker. Vi bærer fortsatt med oss klasseskiller fra historien, samtidig som utviklingen skaper nye klasseskiller like utålelige som de gamle. Norsk arbeiderbevegelse stiller seg som oppgave å rydde bort alle klasseskiller.

For at demokratiet skal bli levende, må alle som blir berørt av en avgjørelse ha muligheter for å øve effektiv innflytelse på de avgjørelser som blir tatt. Dette vil stille krav til betydelige utvidelser av demokratiet — i lokalsamfunnene, på arbeidsplassene, i skolene og utdanningsinstitusjonene. For å virkeliggjøre disse mål, har hele arbeiderbevegelsen samlet seg til en landsomfattende aksjon for utvidet demokrati og økt likestilling. Vi vil et demokrati som ikke bare gir formelle rettigheter, men der folkestyret oppleves i menneskenes daglige liv, et samfunn der det er

demokrati i hverdagen.

Det norske Arbeiderparti
Trygve Bratteli.

Landsorganisasjonen i Norge
Tor Aspengren.

A-lotteriet — Lotteriservice A/S

Omleggingen av A-lotteriet som fant sted f. o. m. 1969 har vist seg vellykket. Dette skyldes i første rekke den interesse som distrikts-partiene har vist.

Såvel i 1969 som i 1970 kan vi regne A-lotteriet som utsolgt. Overskuddet på nær kr. 500 000,— blir fordelt på D.N.A., A.U.F., Framfylkingen og distriktspartiene.

Salget av hele loddbøker (å 50 lodd) fordeler seg på distriktene således:

	1969	1970
Østfold	900 loddbøker	1 048 loddbøker
Akershus	1 067 »	1 084 »
Hedmark	1 284 »	1 392 »
Oppland	866 »	970 »
Buskerud	1 000 »	1 013 »
Vestfold	804 »	854 »
Telemark	831 »	998 »
Agder (Aust-Vest)	922 »	1 015 »
Rogaland	801 »	794 »
Bergen	483 »	600 »
Hordaland	650 »	638 »
Sogn og Fjordane	616 »	611 »
Møre og Romsdal	736 »	851 »
Sør-Trøndelag	1 058 »	1 000 »
Nord-Trøndelag	690 »	747 »
Nordland	905 »	969 »
Troms	750 »	853 »
Finnmark	838 »	754 »
Oslo	1 443 »	1 361 »
Tilsammen	16 644 loddbøker	17 552 loddbøker

De øvrige lodd er solgt direkte fra A-lotteriet som «løse lodd» og til sjøfolk i utenriks fart.

Total omsetning 1 000 000 lodd.

A-lotteriet har i dag 3 ansatte med Tormod Jensen som den daglige leder.

Lotteriservice A/S

Selskapet er i første rekke et innkjøpsorgan for A-lotteriet, men tar også på seg oppgaver for andre organisasjoner.

Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond

Ved Solidaritetsfondets jordbruksprosjekt i delstaten Bihar, India, har arbeidet gått bra framover i perioden. I april 1969 ble det skipet ytterligere 2300 tonn kunstgjødsel. Skipingen ble som tidligere tatt mot av Indias kunstgjødseimonopol, som overførte motverdien — ca. 1 million rupees — til den indiske Mot-Sult-kampanjen som disponerer midlene for Solidaritetsfondets jordbruksprosjekt. I tillegg til de forsendelsene som nådde India i 1967 og 1968, har vi nå tilsammen sendt kunstgjødsel for over 3 millioner rupees, som igjen er overført til prosjektfondet.

Etter nesten to års tjeneste under vanskelige og slitsomme forhold ble ekteparet Sigrid og Erik Monrad-Haslum i juni måned 1969 avløst av landbruksingeniør Tore Floden og litt senere på året av agronom Laurans Vada. Ekteparet Monrad-Haslum hadde nedlagt et stort og imponerende arbeid i den tid de var ved prosjektet.

Store oversvømmelser i prosjektområdet vanskeliggjorde arbeidet utover høsten 1969, men fra september—oktober kom arbeidet godt i gang igjen.

Det har også vært en beskjeden innsats med familieplanlegging i prosjektområdet. Et lydfilmapparat til bruk i dette arbeidet er innkjøpt med midler innsamlet av DNA's kvinnesekretariat.

De norske agronomene er lite fornøyd med den indiske jordbruksredskapen, og Direktoratet for utviklingshjelp har bevilget 33 000,— kroner til innkjøp av norske landbruksmaskiner som vil bety en stor øking av kapasiteten.

Vi har også laget en dokumentarfilm om prosjektarbeidet, «Et løft for India». AOF ydet en bevilgning på 12 000 kroner til innspillingen.

Fra den indiske Mot-Sult-kampanjen har Solidaritetsfondet tatt en forespørsel om å sette i gang et liknende prosjekt i delstaten Uttar Pradesh, i samarbeid med den indiske kampanjeledelse og med støtte fra Direktoratet for utviklingshjelp. På grunn av langvarige forhandlinger som har vært ført mellom den norske og den indiske regjering om kunstgjødseleveranser, har Direktoratet for utviklingshjelp ennå ikke tatt stilling til vår søknad.

Ved utgangen av 1970 var det boret tilsammen 95 brønner og prosjektets 6 traktorer hadde på dette tidspunkt harvet eller pløyet tilsammen mer enn 18 000 dekar.

Den planlagte kyllingfarmen er nå bygget og har vært i drift fra november 1970.

I 1969 arbeidet man videre med det planlagte trykkeriprojektet for fagbevegelsen i Tyrkia. Arbeidet har foregått i nær kontakt med Internasjonal Bygnings- og Treindustriarbeider Union ved dens generalsekretær John Löfblad. Bygningsinternasjonalen har i en årrekke satset atskillig på å bygge opp en fagbevegelse blant bygnings- og treindustriarbeiderne i Tyrkia. En forutsetning for at dette skulle lykkes, var å yte hjelp til det nødvendige opplysningsarbeidet. Også svenske bygningsarbeiderforbund støtter prosjektet og har gitt en bevilgning på sv. kr. 50 000,—. Direktoratet for utviklingshjelp har bevilget kr. 119 000,— til anskaffelse av presse, settemaskiner m. m. Maskiner og utstyr ble sendt fra Oslo våren 1969. Typograf Johan Torekoven, Odda, ble av styret ansatt som trykkeribestyrer for prosjektet i Ankara, og han tiltrådte sin stilling i november 1969. Han overtok straks ledelsen av arbeidet med oppbyggingen av trykkeriet.

Fondet har deltatt i finansieringen av byggingen av et helsesenter i distriktet Subukya i Kenya. Arbeidet med reisingen av helsesenteret ble satt i gang i marken i 1969. Norsk Jernbaneforbund hadde skaffet ca. 25 000,— kroner, Arbeidernes Avholdslandslag 30 000,— kroner og Solidaritetsfondet bevilget 35 000,— kroner. Ved utgangen av 1969 var råbygget i første byggetrinn reist. Fullt utbygd vil senteret få 36 senger og skikkelige rom for førstehjelpsbehandling. Arbeidernes Avholdslandslag har søkt Direktoratet for utviklingshjelp om tilskudd for å få fullført senteret.

Etter henvendelse fra ekspedisjonssjef Jens Evensen er det bevilget en støtte på 6000,— kroner til fire navngitte greske motstandsfolk, både for året 69/70 og 70/71. Et tilsvarende beløp er stillet til disposisjon fra Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité. Beløpet blir utbetalt i månedlige tilskudd.

Fondet har bevilget 5000,— kroner til innkjøp av teknisk utstyr for illegalt arbeid i Bilbao-området. Bevilgningen er overført gjennom Den norske Spania-komitéen.

Arbeiderbevegelsens Utredningskontor

Arbeiderbevegelsens Utredningskontor, som kom i gang høsten 1967, drives i fellesskap av Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti. Kontorets leder har hele tiden vært Per Kleppe. Saksbehandlere har ellers vært: Sverre Frogner, til utgangen av august 1969. Eldrid Nordbø, fra 1. januar 1970. Bjørn Skogstad Aamo, fra 5. august 1970. Kontorpersonale ellers: Bjørg Bakken, hele perioden. Haldis Havrøy, fra oktober 1970.

I 1969, inntil stortingsvalget, var kontorets hovedoppgave arbeid i forbindelse med utarbeidelsen av Arbeiderpartiets programmer og annet materiale til bruk i valgkampen. Kontoret hadde en vesentlig del av ansvaret for utarbeidelsen av partiets arbeidsprogram og prinsipp-program, aksjonsplanene for Nord-Norge og Vestlandet og 100-dagersprogrammet. Kontorets saksbehandlere deltok også i et stort antall møter og kurs i forbindelse med valgkampen. Kontoret tok også del i utarbeidelsen av LO's handlingsprogram.

Etter stortingsvalget 1969 har kontorets hovedoppgave vært å fungere som sekretariat for en rekke komitéer. Sosialreformkomitéen, som kom i gang i slutten av 1969, har hatt en omfattende virksomhet og en rekke lokale komitéer er opprettet. Flere foreløpige innstillinger fra komitéen er sendt ut til drøfting. Miljøkomitéen, som kom i virksomhet i begynnelsen av 1970, har hatt fire store underutvalg. Ved siden av utarbeidelsen av en generell innstilling, er et særlig omfattende arbeid utført om boligpolitikken. Arbeidsgruppen for forskingspolitikk kom i gang i juni 1970 og har hatt 5 undergrupper. Ved utgangen av 1970 var arbeidsgruppen nesten ferdig med sitt arbeid. Skatteutvalget, som begynte sin virksomhet før sommeren 1970, har oppnevnt en rekke underutvalg. Av dem har utvalget for sparestimulerende tiltak allerede avsluttet sitt arbeid, mens de øvrige underutvalg fortsetter sin virksomhet i 1971.

Kontoret har også hatt sekretariatsoppgaver for arbeidsgruppen for demokrati og likestilling, som har hatt fem underutvalg i virksomhet. Arbeidsgruppen vil i begynnelsen av 1971 gjøre ferdig en innstilling om lokalt demokrati, på basis av svarene i rådslagsaksjonen «Demokrati i hverdagen».

Kontoret har også vært sekretariat for en komité om pendlerproblemet, et utvalg om «Det nye bygdesamfunnet» og et hurtigarbeidende utvalg om energiforsyning og miljøvern. Disse tre utredningene har vært foretatt i løpet av høsten 1970 og vil bli avsluttet i begynnelsen av 1971. Kontoret har også vært sekretariat for et

utvalg som før jul 1970 leverte en innstilling om behovet for reformer i legemiddelindustrien. Kontoret har utarbeidet forslag til mandat for en større utredning av inntekts- og levestandardsforholdene.

Kontoret har hatt hovedansvaret for to store offentlige konferanser i DNA—LO—AOF's regi, om forskingspolitikk i mai 1970 og om sosialpolitikk i november 1970. Kontoret har tatt initiativ til og deltatt i forberedelsene av en tilsvarende konferanse om utdanningspolitikk, som vil finne sted i mars 1971.

Kontoret har ytet betydelig assistanse til Arbeiderpartiets stortingsgruppe, blant annet i forbindelse med behandlingen av skattesaken og Regjeringens langtidsprogram i 1969, statsbudsjettet for 1970 og 1971.

Kontorets leder har arbeidet med ulike sider av Europaproblemene og har i den forbindelse deltatt i konferanser i utlandet. Et særlig arbeid har vært utført når det gjelder et sosialistisk Europaprogram. Kontoret har tatt initiativ til og fungert som sekretariat for internasjonale seminarer om disse spørsmål, i Tyskland februar 1969, i Frankrike november 1969, i Norge mai 1970 og i Østerrike desember 1970. Kontorets leder koordinerer en internasjonal undersøkelse om de multinasjonale selskaper og har vært medlem av LO's utvalg om fremmed kapital i Norge.

Kontoret har også ellers bistått partiet, blant annet med utarbeidelse av materiale for programbehandlingen i fylker og kommuner foran kommunevalget 1971. For øvrig har kontorets medarbeidere levert en lang rekke bidrag i form av artikler, foredrag og deltakelse i møter og konferanser. Spesielt kan nevnes bidrag til konferansen om Nord-Norges og Sør-Vestlandets problemer.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe

Etter valget i 1969 fikk stortingsgruppa følgende sammensetning:

Aust-Agder	Osmund Faremo, Thor Lund.
Vest-Agder	Salve Salvesen, Jens Haugland.
Akershus	Sonja Ludvigsen, Tønnes Andenæs, Thor Gystad.
Bergen	Harry Hansen, Olav Totland.
Buskerud	Ragnar Christiansen, Tor Oftedal, Guri Johannessen, Gunnar Hvasovd.
Finnmark	Valter Gabrielsen, Anders Aune, Annemarie Lorentzen.
Hedmark	Odvar Nordli, Lars Hølen, Kjell Magne Fredheim, Else Bakke, Harald Løbak.
Hordaland	Arne Nilssen, Ingvald Ulveseth, Olav Marås.
Møre og Romsdal	Alv Jacob Fostervoll, Peter Kjeldseth Moe, Kåre Stokkeland.
Nordland	Magnus Andersen, Margith Munkebye, Per Kars-tensen, Rolf Hellem, Bjarne Mørk Eidem, Walter Tjønndal.
Oppland	Thorstein Treholt, Per Mellesmo, Liv Andersen, Torger Hovi, Rolf Furueth.
Oslo	Trygve Bratteli, Aase Lionæs, Gunnar Alf Lar-sen, Tove Pihl, Einar Førde, Knut Frydenlund.
Rogaland	Peder Næsheim, Edvard Edvardsen, Geirmund Ihle, Gunnar Berge.
Sogn og Fjordane	Sverre Juvik, Oddleif Fagerheim.
Telemark:	Aslak Versto, Finn Kristensen, Eigil Liane.
Troms	Nils Jacobsen, Alfred Henningsen, Asbjørn Sjøthun.
Nord-Trøndelag	Leif Granli, Guttorm Hansen, Johan Støa.
Sør-Trøndelag	Håkon Johnsen, Roald Bye, Liv Aasen, Rolf Fjeldvær, Arne Kielland.
Vestfold	Asbjørn Lillås, Willy Jansson, Astrid Murberg Martinsen, Petter Furberg.
Østfold	Ingvar Bakken, Arvid Johanson, Martha Johannessen, Thorbjørn Kultorp, Gunnar Skaug.

Gruppas medlem Peder Næsheim avgikk ved døden høsten 1969. Han ble etterfulgt av Lulla Fosslund.

Det nye gruppestyret etter valget i 1969 fikk følgende sammen-

setning: Trygve Bratteli, formann, Guttorm Hansen, nestformann, Ragnar Christiansen, sekretær, Margith Munkebye, Leif Granli, Odvar Nordli og Gunnar Alf Larsen med Peder Næsheim og Arne Nilsen som varamenn. Ved Peder Næsheims død ble Arvid Johanson valgt til ny varamann.

Styret med varamenn ble gjenvalgt høsten 1970.

Sekretariatet

Økt tilskott fra Stortinget har gitt gruppa økonomisk grunnlag for et sekretariat med 5 fast tilsatte sekretærer.

Sekretariatets bemanning er nå slik:

Gruppesekretær	Kjell Kristensen.
Informasjonssekretær	Oluf Fuglerud.
Øvrige sekretærer	Leif Sveen, Ivar Austeng, Anders Helseth.

Dessuten disponerer gruppa følgende kontorsekretærer tilsatt av Stortinget:

Laila Engebret, Inga Harlem og Mosse Monsen.

Tillitsmenn i Stortinget og avdelingene

Følgende av gruppas medlemmer er valgt til tillitsmenn i Stortinget og avdelingene ved høstsesjonens begynnelse i 1969 og gjenvalgt i 1970:

Stortinget	President	Leif Granli.
	Sekretær	Kjell Magne Fredheim.
Lagtinget	President	Aase Lionæs.
	Sekretær	Martha Johannessen.
Odelstinget	President	Håkon Johnsen.
	Varapresident	Salve Salvesen.
	Sekretær	Astrid Murberg Martinsen.
	Varasekretær	Aslak Versto.

Sammensetning av komitéene

Det endrede styrkeforhold i Stortinget etter valget førte blant annet til at Arbeiderpartiet fikk formannsvervet i 6 av fagkomitéene, nemlig administrasjons-, forsvars-, justis-, kirke- og undervisning-, samferdsels- og sosialkomitéen. I disse komitéene, bortsett fra kirke- og undervisningskomitéen, har en også flertall ved formannens stemme.

Gruppas virksomhet generelt

Gruppen har gjennom sin virksomhet søkt å realisere de programmer partiet la fram for velgerne, så vel i 1965 som i 1969. En har utformet alternative opplegg til Regjeringens utspill, og har i stor utstrekning også foretatt selvstendige utspill.

Etter valget i 1969 har gruppen basert sitt arbeid på partiets arbeidsprogram, 100-dagers programmet og aksjonsprogrammene for Vestlandet og Nord-Norge.

Det endrede styrkeforhold i Stortinget som valget i 1969 førte til, har satt et stadig sterkere preg på arbeidet i Stortinget. Ikke bare har det gitt Arbeiderpartiet en sterkere slagkraft. Det har skapt usikkerhet og tvil i koalisjonen, med en nesten sammenhengende serie av kriser gjennom hele 1970. Sterkest ble dette markert ved striden i koalisjonen om kilometeravgiften, i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 1971. Men bak det hele synes å ligge en sterk uenighet i koalisjonen når det gjelder spørsmålet om et eventuelt medlemskap i Fellesmarkedet.

Denne sterke indre spenningen i koalisjonen har skapt store problemer for Regjeringen, med det resultat at dens arbeid med mange og store saker er blitt sterkt forsinket. Dette har igjen ført til at arbeidet i Stortinget er blitt vanskeliggjort i unødig grad. For opposisjonen har det vært et ekstra problem at Regjeringen ikke har reagert på en rekke av de utspill som er foretatt fra gruppas side i perioden.

De mange krisene i koalisjonen har aktualisert debatten om regjeringsspørsmålet gang på gang. Fra Arbeiderpartiets side er det gjort klart at Arbeiderpartiet er rede til å danne regjering når koalisjonen bryter sammen som følge av den oppløsningsprosess som ble satt i gang etter valget i 1969.

Langstidsprogrammet 1970—73

Da Stortinget våren 1969 behandlet Regjeringens forslag til langstidsprogram for 1970—73, utarbeidet gruppen en særuttalelse med oppsummering av partiets syn på hovedoppgavene i neste fireårsperiode og prioriteringen av disse oppgavene. Tabellen nedenfor gir uttrykk for de dimensjoner som Arbeiderpartiet ville legge til grunn for sitt forslag når det gjelder den årlige prosentvise volumvekst, sammenliknet med Regjeringens forslag.

Samlet tilgang og bruk av varer og tjenester

	Årlig prosentvis volumvekst 1968—73	
	Regjeringens forslag	Arbeiderpartiets forslag
Bruttonasjonalprodukt	4,5	4,5—5,0
÷ Eksportoverskudd	—	—
Eksport	5,3	6,0
÷ Import	4,3	5,0—5,5
= Vare-og tjenestetilgangen innenlands	4,0	4,0—4,5
Bruttoinvestering i fast kapital	3,8	5,2
Utenom sjøfart	4,9	6,0
Sjøfart	÷ 2,8	÷ 2,8
+ Lagerendring	—	—
+ Privat konsum	3,8	3,8
+ Offentlig konsum	4,4	4,9
Statlig	4,1	4,8
Sivilt	4,8	6,0
Militært	3,2	3,2
Kommunalt	4,7	5,0
= Innenlands bruk av varer og tjenester ..	4,0	4,0—4,5

I forbindelse med den endelige behandlingen av langtidsprogrammet våren 1970 ble det fra gruppas side fremmet forslag om:

- 1) Opptrapping av u-hjelpen til 3/4 % av brutto nasjonalproduktet i 1974.
- 2) Opptrapping av bevilgningen til naturvern m. v. til 100 mill. kroner i 1973.
- 3) 40 timers og 5 dagers uke i inneværende periode med kortere arbeidstid også for skiftarbeidere.
- 4) En næringspolitisk aksjonsplan for Nord-Norge og for Vestlandet.

Programerklæringer

Som alternativ til Regjeringens trontaler la gruppa fram programerklæringer under trontaledebatten både i 1969 og i 1970. Erklæringen i 1969 var basert direkte på 100-dagers programmet, mens en i 1970 hadde trukket ut de høyest prioriterte oppgavene i arbeidsprogrammet.

Erklæringen av 1969 hadde følgende ordlyd:

«Arbeiderpartiet har lagt fram et prinsipp-program, et arbeidsprogram for 1970—73, et program for de første 100 dagene for en Arbeiderparti-regjering, og aksjonsplaner for Nord-Norge og Vestlandet. Partiet vil arbeide for å få gjennomført alle sakene i partiets programmer for 4-årsperioden. I denne stortingsseksjonen vil partiet legge særlig vekt på følgende saker:

1. Som ledd i arbeidet for å endre maktstrukturen i det norske samfunnet går Arbeiderpartiet inn for lov om bedriftsforsamlinger som gir de ansatte medbestemmelsesrett, at det opprettes en statlig forretningsbank, og at det settes i gang en grundig undersøkelse av de faktiske maktforholdene i samfunnet.
2. For å oppnå en mer rettferdig inntektsfordeling vil Arbeiderpartiet foreslå at Stortinget vedtar Arbeiderpartiets skatteforslag, at det fortsatt føres en lavrentepolitikk, og at man gjennomfører en omstillingslønn for arbeidstakere over 60 år som blir ledige.
3. Som ledd i arbeidet for å sikre alle grupper likeverdige vilkår vil Arbeiderpartiet foreslå at det utarbeides en samlet plan for integrering av de funksjonshemmede i samfunnet. Særtillegget til Folketrygden forhøyes og samordningsreglene endres. Arbeidet settes i gang med en økonomisk, sosial og næringspolitisk aksjonsplan for de samiske bosettingsområdene.
4. For å oppnå større likhet i arbeidstida vil Arbeiderpartiet foreslå at arbeidstida for skiftarbeidere (helkontinuerlig og døgnkontinuerlig) settes til 40 timer pr. uke fra 1. april 1970. Det legges fram en plan for en alminnelig nedsettelse av arbeidstida til 40 timer pr. uke. Det utarbeides en plan for senking av den alminnelige pensjonsalder til 67 år, med adgang til å fratruke inntil 3 år før eller fortsette inntil 3 år utover den alminnelige pensjonsalder.
5. For å styrke vårt næringsliv og sikre en jevnere økonomisk utvikling i alle landsdeler vil Arbeiderpartiet foreslå at et finansieringsinstitutt for omstilling og vekst i industrien opprettes av Staten. Det bygges opp et selskap for produktutvikling og markedsføring av fiskeprodukter. Reisingen av 2 nye kraftkrevenne storbedrifter i Hordaland og Sogn og Fjordane forberedes. Det gjennomføres en omfattende statlig støtte- og låneordning til utbyggingskommunene og tilskott på inntil 25 % av kostnadene til maskiner og bygg i utbyggingsområder, og det utarbeides en samlet plan for utbyggingen av samferdselen.
6. For å sikre en sosialt forsvarlig boligpolitikk vil Arbeiderpartiet foreslå at det snarest vedtas en midlertidig lov for å sette en

stopper for urimelige tomtegevinster, en vesentlig øking av lånemidlene til kommunene til oppkjøp av tomter og for utvikling av bomiljøene, at Husbanken gis adgang til å gi lån opp til 85 % av boligkostnaden, at utlånsrenten ikke økes og at det opprettes en ordning med innskuddslån for unge familier.

7. For å trygge vårt naturmiljø vil Arbeiderpartiet foreslå et Statens naturvernfond med en førstegangsbevilgning på kr. 30 mill., at det legges fram forslag om fjellplanlov og ny permanent strandlov som også omfatter vassdrag og innsjøer og at det utarbeides en tidsmessig naturvernlov.
8. For å sikre likhet i utdanningen vil Arbeiderpartiet foreslå omfattende forsøk for utforming av en ny videregående skole med likestilling for allmenn- og yrkesutdanning. Økte bevilgninger til voksenopplæring, daginstitusjoner for barn og til forsøksvirksomhet med sikte på å utvide demokratiet i skoler og universiteter.
9. Arbeiderpartiet vil foreslå økte bevilgninger til forskingen og til utbyggingen av de fire universitetene.
10. Arbeiderpartiet vil foreslå en raskere opptrapping av hjelpen til utviklingslandene. Arbeiderpartiet krever at Regjeringen aktivt bidrar til en sterk utvidelse av det økonomiske samarbeidet i Norden ved å medvirke til at det oppnås enighet mellom de nordiske land om en NORDØK-løsning på basis av en tollunion og flest mulig av de andre samarbeidsordningene som er foreslått.»

Erklæringen av 1970 hadde følgende ordlyd:

1. Tiltak for å motvirke en urimelig prisstigning og for å bedre lavinntektsgruppenes vilkår. En mer rettferdig skattlegging.
2. Tiltak for å gjennomføre en mer sosial boligpolitikk. Egen finansieringsordning for unge familier og for eldre og funksjonshemmede og utvidet bostøtte til disse grupper. Effektive tiltak mot bolig- og tomtespekulasjon.
3. En samlet plan for integrering av de funksjonshemmede i samfunnet. Betydelig sterkere statlig innsats for disse grupper. Påbegynne en omfattende omlegging og effektivisering av det sosiale serviceapparat. Folkepensionistenes minsteinntekt økes.
4. Lovfestet medbestemmelsesrett i bedriftene, opprettelse av en statens forretningsbank, bedre kontroll med kapitalen og utredning av maktforholdene i samfunnet. Desentraliseringen av offentlige oppgaver og avgjørelser, styrking av det lokale demokrati, bedring av kommunens økonomi.

5. *Nye arbeidsplasser i næringssvake distrikter gjennom bedre statlige støtte- og låneordninger, samordning av distrikts- og samferdselsplanlegging og spesielle tiltak i utkantområdene. Oppfølging av Arbeiderpartiets aksjonsplaner for Nord-Norge og Vestlandet.*
6. *Som ledd i en aktiv offentlig næringspolitikk opprettes et statlig forvaltningsselskap, et offentlig utviklingsselskap og et selskap for produktutvikling og markedsføring av fiskeprodukter.*
7. *Et statlig oljeselskap med enerett til forekomster nord for den 62. breddegrad, utbygging av den sentrale administrasjon og ilandføring i Norge av oljen fra kontinentalsokkelen.*
8. *Effektive natur- og miljøverniltak. Opprettelse av et statens naturvernfond, utarbeidelse av en landsplan for fredning av vassdrag og naturområder, effektive naturvernlover. Opprettelse av en statlig produktkontroll.*
9. *Utbygging av skoleverket med likestilling for allmenn- og yrkesutdanning, sterk innsats i voksenopplæringen, forsøk med førskoleklasser og demokratisering av utdanningsinstitusjonene. Omfattende omorganisering av forskning.*
10. *Vedtak om nedsettelse av den alminnelige pensjonsalder til 67 år, med adgang til å fratruke inntil 3 år før eller inntil 3 år etter denne alder.
Forberede en generell nedsettelse av arbeidstida til 40 timer pr. uke med kortere arbeidstid for skiftarbeidere.*

Skatter og avgifter

Arbeiderpartiets alternativ til utlikning av skatter og avgifter for 1970 og 1971 tok utgangspunkt i det program som ble lagt fram i forbindelse med Regjeringens forslag til skatteomlegging fra og med 1. januar 1970.

Skatteomleggingen ble behandlet i Stortinget i juni 1969. Omleggingen fra sisteleddsavgift til merverdiavgift og avgiftssatsenes høyde har på mange måter dominert den økonomiske utvikling siden.

Arbeiderpartiet tok utgangspunkt i en sats på 15 % for merverdiavgiften og 13 % for investeringsavgiften. For den sistes vedkommende ble vi fulgt av de borgerlige partiene. Regjeringen hadde foreslått 11 %.

Arbeiderpartiet foreslo også at næringsdrivende i jordbruk, skogbruk og fiske skulle fritas for alminnelig plikt til å kreve opp merverdiavgift, og at elektrisk kraft til husholdningsbruk skulle fritas for avgiftsbelastning. Dette ble imidlertid nedstemt. Partiet foreslo også at de direkte inntektsskatter skulle samles i en direkte skatt

— samfunnsskatt. Dette ville lette utskrivningen og være et ledd i forenklingen av skattesystemet.

Arbeiderpartiet bygde opp et selvstendig system av kompensasjonsordninger gjennom klassefradrag, barnetrygd, forsørgertrygd og alderstrygd. Det hele var avpasset slik at ingen skattyter skulle tape på skatteomleggingen, og i tillegg ble systemet gitt en langt bedre sosial utforming enn Regjeringens forslag. Blant annet foreslo Arbeiderpartiet en mer progressiv inntektsskatt, progressiv formuesskatt og sterkere beskatning av næringslivet, gjennom skattlegging av formue, og økt arbeidsgiverandel til folketrygden.

Partiet la også fram en fremdriftsplan for en fullstendig revisjon av hele vårt skatte- og avgiftssystem for gjennomføring i inneværende stortingsperiode.

I forbindelse med budsjettet for 1971 ble de forslag fra 1969 som syntes realiserbare, gjentatt og nye forslag fremmet. Også her var siktemålet en sosialt mer rettferdig skattlegging enn det Regjeringen og koalisjonspartiene la opp til og gjennomførte.

Det gap som oppsto mellom inntekter og utgifter i Regjeringens budsjett for 1970 skapte store problemer da det skulle tas igjen i budsjettet for 1971. Også hele det system av kompensasjonsordninger m. v. som ble gjennomført på grunnlag av en merverdiavgiftssats på 20 %, stilte Stortinget i en tvangssituasjon. Det medførte blant annet at Arbeiderpartiet var nødt til å basere sitt budsjettalternativ på en avgiftssats på 20 %. Regjeringen på sin side måtte fremme en lang rekke forslag om øking av særavgiftene i 1971. Arbeiderpartiet kunne ikke slutte seg til denne pakken, som Regjeringen presenterte, og stilte egne forslag både når det gjaldt avgiften til folketrygden og elektrisitetsavgiften, registreringsavgiften for bruktbiler og kilometeravgift for dieseldrevne biler.

Statsbudsjettet for 1970

Gruppas arbeid med statsbudsjettet for 1970 ble preget av den skatteomlegging regjeringspartiene hadde vedtatt å gjennomføre fra 1. januar 1970.

Regjeringens forslag til statsbudsjett viste en samlet utgift på vel 20,5 milliarder kroner, eller en stigning på 18,8 % i forhold til året før. På den annen side økte inntektene med bare 9,1 %. Resultatet av dette var et underskott før lånetransaksjoner på vel 1200 mill. kroner.

Trass i at dette opplegget fra Regjeringen skapte en tvangssituasjon, maktet gruppa likevel å utarbeide et samlet alternativ til Regjeringens forslag. Dette alternativ var basert på partiets eget skatteopplegg fra juni 1969, som blant annet innebar en merverdiavgiftssats på 15 % i stedet for Regjeringens 20 %.

Alternativet tok sikte på en større innsats enn det Regjeringen foreslo på en rekke sentrale områder. Det gjaldt blant annet distrikts-utbygging og vegger og økte ytelser til eldre og uføre. Det ble også gitt rom for økte bevilgninger til utviklingshjelpen, natur- og miljøvern, kulturformål, hjelp for funksjonshemmede, forskning og utdanning, og støttetiltak for unge familier.

Et sentralt element i budsjettopplegget var en mer rettferdig inntekts- og formuesfordeling og sterkere innsats for å sikre økonomisk vekst til de deler av landet som har sakkett etter i den økonomiske utvikling. Endelig søkte en å legge opp en økonomisk politikk med sikte på å redusere faren for inflasjonstendenser og for en sterk vekst i vareimporten.

Det økonomiske alternativet som Arbeiderpartiet la fram, inneholdt bl. annet følgende hovedpunkter:

1. Skattealternativet fra juni 1969 ble lagt til grunn. Dette ga, inklusive kompensasjonsordninger og reduserte utgifter, en styrking av budsjettet med 731 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.
2. For å muliggjøre en økt innsats i natur- og miljøvern ble foreslått en avgift på mineralolje. Avgiftssatsen ble satt til 0,5 øre pr. liter og ble anslått å ville innbringe 30 mill. kroner i 1970. Dette svarte til den foreslåtte bevilgning til naturvernfond.
3. Folketrygdens inntekter ble foreslått økt med 400 mill. kroner ved en øking av arbeidsgiverandelen med 1,2 %.
4. Den økte arbeidsgiverandel ble foreslått kombinert med en reduksjon på 300 mill. kroner av statens tilskott til Folketrygdfondet. Fondet ville således bli tilført netto 100 mill. kroner som ble foreslått brukt til ekstra tillegg til eldre og uføre.

På statsbudsjettet ble foreslått disse utgiftsreduksjoner:

Statens tilskott til Folketrygdfondet	kr. 226	mill.
Forsvarsdepartementet	» 40	»
Kirke- og undervisningsdepartementet og landbruks- departementet	» 10	»
	<hr/>	
	kr. 276	mill.
	<hr/>	

Følgende forslag om utgiftsøkinger ble lagt fram:

Utviklingshjelp	kr.	55	mill.
Naturvernfond	»	30	»
Forskning, produktutvikling og markedsføring	»	19	»

Distriktsutbyggingstiltak:

Kommunale utbyggingstiltak og investeringstilskudd	kr.	66	mill.
Kraftutbygging og elektrisitetsforsyning	»	15	»
Vegbygging og andre samferdselsformål	»	50	»
Til kommunale skolebygg i distriktene	»	10	»
Andre tiltak	»	9	»
<hr/>			
Tiltak for funksjonshemmede, attføring m. v.	»	20	»
Kulturfondet	»	10	»
Universitetsformål og idrettshøyskolen	»	7	»
Voksenopplæring	»	5	»
Forsøk i skolen	»	2,5	»
Familievern, daginstitusjoner m. v.	»	10	»
Forhøyelse av krigsseilertillegget i Pensjonstrygden for sjømenn fra 1. juli 1970	»	12,5	»
Styrking av skattekontrollen	»	2,5	»
Mindre poster	»	4,5	»
<hr/>			
I alt over statsbudsjettet	kr.	328	mill.
Ekstra tillegg til eldre og uføre, fra 1. juli 1970 ..	»	100	»
<hr/>			
Samlet	kr.	428	mill.

Oversikt over budsjettbalansen etter Arbeiderpartiets forslag
 Sammenliknet med Regjeringens forslag vil Arbeiderpartiets forslag
 vise følgende balanse:

Underskott for lånetransaksjoner på Regjeringens budsjettforslag	kr. 1 215 mill.
÷ økte inntekter og reduserte utgifter ved Arbeider- partiets skatteforslag	» 731 »
	<hr/>
	kr. 484 mill.
÷ forslag om økte inntekter og reduserte utgifter i forbindelse med budsjettinnstillingen for 1970 ..	» 312 »
	<hr/>
	kr. 172 mill.
+ forslag om økte bevilgninger	» 328 »
	<hr/>
Underskott for lånetransaksjoner etter Arbeider- partiets forslag	kr. 500 mill.
	<hr/>

Statsbudsjettet for 1971

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1971 viste en samlet utgift på kr. 23,7 milliarder eller 14,1 % stigning i forhold til året før. De samlede inntekter økte i selve forslaget med 23 %, som blant annet hadde sammenheng med faseforskyvningene i forbindelse med skatteomleggingen i 1970. Overskottet før lånetransaksjoner beløp seg på dette grunnlag til 200 mill. kroner.

Allerede i trontaledebatten ble det fra Arbeiderpartiets side rettet kritikk mot Regjeringens opplegg. Blant annet ble det pekt på at det ikke var sterkt nok til å demme opp for den sterke prisstigningen, og en fremmet forslag om midlertidig prisstopp og om at Regjeringen skulle foreta en omvurdering av hele sitt økonomiske opplegg for 1971.

Forslaget ble avvist, men ennå før Stortinget var ferdig med budsjettbehandlingen, forelå det fra Regjeringens side så vel beslutning om innføring av prisstopp som forslag om en revurdering av det økonomiske opplegg.

Med de sterke begrensninger i handlefriheten som Regjeringens opplegg medførte, la Arbeiderpartiet fram sitt eget budsjettalternativ også for 1971. Forslaget bygde på den erklæring som partiet la fram under trontaledebatten, og tok sikte på blant annet å dempe prisstigningen og avbøte en del av dens skadevirkninger overfor lavtlønte, pensjonister, trygdede og barnefamilier. Videre søkte en å gjennomføre en mer rettferdig skattlegging og en rimeligere inntektsfordeling, med mindre vekt på avgifter og sterkere vekt på

direkte skatt. I opplegget gikk det også inn forslaget om økte minsteinntekter for folkepensionistene og en sterkere innsats for å løse høyt prioriterte samfunnsoppgaver. Det gjaldt særlig distriktsutbygging, med oppfølging av partiets aksjonsplaner for Nord-Norge og Vestlandet, natur- og miljøvern, tiltak for funksjonshemmede, voksenopplæring og samferdsel. Endelig foreslo en effektive tiltak i boligsektoren, bedring av kommunenes økonomiske stilling og økt hjelp til utviklingslandene.

På inntektssiden foreslo en en rekke endringer i skattleggingen.

Virkingen på budsjettet av Arbeiderpartiets forslag, går fram av følgende oversikt:

Merinntekter mill. kroner:

Personlige skattytere	197
Aksjeselskaper	150
	<hr/>
	347
Stempelavgift ved omsetning av aksjer og obligasjoner	10
Skatt på gevinster ved aksjeomsetning	50
	<hr/>
	407
Reduksj. for økt arbeidsgiverandel og tilskott til folketrygden	23
	<hr/>
Sum	384
	<hr/>

Reduserte inntekter mill. kroner:

	Årsbasis	Budsjett 1971
Ikke merverdi på elektrisk kraft til husholdningsbruk	200	67
Ikke forhøyelse av nåværende elektrisitetsavgift	40	30
Ikke forhøyelse av satsen for årsavgiften på biler	38	38
Den foreslåtte forhøyelse av registreringsavgiften reduseres til det halve	30	30
Justering av forslaget om kilometeravgift innenfor en ramme på om lag	20	20
Fortsatt refusjon av bensinavgift til skogsarbeidere	2	2
	<hr/>	<hr/>
I alt	330	187
	<hr/>	<hr/>

Økte utgifter:

	Mill. kr.
Distriktsutbygging	100,0
Herav: Nord-Norgesplanen	50,0
Vestlandsplanen	30,0
Andre distriktstiltak	20,0
Natur- og miljøvern	30,0
Tiltak for funksjonshemmede	10,0
Opplæring og kulturformål	17,5
Herav: Voksenopplæring	9,0
Kulturfondet	4,0
Statens lånekasse for utdanning	3,5
Skoleidrett	1,0
Utvidet bostøtteordning	7,0
Tiltak under Justisdepartementet	0,5
Utviklingshjelp	25,0
	<hr/>
	190,0

Bevilgninger til Nord-Norge og Vestlandsplanen fordelt på fagområder:

	Nord-Norge	Vestlandet
Kommunale utbyggingstiltak	17,0	15,0
Vegbygging	20,0	10,0
Tiltak i fiskerisektoren	7,5	3,0
Tiltak under Industridepartementet	3,5	
Landbruk		1,0
Forskning og kulturformål	2,0	1,0
	<hr/>	<hr/>
	50,0	30,0

Priser og lønninger:

I 2-årsperioden desember 1968 — desember 1970 steg konsumprisindeksen med 16,9 % — fra 101,3 poeng til 118,4 poeng. Den vesentligste del av denne prisstigning kom i 1970, og var en direkte følge av skatteomleggingen med Regjeringens forslag om 20 % moms. Fra desember 1969 til desember 1970 steg konsumprisindeksen med 13,2 %. Matvareprisene steg i denne perioden med 15 %.

Arbeiderpartiet har fremmet en lang rekke forslag med sikte på å dempe prisstigningen. Mens Regjeringens skatteforslag viste en beregnet prisstigning på 5,8 % på grunn av merverdiavgiftsatsen, ville den tilsvarende stigning, dersom Arbeiderpartiets forslag var blitt gjennomført, blitt på 1,8 %. Partiets økonomiske opplegg for 1970 var sterkt preget av at en ville dempe den prisstigning som en

allerede høsten 1969 kunne forutse. Fra gruppas side ble det pekt på at Regjeringens opplegg ville medføre en prisstigning på 10—12 % i løpet av 1970, og en foreslo en betydelig skjerping av priskontrollen i forbindelse med omleggingen av skattesystemet. Koalisjonspartiene stemte imidlertid forslaget ned. Senere fremmet Regjeringen selv forslag om en slik skjerping av kontrollen.

Regjeringens økonomiske opplegg skapte mye uro og usikkerhet omkring inntektsoppgjøret i 1970. En kom likevel fram til avtaler som la grunnlaget for en reallønnsforbedring for store grupper. Den sterke prisstigning etter inntektsoppgjørene har imidlertid ført til at tilleggene til dels er blitt spist opp for de grupper som ikke har lønnsglidning.

I forbindelse med behandlingen av det økonomiske opplegg for 1971 og prisstigningen, reiste LO krav om økte subsidier på de viktigste matvarer. Regjeringen tok ikke hensyn til dette i sitt budsjett-opplegg, og Arbeiderpartiet fremmet derfor forslag i samsvar med LO's brev under behandlingen av budsjettet i Stortinget. En foreslo også å dekke de økte utgiftene ved en midlertidig avgift på skipsfrakter og/eller skipstonnasje, og vi forutsatte her å trekke inn om lag kr. 150 millioner.

Lønnsoppgjøret våren 1970 ble preget av skatteomleggingen og den sterke økingen i prisnivået den førte med seg. Rammen for tariff-tilleggene i det private næringsliv var et generelt tillegg på 80 øre pr. time og et lavtlønns tillegg varierende fra 6 til 45 øre pr. time. For de offentlig ansatte ble det gitt et generelt tillegg på kr. 2300,— pr. år fra klasse 4° ttil klasse 13° og 8,5 % i de øvrige klasser. Så vel i den private som i den offentlige sektor er det forutsatt indeks-tillegg fra 1/5 -71, basert på konsumprisindeksen pr. 15. april 1971.

Reallønnsøkningen er i gjennomsnitt beregnet til ca. 4 % pr. år.

Den sterke oppheting av norsk økonomi som er en følge av Regjeringens økonomiske politikk, har skapt et meget sterkt etterspørselspress. Resultatet av dette er blant annet en unormalt sterk lønns-glidning på flere områder. Mot slutten av 1970 foreslo Regjeringen lovforbud mot ikke tariffestet lønnsglidning, som et ledd i sine stabiliseringsbestrebelse.

Den sterke innenlandske etterspørsmål har dessuten slått ut i et rekordartet underskudd på handelsbalansen med utlandet. For 1970 er det beregnet til mill. kroner mot et overskudd på mill. kroner i 1969. Dette trass i at konflikten i Midt-Østen har ført til tildels eventyrlige fraktinntekter for norsk skipsfart.

Bolig- og tomtepolitikk

Når det gjelder boligpolitikken, har en i særlig grad konsentrert seg om å få redusert bo-kostnadene for dem som trenger det. Det er fremmet forslag om at statsbankene skal gi lån som svarer til 85 %

av byggekostnadene, at eldre, uføre og andre grupper med vanskelig økonomi skal få full belåning gjennom statsbankene, og at unge ektepar gis behovsprøvet innskottslån og ekstra bostøtte.

Det er også lagt fram forslag om en utvidet ordning for bostøtte med betydelig høyere støttesatser og rommeligere inntektsgrenser i forhold til gjeldende ordning.

For straks å motvirke prisstigning på grunnarealer er det tatt opp forslag om en midlertidig lov for å stoppe slik prisøkning. Ellers har en fulgt opp lovforslagene om skjønnsordningene ved ekspropriasjon og om endringer i reglene for erstatninger ved ekspropriasjonsinngrep i fast eiendom.

For å sette kommunene bedre i stand til å føre en rasjonell og langsiktig tomtepolitikk og kunne øke tilgangen på byggeferdige tomter, er det satt fram forslag om større utlånskvoter i Kommunalbanken.

Gruppen har gått imot Regjeringens forslag om å øke renten, og den har gått inn for å fjerne ulikheter i boligbeskatningen.

Distriktpolitikken

Under behandlingen av Regjeringens melding om distriktsplanleggingen la gruppen fram et distriktspolitisk handlingsprogram. I det alternative statsbudsjett er det hvert år lagt særlig vekt på å prioritere distriktsutbyggingen. Aksjonsplanene for Nord-Norge og Vestlandet er fulgt opp med konkrete forslag om bevilgninger på en rekke områder.

Det er fremmet forslag om bruk av et nytt virkemiddel i distriktsutbyggingen, inntil 25 % investeringsstøtte til bedrifter i utpekte utbyggingsområder. Tilskottet til grunnlagsinvesteringer i samband med utvikling av næringslivet i distriktene er foreslått betydelig økt.

Arbeidsmarkedspolitikken

I forbindelse med behandlingen av Regjeringens melding om arbeidsmarkedspolitikken utarbeidet gruppen et eget opplegg for en aktiv arbeidsmarkedspolitikk. En har foreslått omstillingslønn for arbeidstakere over 60 år, og gruppen har gått inn for at arbeidsløsetrygd skal gis fra første ledighetsdag. En har videre prioritert en sterk utbygging av voksenopplæringen.

Natur- og miljøvern

Natur- og miljøvernsspørsmål har stått i sentrum i perioden. Loven om naturvern og loven om tiltak mot vannforurensninger ble begge betydelig forbedret under behandlingen i komitéene i Stortinget.

Ved behandlingen av Regjeringens forslag om å forlenge strandlovens gyldighet, har gruppa gått inn for at loven også skal gjøres gjeldende for sjøer og innlandsvassdrag.

Det er foreslått et statens naturvernfond og en statlig produktkontroll. Gruppa har foreslått å øke bevilgningene til naturvernformål, slik at de når opp i kr. 100 mill. innen 1973. Regjeringens forslag går ut på en øking fra 9 til 13 mill. kroner i 4-årsperioden.

Kommunene

Gjennom budsjettalternativene og ved andre framstøt har gruppa søkt å styrke kommunenes økonomi. Blant annet foreslo en gjennomført funksjonsfordelingskomitéens forslag om å avlaste kommunene med 250—300 mill. kroner i 1970, mens Regjeringens forslag gikk ut på å gjennomføre dette over 2—3 år. Regjeringen forutsatte blant annet at den nye sykehuslov ville gi en innsparing for kommunene på 100 mill. kroner, noe som har vist seg ikke å slå til. Gruppa foreslo derfor våren 1970 å bevilge kr. 100 millioner av skatteutjammingsmidlene for å oppfylle denne forutsetning, mens koalisjonen nøyde seg med å bevilge kr. 25 millioner.

Gruppa har også senere foreslått økte bevilgninger til kommunene, og en har gått inn for en ny oppgavefordeling mellom stat, fylker og kommuner, direkte valg til fylkestinget og innføring av samfunns-skatt.

Pensjonsalder. Før tidspensjonering

Gruppa reiste i oktober 1969 forslag om at det skulle utarbeides en plan for senking av pensjonsalderen i inneværende periode. En tok konkret sikte på senking til 67 år, med adgang til å fratruke inntil 3 år før eller fortsette inntil 3 år ut over den alminnelige pensjonsalder.

Arbeiderpartiet har presset sterkt på denne saken. Men først etter en felles henvendelse i 1970 fra LO og DNA til Regjeringen, har Sosialdepartementet opplyst at det regner med å legge fram forslag om senking av pensjonsalderen til 67 år fra 1. januar 1973. Saken er imidlertid fortsatt under utredning i en spesiell komité.

Gruppa gikk sterkt imot det forslag til før tidspensjonering i folketrygden som Regjeringen la fram og koalisjonspartiene vedtok i juni 1970. Forslaget innebærer at en redusert før tidspensjon skal kunne utbetales til personer over 67 år, men det forutsettes at reduksjonen blir livsvarig. AP foreslo at ytelsen ble økt til full pensjon ved oppnådd ordinær pensjonsalder.

Ved høstsesjonens begynnelse 1970 tok gruppa saken opp igjen og foreslo at Stortinget skulle omgjøre sitt vedtak og innføre en bedre før tidspensjonering. Dette forslaget ble også avvist av koalisjonen.

Ytelsene i folketrygden

Gruppen har fremmet flere forslag om høyere ytelser i folketrygden for eldre og uføre som bare har grunnpensjon. En foreslo at det, i tillegg til den ordinære årlige øking, senest fra 1. juli 1971 skulle innføres et ekstra behovsprøvet tillegg, slik at minsteinntekten for trygdede skulle bli kr. 8900,— for enslige og kr. 13 600,— for ektepar, mot Regjeringens forslag på henholdsvis kr. 8240,— og kr. 12 630,—.

Videre foreslo en regulering av pensjonsytelsene i samband med indeksreguleringene våren 1971 slik at pensjonistene får kompensasjon samtidig med andre grupper i samfunnet.

Regjeringen har ved årsskiftet 1970—71 fremmet forslag om en økning av særtillegget i folketrygden. Arbeiderpartiet foreslo i den forbindelse at Regjeringen utreder spørsmålet om å øke trygdens minsteytelse til kr. 10 000,— for enslige og kr. 15 000,— for ektepar, i samsvar med den målsetting de trygdede selv har satt opp. Dette forslag ble stemt ned av koalisjonen.

Skoler, utdanning, forskning

En rekke spørsmål i forbindelse med utdanningspolitikken er tatt opp i perioden. Det gjelder blant annet utforming av en ny videregående skole med likestilling for allmenn- og yrkesutdanning, utbygging av voksenopplæringen, større bevilgninger til daginstitusjoner for barn og til forsøksvirksomhet med forskoleklasser m. v. En har også tatt opp spørsmålet med å senke den skolepliktige alder med et halvt år og å avskaffe eksamen i grunnskolen.

Det er flere ganger fremmet forslag om å oppheve behovsprøvingen i Statens lånekasse. Yrkesskoleelevenes og lærlingenes skolemessige og sosiale forhold er tatt opp blant annet i forbindelse med spørsmålet om integrert videregående utdanning, innstilling om privatskolene og ved interpellasjon.

Gruppen stemte imot forslaget om lov om tilskudd til private skoler, og gikk inn for at dersom tilskudd skal gis, må det som tidligere skje etter vurdering av folkevalgte organer i hvert enkelt tilfelle.

På grunnlag av en interpellasjon som gruppen tok opp, diskuterte Stortinget i april 1970 den fremtidige utbygging av norsk forskning. En foreslo her at Regjeringen skulle legge fram en melding om norsk forskning og utviklingsvirksomhet. Regjeringen har foreløpig ikke reagert. Spørsmålet er også tatt opp under budsjettbehandlingen, og gruppen har foreslått økte bevilgninger til forskningsformål.

Det har fra gruppen side vært arbeidet meget med spørsmålet om voksenopplæringen. Gjentatte ganger er en egen lov om voksenopplæring etterlyst. Regjeringen satte i 1970 endelig ned et utvalg som fikk i oppdrag å vurdere dette spørsmål. Noen innstilling fra utvalget foreligger ennå ikke.

Universitets- og distriktshøgskoleutbyggingen har konstant vært i søkelyset. Det er fremmet avvikende forslag fra gruppas side både for Tromsø, Bergen og Oslo. Videre har en på forskjellig vis tatt initiativ med sikte på å nå partiets målsetting om organisering av et åpent universitet ved hjelp av massemediene.

Spørsmålet om medbestemmelse for elever, studenter og ansatte er også blitt tatt opp i perioden.

Industripolitikken

Strukturproblemene i norsk industri har dannet utgangspunktet for flere store industripolitiske debatter i Stortinget i perioden. Gruppen har i den forbindelse fremmet forslag om opprettelse av et statlig finansieringsinstitutt for vekst og omstilling i industrien og et industriøkonomisk institutt for langtidsutredninger og analyser til bruk for de interesserte parter.

En har reist krav om større statlig initiativ for industrireiseing og foreslått samling av statens industri-interesser i et forvaltnings-selskap med datterselskaper i distrikter som trenger industrireiseing.

En har også reist krav om at kommunene skal orienteres om bedriftsomlegging og rasjonalisering, slik at det kan iverksettes tiltak som kan avbøte skadevirkninger. I den forbindelse har en også tatt opp spørsmålet om bedre informasjon til de ansatte og reist krav om medbestemmelsesrett for de ansatte.

Gruppen har også rettet oppfordringer og fremmet forslag om at planlegging og kraftutbyggingen på Vestlandet må forseres med sikte på reising av ny kraftkrevende industri.

Endelig har en foreslått økte bevilgninger til forskning, til prosjekterings- og utredningsarbeider, geologiske undersøkelser i Nord-Norge og større beløp til elektrisitetsforsyningen.

Under budsjettbehandlingen i 1970 foreslo en økte bevilgninger til industriprosjekteringen i forbindelse med planlegging og forberedelse av ny industri, og en gikk imot forslaget om å forhøye elektrisitetsavgiften for industrien.

Spørsmålet om norsk oljepolitikk er kommet i forgrunnen i perioden. Prinsippene for norsk oljepolitikk ble i august 1970 drøftet av partiets sentralstyre og av styret i stortingsgruppen og formennene i komitéfraksjonene i Stortinget. I en uttalelse fra møtet ble det slått fast at det må være en grunnforutsetning at oljen fra den norske del av kontinentalsokkelen skal ilandføres i Norge. Videre ble det presisert at staten må ha styring over arbeidet i oljesektoren og at all oljevirksmohet nord for den 62. breddegrad må være en statsoppgave. Videre ble det reist krav om at det snarest mulig opprettes et nasjonalt oljeselskap som bør være statselskap, eventuelt et selskap der staten har minst 51 % av aksjekapitalen.

Fiskerispørsmål

Underbudsjettbehandlingen har en tatt opp en lang rekke konkrete forslag for å bedre forholdene for den del av befolkningen som har fiskeriene som sitt eksistensgrunnlag. Det gjelder utbygging av vannforsyning i fiskevær, velferdstiltak for fiskere, full kompensasjon for dem som må flytte fra utvær og fraflyttingsområder, produktutvikling og merkedføring av fisk, og en effektivisering av produksjonsapparatet.

En har tatt opp spørsmålet om en kondemneringsordning for eldre fiskebruk og om lovbeskyttelse for omsetting av tørrfisk, saltfisk og klippfisk, på linje med det fiskerne og tilvirkerne ønsker.

Endelig har en reist spørsmålet om full daglønn i oppsigelsestiden for dem som arbeider i fiskeri-industrien.

Jordbrukspolitikken

I perioden har det ikke foreligget større saker i landbrukskomitéen fra Regjeringens side. Grappa har imidlertid også på dette området søkt å reise en del sentrale spørsmål til debatt. Det gjelder blant annet spørsmålet om jordanvendelsen, om prisstigningen på fast eiendom, om kreditt- og støtteordningene i jordbruket og om to-prissystemet på melk.

Det er fremmet forslag om at bidrag til jorddyrking skal være behovsprøvd og om økt jorddyrkingsbidrag til mindre bruk.

Inntektskløften mellom større og mindre bruk og mellom utkanterne og sentrale strøk øker stadig. Fra gruppas side er det hevdet at en under utformingen av støtteordningene må ta sterkere sosiale hensyn.

Grappa har gjentatte ganger etterlyst en ny melding om retningslinjene for jordbrukspolitikken, uten at Regjeringen har reagert. Nedleggingen av bruk har økt meget sterkt, og den vil fortsette i sterkere tempo i tiden framover. Arbeiderpartiet beklager ikke en slik utvikling, men man må ta konsekvensene av den, noe som koalisjonspartiene hittil ikke har villet gjøre.

Internasjonale spørsmål — utviklingshjelp

Med utgangspunkt i arbeidsprogrammet har grappa fremmet en rekke forslag om utenrikspolitiske spørsmål. Det gjelder spørsmålet om opprettelse av diplomatiske forbindelser mellom Nord-Vietnam og Norge, om suspensjon av Hellas fra Europarådet og om stopp i leveringene av militært utstyr til Hellas fra NATO's medlemsland, om en europeisk sikkerhetskonferanse, om Portugals kolonipolitikk i Afrika og om en bedre ordning av handelsforbindelsene mellom Norge og DDR.

I perioden har en foreslått økte bidrag til utviklingshjelpen.

Under behandlingen av Regjeringens forslag til langtidsprogram for 1970—73 gikk gruppa inn for at de offentlige bevilgninger til utviklingshjelp skulle økes til 1 % av netto nasjonalproduktet innen 1973. I den forbindelse henviste en til den opptrappingsplan som var lagt fram i Stortinget ett år tidligere. Under den endelige behandling av langtidsprogramet i Stortinget i juni 1970, ble det fremmet et nytt forslag om opptrapping. Dette forslaget bygget på en ny-utregnet opptrappingsplan, som tok utgangspunkt i det nye internasjonale beregningsgrunnlag og målsetting, nemlig 1 % av bruttonasjonalproduktet.

Gruppa har fått vedtatt forslag om at familieplanlegging må få en vesentlig plass i norsk utviklingshjelp.

Markedspolitikken

Med utgangspunkt i blant annet Landsorganisasjonens og Arbeiderpartiets målbevisste arbeid for et sterkere økonomisk samarbeid i Norden, gikk gruppa sterkt inn for en avtalefesting av et slikt samarbeid mellom de nordiske land. I begynnelsen av 1970 var de nordiske markedsforhandlingene kommet så langt at det forelå utkast til en traktat om opprettelse av NORDØK. I april 1970 satte imidlertid Finland en foreløpig bom for en videre utvikling av det nordiske økonomiske samarbeid. Avtaleutkastet måtte derfor legges til side.

Spørsmålet om en utvidelse av det europeiske økonomiske fellesskap ble aktuelt igjen våren 1970 etter at medlemsstatene selv hadde tatt initiativ til nye forhandlinger med søkerlandene. I juni mottok Norge en formell innbydelse til slike forhandlinger.

Saken ble lagt fram for Stortinget i form av en melding, og den 25. juni ga en med 132 mot 17 stemmer sin tilslutning til at det skulle føres forhandlinger i samsvar med Stortingets vedtak av 13. juli 1967.

Det store flertall av Arbeiderpartiets stortingsgruppe — 66 av 73, én var fraværende — stemte for forslaget om forhandlinger om medlemskap. Det ble fra partiets side tatt en rekke forbehold for en eventuell EEC-tilslutning, blant annet at det må være mulig å bygge det nordiske samarbeid videre ut, og at en finner fram til rimelige ordninger for jordbruket og fisket.

Sikkerhetspolitikken

Sikkerhetspolitikken har vært basert på Stortingets vedtak i 1968 om Norges fortsatte deltakelse i NATO-samarbeidet. De årlige budsjetter og andre enkeltsaker har i hovedsak vært utarbeidd på grunnlag av den langtidsplan for Forsvaret som Stortinget vedtok i 1968 og som gjelder for perioden 1969—73.

Stortinget vedtok våren 1970 organisering av forsvarskommandoer

i Nord-Norge og i Sør-Norge og etablering av divisjonskommando i Nord-Norge. Det er videre gjort vedtok om organisasjonsendringer m. v. i Forsvaret, der særlig utdanningsordninger, avansementsordninger og stillingsgradering er drøftet.

Økonmisk støtte til de politiske partier

Med utgangspunkt i innstillingen fra Partifinansieringsutvalget behandlet Stortinget i juni 1970 spørsmålet om statsstøtte til de politiske partiene. Mot noen få stemmer vedtok Stortinget å innføre en ordning, og for 1970 ble det i alt bevilget kr. 8 mill. til formålet.

Fordelingen mellom partiene skjer etter følgende retningslinjer:

1. For å kunne oppnå støtte, må et parti ha stilt lister (rene lister og felleslister) i minst halvparten av valgdistriktene ved siste stortingsvalg.
2. Det samlede beløp som bevilges fordeles forholdsmessig etter partienes stemetall ved siste stortingsvalg.
3. Det opprettes en upartisk nemnd som foretar fordelingen av og avgjør eventuelle skjønsspørsmål.

Også for 1971 er det bevilget kr. 8 mill., samtidig som bevilgningene til de politiske gruppesekretariatene i Stortinget er økt noe.

Formuesfordelingskomitéens innstilling

Da Stortinget i juni 1970 behandlet innstillingen fra Formuesfordelingskomitéen, la gruppa fram et program for en jevnere formuesfordeling og økt demokratisering. En gikk her blant annet inn for å opprette demokratiske bedriftsforsamlinger og hindre en samfunnsmessig uheldig maktkonsentrasjon. En ba Regjeringen legge fram forslag om en målsetting for inntektspolitikken og å klargjøre de utenlandske interessers makt og innflytelse i norsk næringsliv. En ba om forslag om tiltak som kan motvirke prisvinst på realkapital, om en forenkling av vår skjønnsordning, og en foreslo at den verdiøkning på grunn som skyldes samfunnets utbygging, skal tilfalle samfunnet og ikke grunneierne.

En rekke av disse forslag var basert på forslag som tidligere var lagt fram fra Arbeiderpartiets side, men som Regjeringen ikke har reagert på.

Andre initiativ

Gjennom interpellasjoner og på annen måte er det fra gruppas side tatt en rekke initiativ med grunnlag i partiets arbeidsprogram. Det gjelder blant annet prisstigning på fast eiendom og skjønnsordningen, en aksjonsplan for de samiske bosettingsområder, sam-

ordning av lovene om miljøvern og forurensning, samordning av distriktplanlegging og samferdselsplanlegging, samordning av samferdselspolitikken, situasjonen i norsk forskning og spørsmål om spesielle tiltak for «pendlerne».

En rekke av disse interpellasjonene er ennå ikke besvart på grunn av manglende reaksjon fra Regjeringens side. Fra gruppas side vil en imidlertid gjøre det som er mulig innenfor Stortingets reglement for å bringe sentrale programsaker fram til behandling i Stortinget.

Sosialistisk Perspektiv

Arbeiderpartiets tidsskrift «Sosialistisk Perspektiv», har i de forløpne to år befestet sin stilling ytterligere. Trass i at amonnements- og løssalgspriisen stadig er den samme som i startåret 1964, viste inntektene en markert oppgang både i 1969 og 1970. Utgiftene er steget i omtrent samme tempo.

Sidetallet var for årgangen 1970 noe større enn i tidligere år. Opplaget varierte mellom 4500 og 5000 eksemplarer. Tallet på abonnenter var i 1969 fire ganger så stort som tallet på abonnenter på Arbeiderpartiets tidligere tidsskrift Kontakt i 1954.

Redaktør: Inge Scheflo. Forretningsfører: Frank Andersen.

Trykk og lay-out: Aktietrykkeriet, Oslo.

Kvinnebevegelsen

Landskvinnekonferansen

Landskvinnekonferansen ble åpnet onsdag 7. mai 1969 i Det Norske Teatret med tale av formannen, Sonja Ludvigsen. Trygve Bratteli hilste fra partiet, og de norske gjester.

Brynjulf Bull hilste velkommen til Oslo, og Karen Dahlerup hilste på vegne av Internasjonalen og de nordiske gjester.

Deretter ble forestillingen «Vi to — vi to», en musical av Tom Jones og Harvey Schmidt, med Sølvi Wang og Lasse Kolstad i hovedrollene, framvist. Kvinnesekretariatet hadde kjøpt forestillingen, og billetter var solgt til Landskvinnekonferansens deltakere og partifeller i distriktene nær Oslo. Landskvinnekonferansen ble holdt i Samfunnshuset 8.—9. mai. Foruten de lovbestemte landsmøtesakene, omfattet saklista: Innledning av Trygve Bratteli «Politikk for en ny tid» — Sonja Ludvigsen «Vår organisasjon». — I likhet med 1967 var Landskvinnekonferansen 1969 lagt opp som en emnekonferanse. En behandlet vår distrikts- og arbeidsmarkedspolitikken under hovedtittelen «Trygghet i forandringene», med Odvar Nordli som innleder. Deretter fulgte tre korte innledninger «Kvinnene og arbeidsmarkedet», ved Elsa Rastad Bråten — «Service — en forutsetning for valgfrihet og likestilling», ved Owe Lundewall og «Eldre og yrkesvalgghemedede arbeidstakere», ved Ebba Lodden. I tilslutning til foredragene om «Trygghet i forandringene» ble det vedtatt et handlingsprogram. Landskvinnekonferansen behandlet også 52 forslag som var sendt inn fra avdelingene.

En referatprotokoll som omfatter ordskiftene og vedtakene på Landskvinnekonferansen er trykt. Likeledes er alle foredragene og vedtakene «Trygghet i forandringene», trykt i eget hefte, slik at de kan nyttes i studiearbeid.

Kvinnesekretariatet

som ble valgt på Landskvinnekonferansen 1969, har følgende sammensetning: Formann Sonja Ludvigsen, nestformann Ragnhild Eriksen, sekretær Bjørg Bergh. Styremedlemmer: Aase Bjerkholt, Hanne Marie Tjensvoll, Rakel Sewerriin, Lillian Bekkevad, Gerd Hagen Schei. Varamenn: Elsa Rastad Bråten, Else Wiker Gullvåg, Britt Hildeng Hauge, Turid Dankertsen, Liv Haug.

Sentralstyrets representant: Arne Michael Olsen.

Landskvinnekonferansen besluttet at den til enhver tid sittende formann i Oslo Arbeiderpartis Kvinneutvalg, tiltrer Kvinnesekretariatet. I 1969 og 1970 har Herborg Brommeland vært formann i Oslo, og har møtt i Kvinnesekretariatet.

På Landskvinnekonferansen i 1969 gikk følgende medlemmer ut av Kvinnesekretariatet: Herborg Brommeland, Ingeborg Enger, Merle Sivertsen, Ruth Svendsen.

Kvinnesekretariatets representant i Sentralstyret er Sonja Ludvigsen, med Ragnhild Eriksen som varamann.

I Samarbeidskomitéen mellom LO's Kvinnenemnd og Kvinnesekretariatet møter: Sonja Ludvigsen, Ragnhild Eriksen og Bjørg Bergh.

Internasjonalens kontakt: Rakel Seweriin, med Turid Dankertsen som varamann.

Kvinnesekretariatet hadde i 1969 20 møter, i 1970 19 møter.

Kvinnesekretariatets faste komitéer

Interkontaktkomitéen har hatt følgende medlemmer: Gerd Hagen Schei, formann, Olly Taieth, Else Wiker Gullvåg, Karin Stoltenberg, Esther Langhelle og Bjørg Bergh.

Komitéen har hatt en innsamling til familieplanleggingsarbeid i Bihar. Aksjonen startet 1. november 1969, og ble avsluttet 1. juni 1970. Målet var å samle inn 20 000,— kroner. Resultatet ble 20 564,60.

I samband med innsamlingen ble det utarbeidet et møteprogram som ble tilbudt avdelingene. Det var foruten en foredragsdisposisjon om Biharprosjektet — og familieplanlegging — en film fra Bihar — 2 møteplakater med bilder fra den indiske regjerings arbeid for familieplanlegging, og handtrykte tørklær fra India.

De som ønsker korrespondansekontakt med andre land har fått bistand av komitéen.

Reiulf Steen sendte Kvinnesekretariatet et brev hvor han bl. a. pekte på den store avstand det er mellom kvinnesenes formelle rettigheter og deres faktiske situasjon.

Med utgangspunkt i diskusjonen etter Steens brev, har Kvinnesekretariatet satt ned 2 arbeidsgrupper.

Gruppe 1 gjennomgår arbeidsprogrammet med sikte på å samordne forslagene i programmet som har spesiell betydning for å lette kvinnesenes situasjon, utdype og prioritere dem. Komitéen består av: Gerd Hagen Schei, Liv Andersen og Britt Hildeng Hauge.

Komitéen har foreløpig levert en innstilling med oversikt over forslagene i arbeidsprogrammet, som komitéen mener har betydning for å lette kvinnesenes situasjon.

Gruppe 2 skal ta for seg problemene med å rekruttere flere kvinner i aktivt arbeid i partiet.

Komitéen består av: Turid Dankertsen, Gerd Wollum, Willy Gundersen og Bjørg Bergh.

Representasjon i komitéer og utvalg

Norsk Samband for Småbarnoppfostring:

I styret: Edda West Christensen.

På årsmøtet i 1969 møtte Edda West Christensen og Aase Bjerkholt.

I 1970 møtte Gerd Hagen Schei og Unni Rastad.

På Sambandets seminar 24.—26. oktober 1969 om «Småbarnpedagogiske tiltak i flyktningeleirene», møtte Annemarie Larentzen.

Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond:

I styret: Aase Bjerkholt.

På årsmøtet i 1969 møtte Sonja Ludvigsen, Ragnhild Eriksen, Bjørg Bergh, Rakel Seweriin, Else Wiker Gullvåg.

På årsmøtet i 1970 møtte Sonja Ludvigsen, Ragnhild Eriksen, Bjørg Bergh, Rakel Seweriin, Turid Dankertsen.

Kvinnenes Samarbeidskomité for fest uten alkohol:

I styret: Gunvor Eker og Gudrun Østernes.

På årsmøtet i 1969 møtte Gunvor Eker og Gudrun Østernes.

På årsmøtet i 1970 møtte Ragnhild Eriksen og Gerd Vollum.

Kurs 7.—8. februar 1969 på Voksenåsen: Signe Bjørnsen, Vestfold.

Landsnemnda for husmorgymnastikk:

I styret: Herborg Brommeland.

På årsmøtet i 1969 møtte Bjørg Bergh og Rakel Seweriin.

På årsmøtet i 1970 møtte Bjørg Bergh og Gerd Hagen Schei.

A/S Riktige Leker:

I styret: 1969 Rutner Rønnestad, 1970 Britt Hildeng Hauge.

På årsmøtet 1969 møtte Turid Dankertsen.

A.O.F.'s representantskap:

I 1969 møtte Bjørg Bergh, i 1970 Elsa Rastad Bråten.

I styret for A.O.F. sitter Sonja Ludvigsen.

LO's kvinnenemnd:

På årsmøtet i 1969 og 1970 møtte Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh.

Eilert Sundts Forskningsfond:

I styret: Elsa Rastad Bråten.

På årsmøtet i 1969 og 1970 møtte Britt Hildeng Hauge.

Norsk Forening for familieplanlegging:

I styret: Gerd Hagen Schei.

På årsmøtet i 1969 møtte Gerd Hagen Schei, i 1970 møtte Gerd Hagen Schei og Lillian Bekkevad.

Europebevegelsen i Norge:

På årsmøtet 1969 møtte Sonja Ludvigsen, i 1970 møtte Rakel Seweriin.

I kvinneorganisasjonenes komité for begrensning av førjulsfeiringen møtte Gerd Hagen Schei.

Statens Edruskapsdirektorats konferanse om det alkoholfrie alternativ 30. oktober 1969, møtte Liv Stubberud og Ruth Hansen.

Sosialdepartementet og Likelønnsrådet arrangerte 16.—18. oktober 1969 seminar om yrkeskvinnenes stilling ved svangerskap og fødsel. Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh møtte.

Sparebankene arrangerte 2.—5. desember 1969 kontaktkonferanse for kvinneorganisasjonene.

Fra Kvinnesekretariatet møtte Bjørg Bergh og Rakel Seweriin.

Landsforeningen mot kreft arrangerte orienteringsmøte om kreftundersøkelser av kvinner.

Fra Kvinnesekretariatet møtte Bjørg Bergh og Randi Bratteli.

Festspillene i Nord-Norge arrangerte 22.—24. juni 1970 kulturseminar.

Fra Kvinnesekretariatet møtte Hanna Berg Angell.

På årsmøtet i Forbrukerrådet 1969 og 1970 møtte ca. 8 representanter fra kvinnebevegelsen på hvert møte.

Kvinnesekretariatet har i tillegg til dette representanter i en lang rekke komitéer som partiet har satt ned.

Tillitskvinnekonferanse

ble holdt på Sørmarka 24. og 25. januar 1970. Det møtte 25 representanter fra distriktsorganisasjonenes kvinneutvalg.

Foruten Kvinnesekretariatet møtte representanter fra Det norske Arbeiderparti, fra DNA's abortutvalg, Arbeidernes Ungdomsfylking, Arbeidernes Opplysningsforbund, LO's kvinnenemnd, Framfylkingen og endel av våre stortingsrepresentanter.

Thorbjørn Mork innledet om «Abortloven».

Arne Michael Olsen om rådslagsaksjonen «Demokrati i hverdagen», Sonja Ludvigsen om «Kvinnebevegelsen i 70 åra» og Reiulf Steen om «Utvidet demokrati — økt likestilling».

Det ble vedtatt 3 uttalelser. En til delegasjonen i Nordisk Råd om ensartet abortlovgivning i de nordiske land, en til Kirke- og undervisningsdepartementet om undervisning i forplantningslære i skolen. Det ble også vedtatt en uttalelse om rådslagsaksjonen.

Årsmøter

Kvinnesekretariatet har vært representert på kvinneutvalgenes årsmøter ved:

	1969	1970
Oslo	Sonja Ludvigsen	Bjørg Bergh
Akershus	Sonja Ludvigsen	Arne M. Olsen
Østfold	Bjørg Bergh	Liv Aasen
Hedmark	Martha Johannessen	Ragnhild Eriksen
Oppland	Aase Bjerkholt	Bjørg Bergh
Buskerud	Bjørg Bergh	Hanne Marie Tjensvoll
Vestfold	Bjørg Bergh	Rakel Seweriin
Telemark	Merle Sivertsen	Sonja Ludvigsen
Aust-Agder	Sonja Ludvigsen	Turid Dankertsen
Vest-Agder	Merle Sivertsen	Tove Pihl
Rogaland	Gerd Hagen Schei	Rakel Seweriin
Hordaland, Bergen		Sonja Ludvigsen
Sogn og Fjordane	Johan Støa	
Sunnmøre	Rakel Seweriin	Bjørg Bergh
Romsdal	Rakel Seweriin	Bjørg Bergh
Nordmøre	Ragnhild Eriksen	Gerd Hagen Schei
Sør-Trøndelag	Karin Stoltenberg	Aase Bjerkholt
Inn-Trøndelag	Hanne Marie Tjensvoll	Gerd Hagen Schei
Namdal	Hanne Marie Tjensvoll	
Helgeland	Gunnar Berge	Astrid Murberg
Salten	Rakel Seweriin	Martinsen
		Martha Johannessen
Troms	Sonja Ludvigsen	
Finnmark		Bjørg Bergh

I perioden har Bergen og Hordaland gått sammen til ett fylkesparti. Det samme har kvinneutvalgene.

Tillitskvinnekonferanser og helgekurs

På tillitsmannskonferanser og helgekurs har Kvinnesekretariatet hatt følgende representanter:

	1969	1970
Akershus	Bjørg Bergh	
Buskerud		Aase Bjerkholt
Vestfold		Aase Bjerkholt
		Bjørg Bergh
Telemark		Bjørg Bergh
Aust-Agder		Britt Hildeng Hauge
Vest-Agder		Ragnhild Eriksen
Rogaland		Tove Pihl
Sogn og Fjordane	Merle Sivertsen	Bjørg Bergh
	Tor Rønning	
Sør-Trøndelag	Bjørg Bergh	
	Gerd Hagen Schei	
Inn-Trøndelag		Rakel Seweriin

2. februar 1969 arrangerte kvinneutvalgene i Inn-Trøndelag og Namdal en sosialkonferanse med Aase Bjerkholt som innleder.

På Vestlandskonferansen 1969 som ble holdt i Haugesund 23.—24. august 1969 møtte Sonja Ludvigsen.

På Fylkeskvinnekonferansen i Møre og Romsdal møtte i 1969 Sonja Ludvigsen, og i 1970 møtte Bjørg Bergh.

I 1970 ble det arrangert landsdelskonferanse i Nesbyen for fylkene Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark. Ragnhild Eriksen møtte fra Kvinnesekretariatet.

Nord-norsk kvinnekonferanse ble holdt i Finnsnes 27.—28. juni 1970. Fra Kvinnesekretariatet møtte Sonja Ludvigsen og Elsa Rastad Bråten.

Valgkampen 1969

Kvinnesekretariatet søkte Sentralstyret om å få ansatt 8 kvinnelige sekretærer under valgkampen. Dette ble innvilget. Etter søknad fra distriktene ble sekretærer ansatt for 6—7 uker i følgende distrikter:

Nord-Trøndelag, Telemark, Sogn og Fjordane, Finnmark, Oppland, Aust- og Vest-Agder og Nordmøre.

I en del av distriktene delte kvinneutvalgets medlemmer på jobben og besøkte fortrinnsvis steder hvor vi ikke har kvinneavdelinger. Alle distrikter som fikk denne ordningen, ga uttrykk for at denne form for valgkamp hadde bidratt til et vellykket resultat.

Det ble holdt forskjellige typer møter, bl. a. en rekke husmøter. De fleste av Kvinnesekretariatets medlemmer var innledere på valgmøter på forskjellige steder i landet.

Nye avdelinger og kontakter

Akershus	Bodding og Fjellfoten Arb.kv.lag. Dal Arbeiderlags Kvinnegruppe.
Hedmark	Søre Trysil Arbeiderlags Kvinnegruppe.
Oppland	Kjønås Arbeiderlags Kvinnegruppe. Lom Arbeiderkvinnelag.
Telemark	Bølehøgda Kvinneklubb, Skien. Tjønnefoss og Haugsjåsund kvinnegruppe av DNA.
Sogn og Fjordane	Stigeråsen Kvinneklubb, Skien. Yngre Arbeiderkvinnens forening av DNA, Høyanger.
Sunnmøre	Sykkylven Arbeiderpartis Kvinnegruppe.

Det er en rekke avdelinger som har sluttet å holde egne møter for kvinnene, men hvor medlemmene nå aktivt slutter opp om arbeiderlagets møter.

Pr. 31. desember 1970 har vi 229 kontaktutvalg i arbeiderlaga og 460 kvinnegrupper og lag.

Organisasjonsarbeidet i kvinnebevegelsen

Høsten 1970 besøkte Sonja Ludvigsen, Bjørg Bergh og Gerd Hagen Schei samtlige kvinneutvalgs styrer. Til møtene ble også innkalt forretningsutvalget eller arbeidsutvalget i fylkespartiet og partisekretæren.

Hensikten var å drøfte kvinnebevegelsens stilling og rolle, kvinneutvalgets planer og budsjett, rådslagsaksjonen, et opplegg for organisasjonskurs og Arbeiderkvinnen.

På forhånd hadde Kvinnesekretariatet sendt et «Brev» med forslag til diskusjonsopplegg som kvinneutvalgenes styrer ble anmodet om å drøfte før fellesmøtet. Besøksrunden var nyttig bl. a. fordi en på de fleste steder hadde godt frammøte fra fylkespartiets side. De var innstilt på å støtte kvinneutvalgene i deres arbeid og ville yte tilskott i den utstrekning de hadde økonomiske muligheter, såfremt kvinneutvalget i god tid la fram budsjett.

Nominasjonen til kommunevalget ble drøftet og likeledes arbeidet med programmene i kommunene og fylket. Her ville fylkespartienes styrer i sine besøksrunder spesielt peke på nødvendigheten av å trekke flere kvinner med.

Reiulf Steen sendte med Kvinnesekretariatets utsendinger et brev

hvor han blant annet pekte på at det er en viktig partioppgave å aktivisere flere kvinner i arbeiderbevegelsen.

Fra Norske Kvinners Nasjonalråd ble partiene også denne gang oppfordret til å delta i en tverrpolitisk aksjon for å øke kvinnenes representasjon i kommunestyrene. Arbeiderpartiet avsto å delta i aksjonen. Partiet har fått en ny nominasjonsordning som en regner med vil medvirke til at tidligere underrepresenterte grupper vil få større innflytelse. Dessuten har 1500 grupper deltatt i rådslagsaksjonen «Demokrati i hverdagen», hvor kvinnenes manglende innflytelse og de skadevirkninger det medførte både for samfunnet og kvinnene, ble drøftet.

Samarbeidskomitéen DNA/LO har sendt brev undertegnet Trygve Bratteli og Tor Aspengren til alle kommunepartiene og nominasjonskomitéene. Det var en oppfordring om å gjøre en ekstra innsats for å øke kvinnenes representasjon og innflytelse i kommunestyrene.

Studenttinget i Oslo inviterte en rekke organisasjoner til en aksjon for å øke bevilgningene til daginstitusjoner.

Kvinnesekretariatet besluttet å delta i aksjonen. Det ble valgt et arbeidsutvalg til å lede aksjonen. Merle Sivertsen var med i arbeidsutvalget. I forbindelse med aksjonen ble det utarbeidet et møteprogram.

Gjennom pressen har Kvinnesekretariatet registrert at mange av våre avdelinger sto som initiativtakere til lokale arrangementer.

Elelrs er det sendt ut forslag til møteprogram om revmatiker-saken, trim for husmoren, om familieplanlegging i Bihar, et møteprogram om forbrukerdemokrati med spørreskjema om våre medlemmers holdning til en del forbrukerspørsmål.

Det er også sendt ut en orientering om vårt forhold til kvinne-rådene.

En del av forslagene på Landskvinnekonferansen 1969 ble kvinne-avdelingene oppfordret til å ta opp lokalt.

Kvinnesekretariatet har fulgt dette opp ved å gi orientering om hvordan saken bør tas opp lokalt.

Kvinnesekretariatet har i samarbeid med LO's Kvinnenemnd arrangert en rekke møter for tillitskvinner og våre kvinnelige stortingsrepresentanter.

Det har vært møter hvor prinsippprogrammet, skattereformen, den politiske situasjon, abortloven, arbeidstakerne og ILO, Trontalen og EEC, har vært diskutert. Fra møtene om skattereformen og abortloven ble det vedtatt uttalelser som er sendt Regjeringen.

Thina Thorleifsens studiefond

Kontingenten til Thinafondet er gått inn med kr. 8700,— i 1969 og kr. 8945,— i 1970. I tillegg kommer gaver fra avdelingene med kr. 200,— i 1969 og kr. 1414,— i 1970.

I 1969 ble følgende stipend delt ut:

Kurs på Voksenåsen, arrangert av Kvinnenes Samarbeidkomité for fest uten alkohol 7.—8. februar. 1 deltaker.

2 deltakere på AOF-kurset «Sosialt grunnkurs» 8.—14. juni.

8 deltakere på Nordisk Studieuke i Norge.

Internasjonalt seminar i Eastbourne, England, 2 deltakere.

Følgende Kvinneutvalg har fått tilskott til helgekurs:

2 kurs i Sogn og Fjordane,

1 kurs i Buskerud, Finnmark, Inn-Trøndelag, Bergen, Akershus, Vestfold, Østfold.

Til kvinneavdelingenes brevkurs ble innvilget i 1969 kr. 556,—.

I 1970 ble følgende stipend delt ut:

Til AOF-kurset «Skolestyret i arbeid», 1 deltaker.

Til kulturseminar i Nord-Norge, 1 deltaker.

Til Nordisk Studieuke i Sverige, 8 deltakere.

Følgende kvinneutvalg har fått tilskott til helgekurs:

Oppland, Finnmark, Østfold, 2 kurs i Sogn og Fjordane, Akershus, Buskerud, Rogaland, Vestfold.

Til kvinneavdelingenes brevkurs er utbetalt kr. 634,50.

Thinafondets styre besluttet at tilskott til brevkursene «På talerstolen» og «Leker og lekemiljø», skulle opphøre fra 1. oktober 1969. Fra samme dato fikk brevringer i emnet «Mennesket bak rattet» tilskott fra Thinafondet. Brevkurs «Det norske Arbeiderparti», som ble anbefalt avdelingene, ble subsidiert gjennom et AOF-fond.

For høstsesongen 1970 vedtok Tillitskvinnekonferansen i januar en oppfordring til kvinneavdelingene om aktivt å delta i demokratiaksjonen. Dette kurset ble helt subsidiert av aksjonskomitéen, der- som kurset var avsluttet innen 1. februar 1971.

Thinafondets styre fant derfor ikke å ville subsidiere andre kurs i denne sesongen.

Tilbudet om at nystartede kvinnegrupper og klubber får brevkurset «Organisasjonskunnskap» gratis til 5 deltakere, er benyttet av de fleste nye avdelinger.

Studiearbeidet i kvinneavdelingene

I AOF's oversikt over studiearbeidet i 1969 er det registrert 85 studieringer med 540 deltakere, 7 kveldskursklasser med 87 deltakere, 1 forelesningsrekke med 18 deltakere og 8 korte kurs med 260 deltakere.

I 1970 88 studieringer med 540 deltakere, 1 kveldsskoleklasse med 9 deltakere og 15 korte kurs med 305 deltakere.

Fra 1970 har AOF omlagt sin statistikk, slik at det bare er fullførte ringer som blir registrert. Derfor kommer ikke mesteparten av brevingene «Demokrati i hverdagen» med på oversikten i 1970.

I dette emne ble det satt igang ca. 1500 grupper, derav var 245 med gruppeledere fra kvinnebevegelsen. Dette vil gi utslag på statistikken i 1971, selv om en rekke av disse ringer er registrert på partiavdelingene.

Tillitskvinnekonferansen som anbefalte kvinneavdelingenes medlemmer å starte brevringer i demokratiaksjonen, anbefalte også at ringene burde få en sammensetning av både kvinner og menn, eldre og yngre, slik at debattene skulle bli så nyansert som mulig. Dette råd har tydeligvis våre medlemmer fulgt.

I 1966 hadde en rekke av kvinneavdelingene som emne for brevingene, «Det norske Arbeiderparti». Lærerne på brevskolen har flere ganger berømmet arbeider fra kvinnegruppene i dette emnet, overfor Kvinnesekretariatets formann.

Ellers har det vært god fordeling i emnevalget.

Statens Edruskapsråd ga også i 1969 og i 1970 tilsagn om stønad til helgekurs i distriktene, når en del av kurstiden ble benyttet til opplysningsarbeidet om edruskaps spørsmål. Flere kvinneutvalg benyttet tilbudet.

I 1970 fikk Kvinnesekretariatet tilbud om tilskott til 2 konferanser, hvor Statens Edruskapsdirektorat ville bevilge halvparten av utgiftene, maksimum kr. 1500,—. Forutsetningen var at halvparten ble benyttet til edruskaps spørsmål. Etter søknad fra kvinneutvalgene besluttet Kvinnesekretariatet at følgende distrikter ble tildelt stipendiene:

Sogn og Fjordane og Finnmark.

Arbeiderkvinnen

kom ut 6 ganger i 1969 og 6 ganger i 1970.

Randi Bratteli redigerer Arbeiderkvinnen.

Sonja Ludvigsen er ansvarlig redaktør. Abonnementstallet er vel 7000.

Gjennom annonsering i arbeiderpressen og ved medlemmers innsats har en dekket opp for de abonnenter som faller fra. Overgangen til direkte sending av Arbeiderkvinnen til abonnentene har stort sett gått bra.

Kontingenten kommer også reglmessig inn. For enkelte må en imidlertid purre inntil 2 ganger.

Etter drøftelser på Landskvinnekonferansen fikk Kvinnesekretariatet tilslutning til å heve abonnementsprisen.

Fra 1. januar 1970 koster Arbeiderkvinnen kr. 10,— pr. år. Underskottet på Arbeiderkvinnen dekkes ved tilskott fra Det norske Arbeiderparti.

Rachel Grepp Heimen

Heimens styre som ble valgt på Landskvinnekonferansen 1969 består av: Aase Bjerkholt, Martha Johannessen, Margith Munkebye, Hanne Marie Tensjvoll, Margot Klemetsen.

Med varamenn: Ella Larsen, Rakel Seweriin, Sol Seim, Audun Ervik og Sidsel Rønbeck.

Sosialdepartementets representant i styret: Thora Lund, med varamann Eldrid Løvvig.

Oslo kommunes representant: Werna Gerhardsen. Hun avgikk ved døden 11. januar 1970.

I hennes sted valgte kommunen Ragnhild Eriksen, med varamann Trygve Liedholm.

Leder har hele tida vært Else H. Thingstad.

Thora Johansen ble av Landskvinnekonferansen valgt som konsultativt medlem av styret. Den 3. mai 1969 ble det avduket en byste av Thora Johansen. Skulpturen er utført av billedhugger Nils Aas, og skjenket Heimen som gave fra Landsorganisasjonens kvinner.

Det har vært stadig økende pågang for å få plass i Heimen. I beretningsperioden har det kommet inn 251 søknader. De fleste har en måttet avslå, da Heimen bare har 28 leiligheter. I alt har 69 mødre bodd i Heimen i kortere eller lengre tid i beretningsperioden.

Sosialdepartementet har gitt bevilgning svarende til avdrag og renter i perioden, og Oslo kommune har dekket underskudd på driften.

Flere av mødrene nytter oppholdet til å skaffe seg utdanning, og de fleste har arbeid før de forlater Heimen. Fremdeles er boligspørsmålet det vanskeligste problem for mødrene. Mødrene trenger en kombinasjon av bolig, arbeid og tilsyn med barnet. Mødrenes opprinnelige hjemsted er spredt i alle fylker. Det er fra styret rettet inntrengende henstilling til departementet om å få reist flere mødreheimer.

Ragnhild Eriksen har i Oslo bystyre fremmet forslag om en egen mødreheim for Oslo.

Det kan nevnes at Husbanken i 1970 vedtok å gi lån til mødreheimer hvis de er lagt opp etter samme prinsipp som Rachel Grepp Heimen.

Rachel Grepp Heimens Gavefond

En rekke kvinnelag og andre har gitt gaver til Heimen, spesielt i form av barnetøy.

Det er i perioden opprettet et gavefond med eget styre. Fondet tar imot pengegaver på egen konto som skal anvendes til: «Formål

som er til gagn for Heimen og mødrene, men som ikke kan dekkes av Heimens driftsbudsjett». Gavefondets konto er i Landsbanken A/S, kto. nr. 9001.22440. Pr. 31. desember var kontoen kr. 16 464,39.

Styrets formann er Bjørg Bergh. Medlemmer Martha Johannessen og Liv Haug.

Internasjonalt samarbeid

Nordiske Sosialdemokratiske kvinners samarbeidskomite har hatt følgende møter:

I Oslo 6. januar 1969, hvor Sonja Ludvigsen, Ragnhild Eriksen og Bjørg Bergh møtte.

I Stockholm 31. januar og 1. februar 1970, hvor Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh møtte. På konferansene har en drøftet valgresultatene, det politiske organisasjonsarbeidet blant kvinner, og opplegget for Nordisk studieuke.

Til kongressen i Finland 1969 møtte Sonja Ludvigsen.

Til Landskvinnekonferanse i Danmark 1969 møtte Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh.

Til 50 års jubileum i Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund, møtte Bjørg Bergh.

I 1969 ble den nordiske studieuken arrangert av Kvinnesekretariatet. Kurset ble holdt på Sørmarka 15.—21. juni, med Bjørg Bergh som kursleder. Emnet var: «Kvinnene og arbeidsmarkedet». Under kurset overrakte Tove Mohr to raderinger av Käthe Kollwitz, som hennes mor, Katti Anker Møller, hadde fått av norske kvinner, til Arbeiderpartiets kvinnebevegelse.

Etter beslutning i Kvinnesekretariatet er raderingene hengt opp på Sørmarka.

Det møtte i alt 32 deltakere, derav 8 norske deltakere.

I 1970 ble Nordisk studieuke arrangert i Sverige. Emnet var: «Familierett.»

Fra Norge møtte 8 deltakere, samt foreleser og gruppeleder Hanne Marie Tjensvoll.

Fra LO's kvinnenemnd fikk Kvinnesekretariatet innbydelse til nordisk LO kurs om familierpolitikk. Kurset ble holdt i Helsingør 19.—24. april 1970. Fra Kvinnesekretariatet møtte Rakel Seweriin.

I Internasjonalens Kvinnekomite har Rakel Seweriin og Turid Dankertsen møtt.

I Bonn, 14.—15. februar 1969 og i Zürich 15.—16. november 1969 møtte Rakel Seweriin. På møtet i Zürich ble Anna Kethlys 80 års dag feiret.

På møtet i Kvinnekomitéen 27. februar 1970 i Luxembourg og i Paris 19.—20. september 1970, møtte Turid Dankertsen.

På Internasjonalens kvinnekongress i Eastbourne i juni 1970, møtte Rakel Seweriin og Gerd Hagen Schei.

Etter kongressen ble det arrangert et kurs om «Kvinnenes innsats for utvikling og framskritt», hvor kongressdeltakerne, foruten en rekke innbudte representanter fra utviklingslandene deltok.

Fra 13.—16. juni 1970 arrangerte internasjonale et kurs i Israel, om kvinnenes rolle i samfunnslivet. På kurset var Harriet Holter hovedforeleser.

EEC landenes sosialistiske kvinnebevegelse har regelmessige konferanser. Til en konferanse 27.—28. februar 1970 ble bl. a. Norge invitert. Turid Dankertsen møtte.

Tysklands Sosialdemokratiske Kvinneforbund inviterte 25 kvinner fra Vest-Europa og 25 kvinner fra Øst-Europa, til et seminar 12.—22. oktober 1970. Fra Norge møtte Rakel Seweriin og Eldrid Nordbø. De møtte samtidig på Landskvinnekonferansen i Tyskland, som ble holdt 23.—25. oktober 1970.

På delegasjonsreise til Bonn og Brkssel 19.—24. januar 1970, for å studere EEC, deltok fra kvinnebevegelsen, Liv Stubberud og Britt Hildeng Hauge.

På innbydelse fra Det sosialdemokratiske parti i Schleswig Holstein, til studietur i Köln og Berlin 16.—22. februar 1970, deltok Randi Bratteli.

Kvinnebevegelsen har hatt gjester fra Irak. Det var 2 stipendiater, miss F. Al-Rubayi og miss A. K. Hovasapian, som var på besøk i Europa, Asia og Amerika. Hensikten med reisen var å studere kvinnenes stilling og deres organisasjoner.

Fra FLN. Sør-Vietnam, besøkte Ma Thi Chu og Tran Thi Hank, Kvinnesekretariatet 11. november 1970.

Fra den sosialdemokratiske kvinnebevegelse i London og Bristol fikk Kvinnesekretariatet forespørsel om det lot seg gjøre for en gruppe på 20 medlemmer, å få kontakt i Bergen, ved gjennomreise 31. mai 1970. Kvinneutvalget i Bergen påtok seg arrangementet.

Henvendelse til myndighetene

Fra Landskvinnekonferansen 1969 ble det sendt en rekke henvendelser og uttalelser til Regjering, Departementer og andre institusjoner.

Ellers er sendt:

Fra Nord-norsk kvinnekongressen i juni 1970.

Til Kirke- og undervisningsdepartementet og Arbeiderpartiets stortingsgruppe om behov for utdanning av barnehagelærere i Nord-Norge.

Til Arbeiderpartiets fraksjon i Justiskomiteén om en annen og mer dekkende betegnelse for løsgjengeri.

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe om fraskilte og utbetaling av underholdsbidrag.

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra Vest-Agder Kvinneutvalg om overgangsstønad til funksjonshemmede barn fra fylte 16 år når

barnetrygden bortfaller og inntil de kan få uføretrygd ved fylte 18 år.

Til Kirke- og undervisningsdepartementet fra Kvinnesekretariatet om at lov, reglement og eksamensinstruks for lærerskolene er i strid med I.L.O. konvensjon III.

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe og Forbrukerrådet om syntetiske vaskemidler som forurensningsfaktor.

Til Sosialdepartementet fra Kvinnesekretariatet om ny sentral administrasjonsordning fra barnevernet.

Til Arbeiderpartiets medlemmer av Nordisk Råd fra Kvinnesekretariatet med anbefaling om at medlemsforslaget, om forbedret sosialt vern for husmødre, blir utredet.

Til Sosialdepartementet og Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra Kvinnesekretariatet, om at utdanningsstøtten til enslige mødre i Folketrygden, blir tatt opp til ny vurdering.

Til Regjeringen fra Kvinnesekretariatet om at barnetrygden fortsatt blir utbetalt til moren, og ikke går til fradrag på skatteseddelen, som er foreslått i skatteproposisjonen.

Til Sosialdepartementet og Arbeiderpartiets stortingsgruppe om vernet skolenes funksjon og målsetting.

Til Familie- og Forbrukerdepartementet fra Kvinnesekretariatet om at en ikke ønsker kvinnekommisjon, men utvidet mandat for Likelønnsrådet fra Oslo Kvinneutvalg.

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe og Statens Edruskapsdirektoratet om bedre behandlingmuligheter for alkoholskadede kvinner.

Til Stortinget fra Kvinnesekretariatet om at vi støtter Norges Husmorforbunds uttalelse om stikkprøvekontroll av frukt og grønnsaker, om de inneholder rester av pestisider og plantevernmidler.

Til Sosialdepartementet fra Kvinnesekretariatet hvor det anbefales at forsørgerbegrepet blir utredet på nordisk basis.

Til Departementet for Familie- og forbrukersaker fra Kvinnesekretariatet om «Innstilling om hjelpetiltak som alternativ til svangerskapsavbrot».

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra Akershus Kvinneutvalg om forurensningsspørsmål.

Til Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra Rogaland Kvinneutvalg med protest mot de vedtatte retningslinjer for førtidspensjonering.

Til en rekke forskningsinstitutter og fabrikanter fra Kvinnesekretariatet, om oppgave over hvilke vaskemidler som ikke forurenser naturmiljøet.

Arbeidernes Ungdomsfylking

Innledning

Perioden startet med et ekstraordinært landsmøte. Dette la et avgjørende grunnlag for politisk og organisatorisk avklaring i AUF etter en vanskelig periode. Tiden etter landsmøtet har vist at grunnorganisasjonene har sluttet opp om de vedtak landsmøtet gjorde.

Foran og under DNA's landsmøte konsentrerte det sentrale arbeidet seg om å finne tilslutning til og å markere AUF's standpunkter der hvor disse på sentrale punkter skilte seg fra DNA's programmer. Resultatet ble at AUF's syn fikk tilslutning eller ble tatt hensyn til på flere felter, mens det ellers ble skapt et godt grunnlag for kommende framstøt på andre felter.

Distriktsorganisasjonene konsentrerte mye av sitt arbeid om å få inn sine kandidater på sikre plasser ved nominasjonene til stortingsvalget. Man lyktes i dette i større grad enn ved tidligere nominasjoner.

Et av landsmøtets sentrale vedtak var at alle organisasjonsheter skulle sette sine krefter inn for valgseier for Arbeiderpartiet. Dette ble gjort.

Valgseieren for DNA bragte arbeiderbevegelsen meget nær regjeringsmakt.

Ved inngangen til 1971 er den borgerlige regjering i ferd med å ødelegge seg selv med sin egen politikk.

Samarbeidet med fagbevegelsen er godt. LO-kongressens vedtak om å doble bevilgningen til AUF var et handslag av langt annen og større betydning enn bare rent økonomisk — det er å regne som en oppmuntrende invitasjon til styrket faglig arbeid. LO's ungdomsutvalg er et meget hensiktsmessig samarbeidsorgan på dette felt.

Det internasjonale arbeid spiller en betydelig rolle i AUF. Arrangementet av FNSU-kongressen i Oslo 15.—17. august var en stor praktisk arbeidsoppgave som også la grunnlag for bedre politisk arbeid på det nordiske plan.

I 1970 har spørsmålet om Norges forhold til det øvrige Europa meldt seg for full styrke. AUF har tatt en rekke initiativ for å få gjennomslag for sitt syn i denne sak. Europa-debatten peker utover spørsmålet om tollmur og handelspolitikk, og vil antakelig bli et hovedspørsmål også i kommende periode.

Økonomien i en organisasjon av AUF's karakter vil alltid være anstrengt. Noen inntekter har steget i perioden som gikk, men ut-

giftene som følger av aktiviteten har spist opp dette. Perioden har derfor vært preget av til dels vanskelige økonomiske problemer.

En alminnelig vurdering av AUF i 1969—70 må bli at en rekke av de målsettinger man på et realistisk grunnlag kunne sette seg i begynnelsen av januar 1969 er innfridd. Men det er langt igjen til organisasjonen har den slagkraft våre idéer har krav på.

Landsmøtet

AUF's 32. landsmøte ble avviklet i dagene 18.—19. januar 1969 i Samfunnsalen, Oslo. Landsmøtet var ekstraordinært innkalt for å avklare politiske og organisasjonsmessige spørsmål som det hadde vært sterkt delte meninger om innen AUF i perioden.

Det møtte 283 representanter fra distriktslaga sammen med landsstyret/sentralstyre/kontoret og gjester.

I sin minnetale omtalte formannen Martin Tranmæl, Nils Langhelle, Trygve Lie, Johan Falkberget, Anker Nordvedt, Emil Edvardsen, Gudbrand Brauer og Olaf Lilleng.

I åpningstalen påpekte formannen at landsmøtet var det første ekstraordinære siden 1923. Uenighet om sikkerhetspolitikken og den såkalte CIA-saken hadde avslørt for offentligheten at det var betydelig indre stridigheter i AUF. Landsmøtets oppgave var å avklare dette, samt å samle Fylkingen til en slagkraftig enhet foran partiets landsmøte, LO's kongress og et avgjørende stortingsvalg.

Det møtte en lang rekke gjester. Reiulf Steen, DNA, Thorleif Andresen, LO, Bosse Ringholm, SSU og Brynjulf Bull, Oslo kommune hilste på vegne av gjestene.

Trygve Bratteli innledet om våre politiske oppgaver. Han la vekt på at hovedoppgave nr. 1 i 1969 var å vinne stortingsvalget, fordi seier ved stortingsvalg i vårt land er en forutsetning for å komme i en slik posisjon at arbeiderbevegelsen kan lede samfunnets utvikling på grunnlag av sine programmer. Han understreket at partiet var rede til å legge alt til rette for et åpent samarbeid med AUF for å løse den oppgaven. I omtalen av arbeiderbevegelsens programmer understreket han blant annet nødvendigheten av å sikre almenhetens interesser overfor private eiendomsbesittere.

Gunnar Berge innledet om landsstyrets forslag til boligprogram. I debatten som fulgte de to innledningsforedrag hadde 30 talere ordet.

Ola Teigen innledet om AUF's beretning for perioden. Etter å ha referert til at det var økning i studieaktiviteten, samt økende medlemstilgang, behandlet han beretningens avsnitt om IUSY's finansiering. Etter forslag fra en landsmøtorepresentant ble diskusjonen om beretningen koplet sammen med diskusjonen etter Inge Stålesens innledning om prinsipper og praksis i AUF's organisasjonsarbeid.

25 talere hadde ordet i den generelle debatten, og 11 talere til enkelte punkter i beretningen.

Beretningens avsnitt om sikkerhetspolitikk ble spesielt behandlet ved innledninger av Ola Teigen og av Bjørn Tore Godal, som la fram innstillingen fra den sentralstyreoppnevnte sikkerhetspolitiske komite. 27 talere hadde ordet i denne debatt. Landsmøtet vedtok med 198 mot 79 stemmer å uttale seg mot norsk medlemskap i NATO.

Landsmøtet vedtok retningslinjer for organisasjonsarbeidet, hvor det blant annet heter:

«det bør understrekes at enhver tillitsmann, som opptrer utad på vegne av den organisasjon vedkommende er valgt av, skal representere det flertallssyn som hersker i dette organisasjonsleddet».

«Innad i organisasjonen må opptreden fra sentralt hold overfor Grunnorganisasjonene være av orienterende art. Det må legges vekt på å få fram de forskjellige argumenter som har vært ført i marka. Dette for å gi et bredest mulig grunnlag for behandlingen i avdelingene.

De som ikke er i stand til å dele flertallets syn, må kunne fritas fra å representere organisasjonen utad.»

Overgangen til to-årig landsmøter ble vedtatt, ved at kommende ordinære landsmøte skal holdes våren 1971.

Landsstyrets sammensetning ble endret til å bestå av sentralstyret og formennene i distriktslaga.

En rekke innenrikspolitiske og utenrikspolitiske forslag og uttalelser ble vedtatt. Herunder ble det vedtatt å legge opp til debatt om prinsipp-program på neste landsmøte.

Boligprogrammet ble vedtatt oversendt sentralstyret.

Ved avslutningen hilste Tor Aspengren på vegne av gjestene.

Landsstyret

Landsmøtet i januar 1969 vedtok en endring i landsstyrets sammensetning slik at det har vært sammensatt av sentralstyrets medlemmer og formennene i distriktslaga. Det er i perioden holdt fem møter i landsstyret.

I møte 14. og 15. juni behandlet en følgende saker:

Politiske oppgaver ved Hans Raastad.

Orientering om yrkesskolesaken ved Thor Egil Gruer.

Hellasarbeidet.

Organisatoriske oppgaver 1969—70 ved Lars Buer.

Økonomiske spørsmål:

a. Tillitsmenn og ansattes lønnsforhold.

b. Kontingenten.

Suspensjonssak.

Det ble vedtatt en utenriks- og en innenrikspolitisk uttalelse, samt en oppfordring til DNA om å oppnevne en skyggekomite til den regjeringsoppnevnte komite for å vurdere vårt sosialstell.

I møte 10. og 11. januar 1970 behandlet en disse saker:
Fagbevegelsen og medlemmet ved LO-sekretær Leif Haraldseth.
Rammeplan for 1970.
Lønnskomiteens innstilling.
Sosialpolitikkenes perspektiver ved Odvar Nordli.
Beretning for 1969.
IUSY.

Det ble vedtatt et faglig mini-manifest og en uttalelse om styrking av venstresida i norsk politikk.

I møte 11. og 12. april 1970 behandlet en disse saker:
Regnskap for 1969.
Den organisasjonsmessige situasjonen.
AUF og aksjonen «Demokrati i hverdagen».
1. mai.
Kommunevalget 1971.
Behov for revisjon av utenrikspolitisk manifest.

Landsstyret vedtok uttalelse om «Demokrati i hverdagen» hvor en støttet aksjonen. Videre ble det fattet uttalelse om markedssituasjonen hvor man tok sterk avstand fra de forsøk som gjøres for å få Norge inn i EEC og krevde alle krefter satt inn i arbeidet med NORØK-avtalen. I forbindelse med spørsmålet om revisjon av utenrikspolitisk manifest behandlet landsstyret også Midt-Østen-konflikten. Det ble her pålagt sentralstyret å sende ut et materiale som kunne danne grunnlaget for behandlingen av spørsmålet ute i grunnorganisasjonene.

I møte 14. og 16. august 1970 behandlet en disse saker:
AUF siden forrige landsstyremøte ved formannen.
Søkelys på sosialismen i DNA's arbeidsprogram ved Bratteli.
Utkast til nytt prinsippprogram for AUF ved Bjørn Tore Godal.
Utkast til nytt skoleprogram for AUF ved Rolf Lasse Lund.
Revisjon av utenrikspolitisk manifest ved Frode Christiansen.
Innkalling til landsmøtet og virksomheten fram til dette.

Det ble vedtatt en uttalelse hvor man henstilte til alle ledd i organisasjonen om å slutte opp om behandlingen av de enkelte programmer fram til landsmøtet.

I møte 28. og 29. november 1970 behandlet en disse saker:
Prinsippprogrammet ved Bjørn Tore Godal.
Skole-programmet ved Rolf Lasse Lund.
Organisasjonskomitéens innstilling ved Hans Raastad.
AUF siden forrige landsstyremøte.
EEC-arbeidet ved Rune Gerhardsen og Oddvar Gøthesen.
IUSY-saken og Midt-Østen.
Kommunevalget ved Magne Nedregaard.
Hovedlinjer i faglig politikk ved Tor Aspengren.

Landsstyret vedtok uttalelser om arbeiderbevegelsen og EEC og oppnevnte en faglig arbeidsgruppe til å forberede behandlingen av den faglige uttalelse i forbindelse med landsmøtet i 1971.

Sentralstyret

har i perioden hatt denne sammensetning:

Hans Raastad, Rolf Lasse Lund, Lars Buer, Rune Gerhardsen, Børre Pettersen, Bjørn Tore Godal, Arne Treholt, Torild Lien, Jon Ivar Nålsund, Sissel Rønbeck, Kjell Dahl, Thor Egil Gruer.

DNA's representant i sentralstyret var fram til 1. desember John Sundhagen og deretter Øivind Hvattum. Varamann har vært Magne Nedregaard.

De ansatte sekretærene og Fritt Slags redaktør har hatt adgang til sentralstyrets møter.

Sentralstyret har siden landsmøtet i 1969 hatt 39 møter og behandlet 785 saker.

Fra 2. februar 1969 har formann, nestformann og sekretær funget som arbeidsutvalg. På sentralstyremøtet 10. april 1969 ble dette arbeidsutvalg utvidet med to medlemmer. Rune Gerhardsen og John Ivar Nålsund deltok i arbeidsutvalget inntil dette ble erstattet av et sekretærutvalg den 10. september 1970.

Sentrale utvalg

Organisasjonskomitéen ble oppnevnt 2. februar 1969 med følgende medlemmer:

Lars Buer (ofrmann), Kjell Dahl, Torild Lien, Liv Inger Finsbøl, Sturla Bjerkaker, Rune Gerhardsen og Helge Røed.

Organisasjonskomitéen ble omdannet 7. januar 1970 slik:

Kjell Dahl (formann), Milli Lilleng, Torold Lien, Rolf Nordli, Arne M. Olsen (Mike), Liv Inger Finsbøl og Helge Røed.

Siden 26. august har følgende organisasjonskomite arbeidet:

Hans Raastad (formann), Torild Lien, Kristian Fjeldsgård.

Skoleutvalget ble oppnevnt 7. februar 1969 med følgende medlemmer:
Sissel Rønbeck (formann), Aslak Leesland, Asbjørn Gardsjord,
Gunnar Thore Hansen og Jacob Wahl.

Skoleutvalget ble omdannet 7. januar 1970 slik:
Sissel Rønbeck (formann), Aslak Leesland, Johs. Wike, Arild
Trøan og Anne Scheflo.

Siden 26. august har dette skoleutvalget arbeidet:
Aslak Leesland (formann), Anne Scheflo, Johs. Wike, Dag Løwe,
Knut Engen og Sissel Rønbeck (sekretær).

Faglig utvalg ble oppnevnt 27. februar 1969 med disse medlemmer:
Thor Egil Gruer, formann, Rolf Lasse Lund, Per Mangen, Bjørn
Dahl, Jan Balstad, Ronald Bye, Ivar Leveraas, Richard Trælnes,
John Ravnås, Einar Førde, Ronald Roth og Jørn Storeng.

De fem første dannet arbeidsutvalget og faglig sekretær tiltrådte
arbeidsutvalget.

På sentralstyrets møte 25. september 1969 fattet man dette vedtak
om faglig utvalg:

«Faglig utvalg oppløses. Faglig sekretær — i samråd med arbeids-
utvalget — søker opprettet en støttegruppe. Kontakt med tidligere
faglig utvalgs medlemmer opprettholdes.»

Årsak til denne omorganisering var blant annet at man hadde
mer behov for en arbeidende støttegruppe enn et omfattende kontakt-
forum.

Valgkamputvalget ble oppnevnt 27. februar slik:
Lars Buer (formann), Ragnar Larsen (seinere Thor Egil Gruer),
Børre Pettersen, Helge Røed, Hans Raastad og Kæll Dahl.

Informasjonsutvalget ble oppnevnt 25. september 1969 slik:
John Sjursø (formann), Geir Øvrevik, Harry Bjerkeng, Bernt Bull
og Gunnar Skaug.

Informasjonsutvalget ble 10. oktober 1970 omdannet som følger:
John Sjursø (formann), Arild Trøan, Tove Nylen, Arne Kielland,
Helge Røed og Erik Nilsen.

Internasjonalt utvalg ble opprettet 9. november 1960 og det ble ved-
tatt at utvalget skal bestå av dem som til enhver tid representerer
AUF i internasjonale komitéer og organisasjoner.

John Ivar Nålsund har vært formann i internasjonalt utvalg med Tove Strand Gerhardsen og Alf Ingum som arbeidsutvalgsmedlemmer.

Sentralstyret har i stor utstrekning benyttet se gav ad hoc komitéer.

Følgende programutvalg har vært oppnevnt:

Prinsippprogramkomitéen: Bjørn Tore Godal, formann,
Bjørn Skogstad Aamo,
Svein Åge Lauritzen,
Rune Gerhardsen,
Bernt Bull,
Sturla Bjerkaker,
Einar Førde.

Skoleprogramkomitéen: Rolf Lasse Lund, formann,
Aslag Leesland,
Johs. Wike,
Sissel Rønbeck,
Asbjørn Gardsjord,
Knut Løken,
Svein Andreassen.

IUSY-spørsmål har vært behandlet av IUSY-komitéen som har bestått av John Ivar Nålsund, Arne Treholt og Bjørn Tore Godal.

EEC-arbeidet har vært drevet av Europakomitéen, hvor Hans Raastad, Bernt Bull, Rune Gerhardsen, Arne Treholt og Olav Terje Berge har arbeidet.

Organisasjonsarbeidet

Organisasjonsvirksomheten i perioden kan naturlig deles inn i tre faser. Første fase varte fram til stortingsvalget i september 1969 med valgkampen som hovedinnslag. Annen fase varte fram til sommeren 1970 med aksjonen «Likhhet under utdanning» som viktigste del av rammeplanen. Tredje fase startet høsten 1970 med programbehandling som opptakt til landsmøtet i februar 1971 og med «Soldat 70» som en utadventd aksjon.

En organisasjonsundersøkelse som ble gjennomført i slutten av 1970 viser at over halvparten av AUF's medlemmer er i arbeid eller i praktisk utdanning. Medlemsandelen som kommer direkte fra fagområdene Jern- og Metall og Handel- og Kontor er 50 % større enn den andel som er gymnasiaster. Under 2 % av AUF's medlemmer er studenter, mens den aller største enkeltgruppe er ungdomsskoleelever.

Medlemstallet har holdt seg stabilt fra foregående periode. Det har ikke vært gjennomført spesielle verveaksjoner i perioden.

I organisasjonsarbeidet har det vært tatt sikte på å finne fram til aktivitetsformer som kan bringe AUF i kontakt med større grupper av unge mennesker enn de som på forhånd deltar i organisert virksomhet. De utadvendte aksjoner i valgkampen, Likhet under utdanning, Internasjonal uke, Vietnamaksjonene og Soldat 70 har alle hatt som et siktepunkt å øve inn slike nye aktivitetsformer. Omsetningen av materiell som har vært laget på AUF's kontor til slike har ikke vært gjennomført spesielle verveaksjoner i perioden.

Rammeplanen for 1970 ga grunnlag for mer planmessig aktivitet både hos AUF sentralt og i distriktslaga. Men perioden har vært for kort til å kunne utarbeide og følge opp en planmessig utbygging av de enkelte distrikter. En hjelp for planlagt virksomhet i distriktene har imidlertid vært gitt ved at AUF støttet de distriktslag som knyttet til seg korttidssekretærer ved sesongstarten høsten 1970.

Valgkamper

På sentralt hold ble valgkampen ledet av et valgkamputvalg oppnevnt av sentralstyret.

En valgte å organisere valgkampen på samme måte som tidligere med UVG under laga, og et eget valgkamputvalg under distriktslaget. Det ble anmodet om at alle organisasjonsledd skulle ta kontakt med partiorganisasjonen for samordning av valgkampen lokalt og på fylkesplan.

Tilsammen var det 130 valgkampgrupper i arbeid med i alt 900 deltakere. Gruppene fikk tilsendt egne UVG-mapper som rettleiding i arbeidet.

Hovedinnslagene i valgkampen var:

- 100 diskusjonsmøter med Unge Høyre.
- Spredning av materiell 1. mai.
- Campingsraids.
- Konferanse for unge kandidater.
- Spesielle aksjoner over for militære mannskaper.
- Spredning av materiell.

Fritt Slag

Fritt Slag har prioritert arbeidet med å øke utbredelsen i perioden. Det gjennomsnittlige opplaget er trass i betydelig sanering av ikke-betalende abonnenter kommet opp i omlag 30 000. Dette skyldes aktiv innsats fra Fritt Slags administrasjon og avisas omlag 150 nye kommisjonærer.

Fritt Slag strir imidlertid med betydelige økonomiske problemer, og det har vært arbeidet mye for å finne fram til en varig løsning på disse. I den anledning er Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet bedt om hjelp. Annonseinntekten har vært stabile, uten at en fullt ut har kunnet utnytte annonsemarkedet. Dette skyldes begrenset kapasitet pr kontoret.

Fritt Slags trykningsutgifter har i perioden stadig økt. Avisas styre har derfor arbeidet sterkt for også å øke inntektene. Stykkprisen for fagforbundenes kollektive abonnenter er økt fra 7 til 9 kroner, samtidig som en har bedt LO foreta en justering av sitt tilskott.

Det er i dag 18 fagforbund som sammen med AUF utgir Fritt Slag. Helge Røed sluttet som redaktør 15. september 1969, og John Sjursø ble tilsatt som ny redaktør fra samme dato. Begge redaktørene har i tillegg til sitt arbeide med Fritt Slag hat en rekke arbeidsoppgaver for AUF.

Fritt Slags styre består i dag av: Olav Axelsen, formann, Kolbjørn Aune, Arne Martinsen, Alf Frotjord, Erling Johansen og Bjørn Engebretsen.

Hans Raastad, Lars Buer og Bjørn Tore Godal har representert AUF i styret.

Redaktøren tiltrer automatisk styret.

Studiearbeidet

Studiearbeidet i AUF er omfattende. I 1969 ble det satt i gang i alt 142 studieringer med til sammen 1018 deltakere, 2 kveldsskoleklasser med 62 deltakere og 110 helgekurs med til sammen 2501 deltakere. I 1970 ble det satt i gang i alt 126 studieringer med til sammen 992 deltakere og 92 helgekurs med til sammen 1922 deltakere.

Økonomien

AUF's økonomiske situasjon er fortsatt et alvorlig problem. AUF har gjennom hele perioden vært belemmet med stor gjeld som har medført stadige likviditetsvansker. Dette representerer en stor belastning på den sentrale virksomhet.

Det har ikke gjort situasjonen lettere at en har funnet det rimelig å prioritere reisevirksomheten overfor by- og distriktslag.

Det er likevel lyspunkter. Bevilgningene fra fagbevegelsen har gått noe opp, vesentlig ved økning i LO's sentrale tilskott. Bevilgningene fra staten til lederutdanning og instruktør-virksomhet har økt noe. Viktigst har innføringen av ordningen med offentlig støtte til de politiske partiene vært. Den trådte i kraft i 1970, og den andel AUF har fått av den første bevilgning er i det vesentlige brukt til gjelds-sanering.

Politiske saker

AUF har i perioden behandlet og fulgt opp følgende politiske saker:

1. Sikkerhetspolitikk.
2. Vietnambevegelsen.
3. Utviklingspolitikk.
4. Norges forhold til EEC.
5. Ugandaaksjonen.
6. Nigera/Biafra.
7. Midt-Østen.
8. Hellasarbeidet.
9. Revisjon av utenrikspolitisk manifest.
10. Faglig politikk.
11. Politisk arbeid i militære.
12. Sivilarbeidernes forskole.
13. Skole- og utdanningssaker.
14. Pax-aksjonen.
15. Vern om naturmiljøet.
16. Kirunastreiken.
17. Samling av venstresida.
18. Suspensjonsak.
19. Skattespørsmål.
20. Statsbudsjettet for 1971.
21. Banksosialisering.
22. Boligprogrammet.
23. Teen-age fair.
24. Sosialpolitiske spørsmål.
25. Navnet «Det norsk Arbeiderparti».
26. 1. mai.
27. Kommunevalget 1971.
28. Demokrati i hverdagen.
29. Prinsippdebatt.

Den tekniske utbygging

Også i 1960 og 1970 har A-pressen fortsatt sin omfattende tekniske utbygging og omlegging til offset. Utviklingen for våre offsetaviser, økonomisk og opplagsmessig, har bekreftet at skrittet over til offset har vært til fordel for våre avisers konkurranseevne.

Den 7. januar 1969 tok Hamar Arbeiderblad i bruk sin 5-units Goss Urbitane offsetrotasjon. Den trykker inntil 40 vanlige avis-sider, og kan bygges ut til 64 sider og har store fargemuligheter. Den trykker 40 000 eksemplarer i timen.

Den 13. mars 1969 kom Telemark Arbeiderblad, Skien med sin første avis i offset på en tilsvarende presse som Hamar Arbeiderblad. Avisen trykker også TA-Risør, som samme dag fikk sitt første nummer i offset.

Den 23. mai 1969 gikk Finnmarken, Vadsø, over til offset. Den hadde anskaffet en 3-units Goss Community offsetrotasjon. Den gikk samtidig over til tabloidformat.

I januar 1970 fikk Rogalands Avis, Stavanger, Hardanger Folkeblad, Odda, og Sogn Dagblad, Høyanger, hver sin nye seksjon til sine tidligere installerte ofsetpresser. Dette har økt avisenes muligheter for bruk av farger og større sidetall.

Den 9. februar 1970 tok Fremover, Narvik, i bruk sin nye 4-units Goss Community offsetrotasjon. Ved overgangen til offset gikk avisa over til tabloidformat.

Tidens Krav, Kristiansund, startet i offset den 16. mars 1970. Den tok i bruk en 5-units Goss Community offsetrotasjon. Samtidig gikk også Romsdals Folkeblad, Molde, som trykkes i Tidens Krav, over til offset.

Den 11. mai 1970 kunne Sunnmøre Arbeideravis, Ålesund, gå over til offset, og derved ble samtlige våre aviser i Møre og Romsdal trykt i offset. Sunnmøre Arbeideravis har installert i 4-units Communityr presse.

Helgeland Arbeiderblad, Mosjøen, ble offsetavis fra 7. september 1970, etter å ha tatt i bruk en 3-units Community offsetpresse.

Den 29. september 1970 kunne Oppland Arbeiderblad, Gjøvik, ta i bruk en ny seksjon til sin Goss Suburban offsetrotasjon, og som betyr at avisa kan trykke inntil 48 tabloidsider.

Glåmdalen, Kongsvinger, gikk over til offsett den 1. oktober 1970, og trykker på en 8-units Goss Community offsetrotasjon.

Nordlys, Tromsø, kunne den 12. oktober 1970 ta i bruk en 5-units Goss Urbanite offsettrotasjon, samme presse som våre aviser i Hamar og skien har tatt i bruk tidligere. Derved har alle våre 7 aviser i Nord-Norge gått over til offset.

Den 28. november 1970 gikk Namdal Arbeiderblad, Namsos, over til offsett etter å ha installert en 3-units Goss Community offsettrotasjon.

Som A-pressens 25. offsetavis gikk Arbeidets Rett, Røros, over til offset den 21. desember 1970. Den har kjøpt en 3-units Goss Community presse. Også denne er gått over til tabloidformat.

Også Arbeider-Avisa, Trondheim, gikk i 1970 til innkjøp og installering av offsettrotasjon, en 6-units Goss Community. Denne ble delvis tatt i bruk 4. januar 1971. Fra mars 1971 vil den gå over til tabloidformat.

Vestfold, Tønsberg, foretok i 1970 kjøp av en 7-unist Goss Community offsettrotasjon. Den vil komme ut i offset fra mars 1971. Avisa vil også trykke Vestfold Fremtid, Sandefjord og Nybrott, Larvik, i offset.

Innen utgangen av mars 1971 vil hele 29 av våre 40 aviser bli trykt i offset, eller nesten dobbelt så mange offsetaviser som den samlede norske presse for øvrig har.

Samtidig med denne omfattende omleggingen til offsettrykk har der foregått en stor omlegging fra såkalt varmesats til koldsats ved at der er tatt i bruk nye fotosatsmaskiner og andre koldsatsmaskiner.

Der foregår også en overgang til offset når det gjelder vanlig trykksaker, og mange av våre offsetaviser har fått inntektsbringende trykkarbeider på selve avispressene, og som har lettet enkelte avisers økonomiske stilling.

Avisbygg og lokaler

I forbindelse med overgang til offset har en rekke aviser foretatt utvidelser av sine lokaler. Det gjelder blant annet avisene Fremover, Glåmdalen, Vestfold, Telemark Arbeiderblad, Finnmarken, Namdal Arbeiderblad og Tidens Krav. De fire siste har ført opp nye tilbygg som har gitt bedre plass for den tekniske avdeling, og vanligvis også for avisas øvrige avdelinger.

I august 1969 tok Nordlys i bruk sitt nye avisbygg som er reist i tilknytning til avisas tidligere bygg, og som har gitt avisa moderne og førsteklasses lokaler.

Arbeidets Rett, Røros, har i 1970 kjøpt et bygg av Røros Meieri, som er ominnredet og tatt i bruk. Det er blitt et hensiktsmessig avisbygg.

Datamaskiner og avisene

Avisene Hamar Arbeiderblad, Oppland Arbeiderblad, Gjøvik, Dagingen, Lillehammer, Akershus Arbeiderblad, Lillestrøm og Romerikes Blad, Jessheim, har fra 1. april 1970 fått sine abonnementsrutiner overført til datamaskiner. Tidligere hadde Halden Arbeiderblad og Moss Dagblad sine abonnementsrutiner på EDB-anlegg.

Mikrofilming av A-pressens aviser

Mikrofilming av våre avisers årganger har pågått også i 1969 og 1970. I løpet av 1971 vil nesten alle A-pressens eldre årganger være mikrofilmet.

Antall aviser og endringer i utgivelsen

Både i 1969 og 1970 var der 40 A-aviser, hvorav 34 var dagsaviser, 2 kom ut fire ganger ukentlig, 3 tre ganger og 1 to ganger pr. uke.

Fra 14. september 1970 gikk Sørlandet, Kristiansand og Tiden, Arendal, over til morgenaviser.

I januar 1971 gikk vi til kjøp av Karmøybladet, Kopervik, og som vil bli lagt opp som lokalavis for Karmøy.

Opplaget

I 1969 økte A-pressen notarialbekreftede opplag med 13 817, eller 3,3 %. Den samlede norske presse, inkludert A-pressen, økte med 2,5 %. Av den samlede opplagsøking i 1969 hadde A-pressen alene 30,9 %.

I 1970 økte netto-opplaget med 9215. Igjen var den prosentvise øking større enn for landets presse for øvrig. A-pressen har i perioden økt sin prosentvise andel av landets presse, og har styrket sin stilling som landets mest utbredte lokalpresse. Den består dertil av flere dagsaviser enn noen annen pressegruppe.

A-pressens notarialbekreftede netto-opplag i 1970 var 439 309.

Antall ansatte

Når en ser bort fra de ansatte i Aktietrykkeriet, Arbeiderpressens Samvirke A/L og Norsk Arbeiderpresse A/S, og bare tar med dem som arbeider i avisene, var det utenom avisbudene i alt 1773 hel-dagsansatte, som fordeler seg med 531 på redaksjonen, 594 på administrasjonen og 648 i den tekniske avdeling. Økingen var 54 i 1969, og i 1970 økte antall ansatte med 79 personer.

De ansattes medbestemmelse i avisen

På grunnlag av forhandlinger med de berørte fagforbund ble der i 1970 oppnådd enighet om at de ansatte blir representert i våre bladstyre med 1 representant fra hver av avdelingene redaksjon, administrasjon og teknisk avdeling. I forretningsutvalget er det samlede personale representert med 1 felles representant.

Der er også påbegynt forhandlinger om en samarbeidsavtale, uten at disse ved utgangen av 1970 var fullført.

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31/12 1970

Nedenfor gis en oppstilling over våre avisers navn, deres utgiversted og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1970.

<i>Avisenes navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
<i>Alle hverdager:</i>			
Arbeiderbladet	Oslo	Reidar Hirsti	Roar Adler
Arbeider-Avisa	Trondheim	Eigil Gullvåg	Arnulf Nordgård
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Odd Ragnar Torvik	Ingvar Eriksen
Dagningen	Lillehammer	Johan Johansen	Odd Dissen
Demokraten	Fredrikstad	Erling B. Kvaale	R. Refsnes Eriksen
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Halvor Brox	Aksel Olsen
Finnmarken	Vadsø	Sverre Nilsen	Odd A. Granum
Fremover	Narvik	Aage Ulvik	Johan Woll
Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
Glåmdalen	Kongsvinger	Egik Toreng	Erling Eig
Halden Arbeiderblad	Halden	Oddvar Dalastøl	Aage Johansen
Hamar Arbeiderblad	Hamar	Kaare Fr. Wilhelmsen	Jostein Nådland
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Einar Jensen	Torfinn Skogsaa
Moss Dagblad	Moss	Frank Berg	Age Johansen
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Gunnar Solum	Arne Varen
Nordlands Framtid	Bodø	Lars J. Odland	Alf Myrbakk
Nordlys	Tromsø	Magne Jønsson	Otto K. Thoresen
Nybrott	Larvik	Arne Tumyr	Alf Nagel
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Arvid Dyrendahl	Arve Barli
Rana Blad	Mo i Rana	Øivind Hirsti	Eilif Granhaug
Risør	Risør	Alf Skåum	Gunnar Toft
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Halvor Røysland	Konrad Andersen
Rogalands Avis	Stavanger	Einar Olsen	Jon Aass
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Kolbjørn Berg
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Ole Moe	Kjell Sønsteby
Sogn Dagblad	Høyanger	Per Dingsøy	Eirik Sæbøe
Sunnmøre Arbeideravis	Alesund	Johs. Skeide Larsen	Erling Kvamme
Sørlandet	Kristiansand	Odd Lien	Helge Thorsen
Telemark Arbeiderblad	Skien	Alf Skåum	Gunnar Toft
Tiden	Arendal	Odd Lien	Helge Thorsen
Tidens Krav	Kristiansund	Per Chr. Haugen	Hjalmar Dønheim
Vestfold	Tønsberg	Ole J. Eriksen	Eigil Alstad
Vestfold Fremtid	Sandefjord	Ivar Tollnes	Odd Normann Hansen
Østfold-Posten	Askim	Ole Moe	Kjell Sønsteby

<i>Avisens navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
<i>5 ganger ukentlig:</i>			
Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Tor Erling Hansen	Ole Egeland
Romerikes Blad	Jessheim	Tor Erling Hansen	Ole Egeland
<i>3 ganger ukentlig:</i>			
Arbeidets Rett	Roros	Aksel Meland	Ingmar Sødal
Firdaposten	Florø	Odd Brandsoy	Odd Brandsoy
Harganger Folkeblad	Odda	Øivind Madssen	Øivind Madssen
<i>2 ganger ukentlig:</i>			
Aura Avis	Sunnalsøra	Einar Sæter	Einar Sæter

Anmerkning: Redaktør Ole J. Eriksen sluttet 31/10 1970 som redaktør av Vestfold. Fra 1/1 1971 tiltrådte Einar Olsen, Rogalands Avis som ny redaktør. Fra samme dato ble Per Brunvand redaktør av Rogalands Avis. Aksel Meland, Arbeidets Rett, avgikk ved døden 7/1 1971.

Norsk Arbeiderpresse A/S hadde i 1969 og 1970 dette styre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personlige varamenn:</i>	<i>Aksjegruppe:</i>
1. Tor Aspengren	Einar Strand	Serie A
2. Lage Haugness	Henry Nicolaysen	» A
3. Thor Andreassen	Jens Torp	» A
4. Olav Brunvand	Egil Toreng	» B
5. Frank Andersen	Magne Nedregård	» B
6. Reidar Hirsti	Ole J. Eriksen	» B
7. Gunnar Toft	Arve Barli	» C

Arbeiderpressens Samvirke A/L hadde i 1969 dette styre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personlige varamenn:</i>
Gunnar Toft, Telemark Arb.blad, formann.	Arve Barli, Oppland Arbeiderblad.
Reiulf Steen, DNA, nestformann.	Frank Andersen, DNA.
Reidar Hirsti, Arbeiderbladet.	Rolf Gerhardsen, Arbeiderbladet.
Roar Adler, Arbeiderbladet.	Rino Torjussen, Arbeiderbladet.
Egil Toreng, Glåmdalen.	Kaare Wilhelmsen, Hamar Arb.blad.
Einar Olsen, Rogalands Avis.	Kolbjørn Eide, Romsdal Folkeblad.
Odd R. Torvik, Bergens Arbeiderblad.	Ivar Tollnes, Vestfold Fremtid.
Otto K. Thoresen, Norrllys.	Johan Woll, Fremover.
Alf Nordlund, Akershus Arbeiderblad.	Alf Nagell, Nybrott.

Styremedlemmer:

Lage Haugness, Norsk Arbeider-
presse A/S.

Simen Kr. Hangard, Arbeiderpar-
tiets Presseforbund.

Personlige varamenn:

Thor Andreassen, Norsk Arbei-
derpresse A/S.

Kåre Bredesen, Arbeiderpartiets
Presseforbund.

Styret i 1970 var det samme, bortsett fra at Thor Bjurstrøm, Arbeiderbladet, ble medlem i stedet for Reidar Hirsti, og at Odd Kjus, Arbeiderbladet, ble varamann i stedet for Rolf Gerhardsen.

Administrasjonen.

Disponent for selskapene Norsk Arbeiderpresse A/S og Arbeider-
pressens Samvirke A/L har vært Johan Ona.

Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand, og reklamesjef for Arbeiderpressens Annonsekontor har vært Rudolf Lindquist.

Siden februar 1970 har Henning Dahl vært forretningsfører for Arbeiderbevegelsens Tarifforening.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S

Styret i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S har i 1969 hatt denne sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, P. Mentsen, nestformann, Tor Aspengren, Rolf Hansen, Roar Adler, Reidar Hirsti, Ragnar Dahl, Leif Eriksen.

Varamenn: Per Andersen, Magne Nedregård, Karsten Andersen.

Representantskapet (bedriftsforsamlingen) har i 1969 hatt denne sammensetning:

Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, varaordfører, Hans Raastad, Liv Østlie, Sverre Frogner, Jens Torp, Øystein Larsen, Thor Andreassen.

Personalets representanter var:

Arne Hansen, Johan Gaarder, Einar Linderud, Aslaug Kringler. Varamenn: Fritz Hannestad, John Johansen, Hans Sundrønning, Olaf Axelsen.

Varamenn personalet: William Johnsen, Astrid Haugen.

Styret i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S har i 1970 hatt denne sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, Tor Aspengren, nestformann, Odd Højdahl, Rolf Hansen, Roar Adler, Reidar Hirsti, Ragnar Dahl, Karsten Andersen.

Varamenn: Leif Skau, Magne Nedregård, Odd Sevje.

Representantskapet (bedriftsforsamlingen) har i 1970 hatt denne sammensetning:

Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, varaordfører, Rolf Lasse Lund, Liv Østlie, Sverre Frogner, Jens Torp, Øystein Larsen, Thor Andreassen.

Personalets representanter var: Ragnar Hornkjøl, Johan Gaarder, Einar Linderud, Aslaug Kringler.

Varamenn: Fritz Hannestad, Øyvind Larsen, Jan Haldorsen, Olaf Axelsen.

Varamenn, personalet: Frode Paulsen, Astrid Haugen.

Arbeiderbladets disponent møter i styret uten stemmerett.

Selskapets direktør i 1969 og 1970 var Roar Adler.

Arbeiderbladet

Omsetning

Omsetningen i årene 1969 og 1970 var henholdsvis *kr. 32 544 000* og *kr. 35 633 000*. Stigningen i omsetningen skyldes prisøkning på abonnement og økt annonsemengde.

Opplag

Det gjennomsnittlig trykte opplag i 1969 var 84 249 og i 1970 83 290. Netto betalt opplag de samme år ble 74 071 og 73 217. Opplaget i 1969 er det største vi har hatt noen gang og skyldes betydelig aktivitet omkring valget. I valgåret 1969 ble det sendt ut ca. 10 000 aviser til arbeidsplasser både i og utenfor Oslo, samtidig som det ble tegnet et betydelig antall korttidsabonnement. Abonnementsprisen fra 1. januar 1969 var *kr. 232,—* pr. år, og ble økt til *kr. 252,—*, og fra 1. oktober 1970 ble prisen økt til *kr. 276,—* pr. år.

Stoff- og annonsemengde

Det samlede sidetall i 1969 og 1970 ble henholdsvis 8068 og 8296 pr. årgang. Sidene fordeler seg slik:

1969: 5231 stoffsider, 2837 annonsesider.
1970: 5354 » 2942 »

Annonsemengden økte i 1969 med 9,1 % og i 1970 med 4 %. En årgang av Arbeiderbladet veide i 1969 45,2 kg og i 1970 46,6 kg.

Personalet

Disponent i Arbeiderbladet, Rino Torjussen, sluttet i sin stilling 1. september 1970. Ny disponent ble ikke tilsatt, men direktør Roar Adler fungerte i stillingen. Ved utgangen av 1970 var det ansatt ialt 184 personer, herav 90 i redaksjonen, 14 i distribusjonen og 80 i forretningsavdelingen.

Aktietrykkeriet

Omsetningen i trykkeriet i 1969 var *kr. 17 288 000,—* og i 1970 *kr. 18 797 000,—*. Ordinære avskrivninger på maskiner og bygninger var henholdsvis *kr. 980 900,—* i 1969 og *kr. 1 101 300,—* i 1970. Etter ordinære avskrivninger viser driftsregnskapet for 1969 et overskudd, mens det for 1970 viste et underskudd. Bedriften har anskaffet en ny Solna offsetrotasjon og en ny 4-farger offsetmaskin i 1970, som er i full drift. Rotasjonen er i det vesentlige beskjefteget med å trykke fagblad for LO og forbundene.

Produksjonen

Trykkeriet har produksjonsmuligheter i avis, offset og boktrykk. Tilgangen på arbeid i boktrykk og avis har vært noe mindre, og ved utgangen av 1970 gikk Vårt Blad over fra avisrotasjon til offsetrotasjon. Med de nye maskiner er produksjonskapasiteten økt betraktelig innenfor offset, og det arbeides med tiltak for å øke produksjonen i boktrykkavdelingen. Det kreves betydelige midler for å investere i nytt teknisk utstyr, idet det innefor grafisk industri stadig tilbys nytt utstyr av alle slag. Bedriften rår imidlertid nå over så vidt godt teknisk utstyr at alt burde ligge til rette for en god drift. Det nye IBM composer-anlegg for fremstilling av ferdig sats på papir eller film, virker tilfredsstillende.

Personalet

Ragnar Dahl var trykkeriets disponent i 1969 og 1970. Ved utgangen av 1970 var det ansatt ialt 258 personer.

Arbeiderbevegelsens Arkiv

Beretning 1969—70

Årene 1969—70 var arkivets 60. og 61. driftsår. Arbeidet med ordningen av eldre og nytt tilsendt samt innkjøpt stoff har fortsatt som før. I tillegg til den vanlig løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser, er det i 2-årsperioden mottatt større og mindre samlinger fra i alt 39 forskjellige organisasjoner innen arbeiderbevegelsen. Fra institusjoner og privatpersoner er mottatt 79 større og mindre gaver i form av bøker, tidsskrifter, brosjyrer, fotos og manus samt hele privatarkiver. I fotosamlingen er det innlemmet 753 bilder. Fra faglige og politiske organisasjoner er mottatt 46 jubileumsskrifter.

Bytteforbindelse med arkiver i utlandet har fortsatt.

I 2-årsperioden er det kjøpt inn 856 skrifter. Mengden av det stoff som er mottatt i arkivet utgjør ca. 295 hyllener. I arkivets hovedkatalog er innregistrert 1418 nye og eldre titler og hjelpekatalogen har hatt en nettotilvekst på 210 titler. Stiftelsesregisteret har økt med ca. 180 organisasjoner. Til Universitetsbibliotekets samkatalog er sendt 538 kort for nye utenlandske bøker og tidsskrifter. 182 bind er bundet inn og det er laget i alt 1183 fotostatkopier. Av større stoffsamlinger, trykt og utrykt, som er ordnet inn i 1969—70 nevner vi her stoff fra Landsorganisasjonen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Hotell- og Restaurantforbundet, Norsk Skotøyarbeiderforbund, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Det norske Arbeiderparti og tre personlige arkiv. Alt i alt er det i løpet av disse årene ordnet inn ca. 140 hyllemeter med trykt og utrykt stoff.

Arkivets årlige tilvekstliste «Aktuelle bøker og skrifter» er sendt til et større antall organisasjoner. Et par mindre bibliografier er blitt utarbeidet. Det har vært arrangert 5 utstillinger i arkivets lokaler, en i Norsk Arbeidsmannsforbunds lokaler og en stor montasje av bilder (LO 70 år) fra arkivets samling har vært oppstilt i Folkets Hus' foaje ved LO's kongress og ved flere landsmøter.

Besøket på lesesalen har vært godt 4000. Det er lånt ut fra arkivet 1896 skrifter, 195 fotos, 4 oaner og 2 lydbånd. Det langt større utlån på lesesalen er som før ikke registrert. Et stort antall personer og organisasjoner har fått spørsmål — vesentlig vedrørende påtenkte jubileumsskrifter, hovedfagsoppgaver og særoppgaver i historie — besvart pr. brev eller telefon.

Arbeidet med å berge det lokale arkivstoff har fortsatt, dels i sam-

arbeid med det offentlige arkivverket. De lokale arkivutvalgene har vært kontaktet. Lokalarktivene i Kristiansand og Tønsberg er i god gjenge. Særlig arkivet i Tønsberg har alt en betydelig samling av lokalt arkivstoff. Ellers sliter de andre lokale utvalgene fremdeles med betydelige startvansker.

Med jevne mellomrom er det kommet stoff om Arbeiderbevegelsens Arkiv i fagblad, aviser og tidsskrifter. Som før er det gitt orientering om arkivet i forskjellige foreninger og institusjoner. Arkivaren har deltatt i de internasjonale samlingene av historikere og arkivfolk med arbeiderbevegelse som arbeidsfelt som hver høst foregår i Østerrike (Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung), og besøkte sommeren 1970 igjen Marx-Lenin-Instituttet i Moskva for å få oversikt over norsk stoff som nå er åpent for forskning. Høsten 1970 holdt arkivaren etter invitasjon forelesninger og skandinaviske arbeiderbevegelse på Universitetet i Budapest.

Samarbeidet med søsterarkivene i København og Stockholm er blitt styrket. Arbeidet med å oppspore brev fra norske arbeiderledere i utenlandske arkiver er blitt intensivert. Fra Stockholmsarkivet er en rekke brev blitt overført i fotokopier.

Tilsiget av studenter og forskere som bruker arkivets samlinger til sine spesialarbeider øker fortsatt. Også i denne perioden har arkivaren vært sensor i historie ved Universitetet i Oslo.

Arkivet har fortsatt tilsynet med arkivet på Sørmarka. Utlånet av bøker var der 1006 for perioden, lesesalslån ikke medregnet.

Styret pr. 1. januar 1969:

Henrik Hjartøy, formann, Paul Engstad, viseformann, Thor Andreassen og Oscar Olsen, alle fra LO.

Aksel Zachariassen, Edvard Bull og Olav Nordskog fra DNA.

Den 2. juli 1969 gikk Kurt Mosbak og Ivar Leveraas inn i styret i stedet for Paul Engstad og Thor Andreassen. Den 20. januar 1970 gikk Odd Besserud og John Sundhagen inn i styret i stedet for Aksel Zachariassen og Olav Nordskog. Styret pr. 31. desember 1970:

Henrik Hjartøy, formann, Kurt Mosbak, viseformann, Oscar Olsen og Ivar Leveraas alle fra LO.

Edvard Bull, Odd Besserud og John Sundhagen fra DNA.

Det har vært holdt 4 styremøter.

Det faste personale har vært det samme som i forrige beretningsperiode:

Arkivar Arne Kokkvoll,

Øivind Berntsen og Mirjam Håndlykken, bibliotekarer,

Gunhild Wang og Kåre Auale, arkivassistenter.

